

תפ"ח (מרכז) 60638-11-21 - מדינת ישראל נ' דניאל קדר

בית המשפט המחוזי מרכז-לוד

04 נובמבר 2024

תפ"ח 60638-11-21 מדינת ישראל נ' קדר(עציר)

לפני כבוד השופטת - נשיאה רות לורך, שופטת דבורה עטר, שופט, סגן הנשיאה
עמי קובו
המאשימה
מדינת ישראל

נגד

הנאשם
דניאל קדר (עציר)

נוכחים:

ב"כ המאשימה

ב"כ הנאשם עו"ד לירן זילברמן ועו"ד סתיו סער

הנאשם הובא באמצעות שב"ס

ב"כ משפחת נפגע העבירה עו"ד הילה יסקין

משפחת נפגע העבירה

הכרעת דין

תוכן העניינים (ההפניה היא למספרי הסעיפים)

1. רקע ועובדות כתב האישום 1-15

2. המענה לכתב האישום ויריעת המחלוקת 16-27

עמוד 1

3. תמצית ההכרעה 28

4. נימוקי המפורטים:

א. ראיות נסיבתיות - המסגרת הנורמטיבית 29-35

ב. השתלשלות החקירה בתיק 36-42

ג. המניע 43-62

ד. המעקבים 63-83

ה. יום הרצח 84-144

ו. הנשק 145-215

ז. התנהלות הנאשם בחקירה ועדותו בבית המשפט 216-241

ח. צבר הראיות הנסיבתיות מבסס את המסקנה המרשיעה 242-244

ט. היעדר תרחיש חלופי 245-249

י. הנסיבות המחמירות בהן בוצע הרצח 250-251

הכרעת דין

הנשיאה רות לורן

רקע

1. אלדד פרי ז"ל (להלן: "המנוח"), היה יזם בתחום הנדל"ן והבעלים של קבוצת פרי, קבוצת חברות ישראלית שעסקה בהקמת מיזמי בנייה. בחודשים ספטמבר-אוקטובר 2020 הוגשו בקשות לפתיחת הליכי חדלות פרעון נגד הקבוצה ונגד המנוח. בית-המשפט הוציא צו הקפאת הליכים ומינה נאמנים לניהול החברות בקבוצת אלדד פרי, ובהמשך מונה נאמן לנכסיו האישיים של המנוח.
2. בבוקר יום 15.10.2021, כהרגלו מדי יום, נסע המנוח אל בית הכנסת הממוקם בחווה חקלאית ברחוב מרדכי בשיסט ברחובות, על מנת להתפלל תפילת שחרית. בשעה 06:17 החנה המנוח את רכבו בחניה שבכניסה לחווה החקלאית. דקות לאחר מכן נמצא המנוח על-ידי מתפללי בית-הכנסת כשהוא מוטל בחניה, ירוי בראשו, בחזהו, ובמקומות נוספים בגופו. צוות מד"א שהוזעק למקום קבע את מותו.
3. הנאשם נעצר ביום 7.11.2021 בחשד לביצוע הרצח, וביום 25.11.2021 הוגש נגדו כתב אישום המייחס לו עבירת רצח בנסיבות מחמירות, לפי סעיף 301א(א)(1) לחוק העונשין, תשל"ז-1977 (להלן: "החוק").

עובדות כתב האישום

4. בהתאם לעובדות כתב האישום, במהלך שנת 2018 הצטרף הנאשם לקבוצת רכישה שהוקמה במטרה להקים בניין מגורים בלוד, אותה יזם המנוח באמצעות חברה מקבוצת פרי (להלן: "פרויקט פרי בסט"). הנאשם שילם למנוח את מלוא התמורה בסך ₪ 2,265,000 עבור שתי דירות בפרויקט, לעצמו ולבנו ר.ק, וקיבל מהמנוח ערבות אישית ומשכון להבטחת השקעתו.
5. בחלוף כשנתיים, ביום 8.9.2020 הוגשה בקשה לבית המשפט המחוזי מרכז להורות על פתיחת הליכי חדלות פרעון נגד קבוצת אלדד פרי. ביום 10.9.2020 הורה בית המשפט על הקפאת הליכים ומינה נאמנים לניהול החברות בקבוצת פרי. בתאריך 12.10.2020 הוגשה בקשה לבית משפט השלום למתן צו לפתיחת הליכים בעניינו של המנוח במסגרת הליכי חדלות פרעון. בתאריך 27.10.2020 הורה בית המשפט המחוזי לאחד את שני הליכי חדלות הפירעון וכן על מינוי נאמן לנכסיו האישיים של המנוח.
6. ביום 29.11.2020 הגיש הנאשם תביעת חוב במסגרת הליך פירוק החברה ובמסגרתה צרף תצהיר בו נטען כי הנאשם הולך שולל על ידי קבוצת פרי נדל"ן אשר על סמך מצגי שווא קיבלה לידה את מלוא התמורה עבור הדירה אך לא קידמה את הקמת הפרויקט.

7. ביום 12.2.2021 אישר בית המשפט המחוזי מרכז את מתווה הנאמנים לשיקום פרויקט פרי בסט. על פי המתווה, נדרש הנאשם לשלם תוספת על סך 1,366,458 ₪ על מנת לקבל את שתי הדירות שרכש עברו ועבור בנו.
8. ביום 24.3.2021 הגיע הנאשם לשכונת מגוריו של המנוח, ערך תצפיות וסייר במכוניתו על מנת להכיר את השכונה ואת שגרת יומו של המנוח. במהלך הסיור נסע הנאשם וחלף על פני ביתו של המנוח.
9. במהלך חודש יוני 2021 הגיש הנאשם תביעת חוב בהליך פשיטת הרגל כנגד המנוח, ובמסגרתה הגיש תצהיר מיום 9.6.2021 בו ציין כי המנוח הוליך אותו שולל בעודו מציג מצגי שווא וגורף לידיו את מלוא סכום התמורה עבור רכישת הדירה, בלי מתן כל תמורה בגין התשלום.
10. במקביל להגשת תביעת החוב, במהלך חודש יוני 2021 ערך הנאשם שלושה סיורים במסגרתם הגיע בשעות הבוקר והערב לשכונת מגורי המנוח, חלף על פני ביתו בניסיון ללמוד את שגרת יומו ואף ביצע תצפית אל עבר בית המנוח.
11. בין התאריכים 30.7.2021 ועד ליום 8.10.2021 ביצע הנאשם שמונה תצפיות וסיורים נוספים סמוך לביתו של המנוח ולבית הכנסת בו התפלל, מרביתם בשעות הבוקר המוקדמות. בין היתר, ביום 19.8.2021 הגיע הנאשם לשכונת מגורי המנוח, ערך סיור ובשעה 06:49 התמקם ברחוב נחליאלי 3, בתצפית הפונה אל עבר חניית בית הכנסת, שם הבחין במכונית המרצדס של המנוח. בשעה 06:56 הגיע הנאשם מכוניתו והתמקם בחניית בית הכנסת. בשעה 07:00 הגיע המנוח למרצדס, הגיע אותה ועזב את המקום, ומיד לאחר מכן, בשעה 07:01, עזב הנאשם אף הוא את המקום.
12. ביום 12.10.2021 יצא הנאשם מביתו סמוך לשעה 05:39 ונהג במכוניתו לשכונת מגוריו של המנוח. הנאשם הגיע לשכונה בשעה 05:55 וביצע סיור במקום. סמוך לשעה 05:56 חלף על פני ביתו של המנוח. בשעה 05:59 התמקם הנאשם עם מכוניתו ברחוב נחליאלי 3 הצופה אל עבר בית הכנסת, והמתין עד להגעתו של המנוח לתפילה. בשעה 06:13 הגיע המנוח עם רכב המרצדס לחניית בית הכנסת. מיד לאחר מכן, עזב הנאשם את המקום.
13. במועד שאינו ידוע במדויק למאשימה, לאחר תכנון והליך שקילה ממשי כמתואר לעיל, גיבש הנאשם החלטה להמית את המנוח.
14. ביום 15.10.2021 בסמוך לשעה 05:43 יצא הנאשם מביתו כשהוא רוכב על האופנוע שבבעלותו, בעודו חמוש באקדח, על מנת לממש את החלטתו להמית את המנוח. במטרה למנוע את זיהויו, כיסה הנאשם את לוחית הזיהוי של האופנוע בסרט דביק בצבע אטום.
15. הנאשם נסע לרחובות, הגיע לחניית בית הכנסת והמתין במקום להגעת המנוח. סמוך לשעה 06:17 הגיע המנוח עם המרצדס וחנה בחניית בית הכנסת. הנאשם, אשר הבחין במנוח,

צעד לעברו וירה 7 כדורים אל עבר ראשו, חזהו, גבו, זרועו וירכו של המנוח. לאחר שסיים לירות במנוח, נמלט הנאשם מהמקום על גבי האופנוע. בעקבות הירי נגרמו למנוח נזקים נרחבים אשר הביאו למותו.

המענה לכתב האישום ויריעת המחלוקת

המענה בכתב

16. ביום 30.10.2022 הגישה ההגנה מענה מפורט לכתב האישום. במסגרת המענה אישרה ההגנה כי הנאשם שילם למנוח את מלוא התמורה עבור שתי הדירות שרכש בפרויקט, כי הגיש תביעות חוב במסגרת הליכי פירוק החברה ופשיטת הרגל של המנוח, וכי בהתאם למתווה שאושר על ידי בית המשפט, נדרש לשלם סך של 1,366,458 ₪ על מנת להשלים את הפרויקט ולקבל את שתי הדירות שרכש עבורו ועבור בנו.

17. ההגנה אישרה את נוכחותו של הנאשם בזמן ובמקום המתוארים בכתב האישום ביחס למועדים שקדמו ליום הרצח, אך כפרה ביתר הנטען כלפיו, וטענה כי לא עשה כן לשם המטרה המפורטת בכתב האישום. במסגרת המענה בכתב העלתה ההגנה טענת אליבי, לפיה במועד בו נטען כי אירע הרצח, שהה הנאשם בביתו שברח' הצנחנים 17 בראשון לציון.

תמצית טיעוני הצדדים בסיכומיהם ויריעת המחלוקת

18. המאשימה סבורה כי פסיפס הראיות שהובאו במסגרת תיק זה מוביל למסקנה משפטית אחת ויחידה, לפיה הנאשם הוא שביצע את רצח המנוח ביום 15.10.2021. נטען כי לנאשם היה מניע לרציחת המנוח, שכן ראה בו אחראי לכך שלא קיבל את הדירות שקנה ונאלץ להוסיף סכום כסף רב על מנת שיושלם הפרויקט. הנאשם כעס על המנוח ורצה לנקום בו. הנאשם ערך מעקבים אחר שגרת יומו של המנוח במשך 7 חודשים, ואף ערך "חזרה גנרלית" שלושה ימים לפני הרצח בזמנים התואמים את מהלך יום הרצח. המאשימה סבורה כי גרסתו של הנאשם, אשר נטענה לראשונה רק בעדותו בבית המשפט, ולפיה הגיע למקומות המצוינים בכתב האישום על מנת להתעמת עם המנוח, הינה גרסה כבושה ושקרית אשר אינה מתיישבת עם הראיות שהוצגו בעניין זה.

19. נטען כי הנתונים שהציגה המאשימה ביחס ליום הרצח, אשר קושרים בין האופנוע שנצפה עוזב את הזירה לבין אופנועו של הנאשם, מהווים רצף ראיות נסיבתיות משמעותיות ביותר, המשתלבות היטב עם מארג הראיות בתיק. לכך מתווספות שורה של פעולות מפלילות שביצע הנאשם קודם ולאחר הרצח, אשר מהוות ראיות מסבכות המצטרפות למארג ראיות התביעה.

20. המאשימה סבורה כי חוות דעת הנשק שהוגשו בתיק זה קבילות כראיה, ולא הוצגה כל חוות

דעת נגדית למולן. נוכח מכלול הנימוקים עליהם עמדה המאשימה בהרחבה, יש ליתן לחוות הדעת משקל מלא ולקבוע על פיהן כי הנשק שירה את התרמילים שאותרו בזירת הרצח הוא נשקו האישי של הנאשם, אשר מצוי אך ברשותו ובשימוש.

21. המאשימה סבורה כי הנאשם סיפק הסברים קלושים, כבושים ולא אמינים ביחס לראיות הנסיבתיות הרבות שהציגה המאשימה. נטען כי שקריו של הנאשם מהווים ראיה מסייעת ועצמאית המחזקת את ראיות התביעה.

22. ההגנה סבורה כי בפני בית-המשפט בתיק זה הוצגו לא יותר משברי ראיות. בניגוד לתמונה אותה מבקשת המאשימה להציג לבית המשפט, הגעת היחידה החוקרת אל הנאשם איננה משום מציאת הרוצח, כי אם טעות מצטברת ונוראית אשר שלחה אדם חף מפשע למעצר ממושך.

23. נטען כי ההגנה העלתה טענת אליבי שלא נסתרה, ולפיה שהה הנאשם בביתו בזמן הרצח. טענת האליבי מתייחסת גם לנשק שנשא הנאשם ברישיון, לאופנוע ולטלפון הנייד שלו. כל אלה היו בביתו במועד הרצח, ולא היה להם כל קשר למותו של המנוח.

24. נטען כי הנאשם אכן נפגע מן המנוח, כעס עליו ואף רצה להתעמת עמו בענייניהם העסקיים. ואולם, אף אם הייתה סיבה לחשוד בנאשם בשל כך, בפועל היחידה החוקרת "ננעלה עליו" בשלב מוקדם של החקירה ועסקה באיסוף ראיות סביבו, חלף איסוף ראיות הקשורות בביצוע מעשה הרצח. בתוך כך התמקדה ברוכב אופנוע ספציפי אשר עזב את הצומת הסמוך למקום הרצח, ועל בסיס זה ביצעה התאמות וחיתוכים שלשיטתה מובילים אל הנאשם. ההגנה סבורה כי התנהלותה של היחידה החוקרת הובילה לכך שכיווני חקירה רבים לא נבדקו, ומנגד, לאחר בדיקה מעמיקה, התברר כי כלל נקודות האחיזה אשר מחברות לכאורה את הנאשם לביצוע הרצח הן נקודות רופפות לחלוטין.

25. עמדת ההגנה היא כי חוות הדעת אשר קושרת את אקדחו של הנאשם לתרמילים שנמצאו בזירה איננה קבילה כראיה, בשים לב שהשיטה לפיה קבעו המומחים את קביעתם הינה חסרת תיקוף מדעי. אף אם בית המשפט יקבע כי מדובר בראיה קבילה, אין ליתן לראיה זו כל משקל, בשל טענותיה הרבות של ההגנה כנגד טיב הקביעות ואופן עבודת מעבדת הנשק.

26. עוד נטען כי האופנוע בו התמקדה היחידה החוקרת כלל לא שימש את הרוצח, באשר הוא עזב את הזירה בשעה שהמנוח עוד היה בחיים. מעבר לכך, הוכח כי מדובר באופנוע ממודל אחר מזה שבבעלותו של הנאשם, ואף מסלול הרכיבה עליו הצביעה המאשימה, אשר לשיטתה מוביל לבית מגוריו של הנאשם, אינו מלא אלא מקוטע לגמרי.

27. ההגנה סבורה כי הנאשם מסר הסברים מלאים ומהימנים לכלל התמיהות והשאלות שהציגה המאשימה ביחס לחשדות שעלו נגדו. ואולם אף אם הסברים אלה של הנאשם ידחו, לשיטת ההגנה אין בכוחן המצטבר של הראיות שהציגה המאשימה כדי לבסס את המסקנה

המרשיעה. נטען כי לאורך הסיכומים הציגה ההגנה מספר תרחישים חלופיים, אך אין בכך משום הסכמה כי בנסיבות תיק זה די היה בראיות הנסיבתיות שהוצגו כדי להעביר את הנטל אל הנאשם להציע הסבר סביר חלופי לצבר הראיות.

תמצית ההכרעה

28. לאחר שמיעת העדים, הנאשם, עיון בפרוטוקול והמוצגים ובחינת הראיות, אציע לחבריי לקבוע כי הוכחו מעבר לכל ספק סביר עובדות כתב האישום ולאורן יש להרשיע את הנאשם בעבירת הרצח המיוחסת לו.

ההכרעה מבוססת על צבר ראיות נסיבתיות שהוכחו. גם אם כל אחת מהראיות בנפרד הינה מחשידה בלבד בעוצמה כזו או אחרת, הרי שמדובר במארג ראיות מגוונות, משתלבות זו עם זו והמתחברות עד כדי תמונה כוללת, אשר גם אם אינה שלמה ואין בה מענה לכל שאלה ושאלה, היא מאפשרת הסקת מסקנה הגיונית אחת, ברמה שמעבר לספק סביר, לפיה הנאשם הוא שביצע את הרצח. זאת בהסתמך על מבחני ההיגיון והשכל הישר. אל מול מסקנה זו לא עלה בידי ההגנה להציג הסבר חלופי המתיישב עם הראיות, ולא נמצא הסבר כזה אף על ידי.

להלן פירוט הראיות בתמצית:

א. קיומו של מניע אצל הנאשם - הנאשם שילם תמורה מלאה מראש עבור רכישת שתי דירות אצל המנוח. הנאשם חש כעס על המנוח באופן אישי לאור טיבה של מערכת היחסים ביניהם. הוא ראה במנוח כמי שרימה אותו ומנע ממנו את הרווח הגדול שציפה להרוויח מעסקאות הנדל"ן.

ב. המעקבים של הנאשם - במשך 7 חודשים שקדמו לרצח הגיע הנאשם 13 פעמים לסביבת ביתו של המנוח ובאזור בית הכנסת בו נהג להתפלל. המעקבים נועדו ללימוד שגרת יומו של המנוח, לצורך תכנון המועד והמקום המתאימים לביצוע הרצח.

ג. "החזרה הגנרלית" - מנתוני האיתורן של הרכב בו נהג הנאשם עולה כי שלושה ימים לפני הרצח, יצא הנאשם את ביתו והגיע אל זירת הרצח, בסמיכות זמנים ולמשך זמן דומה עד זזה לזמנים המשוערים של יום הרצח.

ד. הראיות ביום הרצח -

1. מעדויות אנשים שונים שהיו בזירת הרצח בסמוך לפני ו/או אחרי התרחשותו, עולה כי אופנוע שחור עמד בפינת הכניסה לחניית החווה החקלאית ולצידו עמד גבר שלבש חולצה שחורה ולראשו קסדה שחורה. מיד לאחר שנשמעו היריות נצפה אותו אופנוע נוסע לכיוון צומת בשיסט - אצ"ל.

2. בחינת האופנוע והרוכב שנצפה בצומת התואם את תיאור העדים, מביא בסבירות גבוהה למסקנה כי זהו האופנוע ששימש את היורה.

3. האופנוע שנצפה במצלמת עין הנץ, במרחק קצר מהזירה, ובמרחק קצר מהצומת הקודמת שצויינה לעיל, זוהה כאופנוע קוואסקי נינג'ה SX1000, הדגם בו מחזיק הנאשם, שאינו נפוץ.

4. נתוני פתיחה וסגירה של הסוויץ ברכבו של הנאשם, מהווים אינדיקציה לנסיעה עם האופנוע, אף לפי הודעת הנאשם במשטרה. הסרטונים שנאספו מהמצלמות הסמוכות לבית הנאשם מלמדים על יציאת אופנוע כהה מהרחוב דקות ספורות לאחר חיווי הסוויץ, וחזרת אופנוע דומה לכיוון בית הנאשם דקות ספורות קודם לחיווי הסוויץ. לא נצפו אופנועים דומים ברחוב הסמוך לבית הנאשם בזמנים הרלוונטיים, פרטי הלבוש של רוכב האופנוע הדומה בסרטונים, ולאחר מכן נצפה הנאשם לבוש כך כשהוא נוהג ברכבו - כל אלה מאפשרים לקבוע כי האופנוע הנצפה בסמוך לביתו הוא של הנאשם.

5. זמן הנסיעה של האופנוע הנצפה עוזב את הזירה ומגיע לבית הנאשם, תואם את הניסוי שערכו החוקרים לבחינת משך הנסיעה (כ- 14 דקות).

ה. ראיית הנשק - לא נדרשת בענייננו הכרעה גורפת במבחן החיצוני הנדרש לצורך קבילותה של ראייה מדעית. אין משמעות הדבר שהשיטה לפיה פועלת מעבדת מז"פ בישראל אינה ראויה או תקפה. אלא שנוכח הקשיים שעלו ביישום המבחן הפנימי והבעייתיות שעלתה בעבודת המעבדה בענייננו, לא ניתן ליתן משקל משמעותי לקביעה בחוות הדעת בדבר התאמה ייחודית בין נשקו של הנאשם לתרמילים שבזירה. עם זאת, יש ליתן משקל מלא לקביעה הסוגית ולקבוע כי התרמילים בזירה נורו מאקדח גלוק דור 4 כמו אקדחו של הנאשם.

ו. שקרו של הנאשם והתנהלותו במשטרה ובבית המשפט -

התנהלות הנאשם בחקירה, גרסאותיו הכבושות בנושאים מהותיים כגון ההסבר למעקבים וטענת אליבי שהוכחה כשקרית, כל אלה מלמדים על חוסר מהימנותו. שקרו נועדו לסכל את החקירה ולהרחיקו מהעבירה שביצע. שקרו עומדים בדרישות הפסיקה המאפשרת ליתן להם משקל ראייתי עצמאי העולה כדי סיוע.

להלן נימוקי המפורטים:

א. הרשעה על סמך ראיות נסיבתיות- המסגרת הנורמטיבית

29. לצורך הוכחת יסודות עבירת הרצח בנסיבות מחמירות בתיק זה, הוצגו צבר של ראיות נסיבתיות. ראייה נסיבתית נבדלת מראייה ישירה בכך שהיא אינה מוכיחה במישרין את העובדות הטעונות הוכחה, אלא מוכיחה קיומן של עובדות אחרות שמהן, על דרך של היסק לוגי, ניתן להסיק את דבר קיומן של העובדות הטעונות הוכחה (ע"פ 6392/13 **מדינת ישראל נ' קריאף** (21.1.2015), פס' 96 לפסק דינו של כב' השופט סולברג (להלן: "**עניין קריאף**").

30. כוחן של ראיות נסיבתיות אינו נופל מכוחן של ראיות ישירות. הרשעה על סמך ראיות נסיבתיות תיתכן מקום בו המסקנה ההגיונית היחידה העולה מן התשתית הראייתית המונחת בפני בית המשפט היא המסקנה המפלילה. בעוד שבבחינת הראיות הישירות, תפקידו של בית המשפט הוא לברר את מהימנות הראייה, הרי שבבחינת הראיות הנסיבתיות, לצד בחינת מהימנות הראיות, תפקידו של בית המשפט הוא לשלול כל תרחיש סביר המזכה את הנאשם (ע"פ

8328/17 ג'בר נ' מדינת ישראל (28.7.2019), פס' 7 לפסק דינו של כב' השופט נ' הנדל (להלן: "עניין ג'בר").

31. המבחן המרכזי אשר נקבע בפסיקה לצורך בחינת האפשרות להסיק מסקנה מפלילה מראיות נסיבתיות, הוא **מבחן תלת-שלבי**.

בשלב הראשון יש לבחון את מהימנות הראיה הנסיבתית כדי לקבוע אם ניתן להשתית עליה ממצא עובדתי. **בשלב השני** יש לבחון האם די בתמונה הכוללת העולה מצבר הראיות הנסיבתיות כדי להסיק את המסקנה המרשיעה. **בשלב השלישי** והאחרון, מועבר הנטל אל הנאשם להציע הסבר סביר חלופי לצבר הראיות הנסיבתיות.

32. על אופן יישומו של המבחן התלת שלבי כתב כב' השופט סולברג **בעניין קריאף** (פס' 97-98 לפסק הדין): **"השלב הראשון אינו שונה למעשה מן הבחינה הנעשית ביחס לראיות ישירות, והוא מטפל ביסוד הקושי המשותף לשני הסוגים - החשש כי הראייה אינה אמת. בשלב הראשון נבחנות עוצמתן, מהימנותן ודיוטן של הראיות שהובאו בכדי לבסס ממצא עובדתי מסוים. השלב השני והשלישי הם השלבים המיוחדים לבחינתן של הראיות הנסיבתיות, והם אלו שנועדו לטפל בקושי הנוסף המיוחד להן - זה המתייחס למסקנה הלוגית הנובעת מהממצאים העובדתיים שנקבעו. לעניין זה ראוי לזכור ולהזכיר כי אין הכרח להראות שכל אחת מהראיות הנסיבתיות מספיקה כשהיא לעצמה להרשעת הנאשם. המסקנה המרשיעה יכולה להיות תולדה של צירוף כמה ראיות נסיבתיות, אשר כל אחת בנפרד תהיה "מחשידה" בלבד ... יתכן מצב שבו לכל ראייה כשלעצמה ינתן הסבר תמים ופשוט, שיש בכוחו לנקות מחשד במה שנוגע לאותה ראייה. ואולם, ככל שתהינה הראיות מגוונות יותר, חזקות יותר ומשתלבות האחת עם רעותה, יחברו יחדיו חלקיו של התצרף ("פאזל") עד לקבלת התמונה הכוללת, אשר אף אם אינה שלמה ואין בה מענה לכל שאלה ושאלה, עדיין היא מאפשרת הסקת מסקנה הגיונית ברמה שמעבר לספק סביר בהתבסס על הגיון החיים והשכל הישר, כאשר הצטברותן של כל הראיות הללו באופן שאינו אלא צירוף מקרים איננה מתקבלת על הדעת...".**

33. ההבדל בין השלב השני לשלישי במבחן התלת שלבי מתבטא בהעברת הנטל "הטקטי" של העלאת תזה לוגית המקשרת בין שלל הראיות, מצד אחד למשנהו. בהקשר זה נקבע כי: **"ככל שאכן מעלה התביעה גרסה המתחשבת בכלל הראיות, והמסבכת את הנאשם במסקנה פלילית מסתברת בהתבסס על מבחני הגיון ושכל ישר, מצדיק הדבר העברת הנטל אל כתפי הנאשם, בכדי לשמוע את דבריו ולבחון את גרסתו במסגרת השלב השלישי"** (עניין קריאף, פס' 122 לפסק דינו של כב' השופט נ' סולברג).

לצד זאת, הבהירה הפסיקה כי הגורם המרכזי אשר נדרש לבחון הסברים חלופיים הוא בית המשפט ולא הנאשם, כך שגם באותן סיטואציות בהן הנאשם אינו מציג הסבר חלופי, אין בכך כדי לפטור את בית המשפט מהחובה לבחון באופן עצמאי הסברים חלופיים העולים מהראיות, אף אם אלה אינם מתיישבים עם טענות ההגנה (ע"פ 8804/14 פחימה נ' מדינת ישראל (10.1.2017),

פס' 41 לפסק דינו של כב' השופט זילברטל; ע"פ 2661/13 יחייב נ' **מדינת ישראל** (18.2.2014), פס' 39 לפסק דינו של כב' השופט ג'ובראן; ע"פ 5706/11 רון נ' **מדינת ישראל** (11.12.2014), פס' 121 לפסק דינו של כב' השופט שהם).

34. אציין כי בפסק הדין **בעניין ג'בר** עמד כב' השופט הנדל על הסיכון הקיים בהסקת מסקנות שגויות מצבר ראיות נסיבתיות, כאשר טעות הנובעת מפעולת ההסקה היא פעמים רבות סמויה מן העין. עוד עמד על כך שהמבחן התלת שלבי עלול, שלא במכוון, להטיל על הנאשם נטל מהותי כבד מדי, שכן השלב השלישי ממקד את תשומת לבו של בית המשפט בשאלה האם ההסבר החלופי שמסר הנאשם מספק או לא, ובכך עלול בית-המשפט לסטות מכלל היסוד של המשפט הפלילי, ולפיו נטל ההוכחה מוטל לעולם על התביעה. בפסק הדין חזר כב' השופט הנדל על הצעתו (שעלתה גם בפסקי דין קודמים) לקבוע מודל חדש, דו שלבי, לבחינת ראיות נסיבתיות, אשר לשיטתו יכול לסייע לבית המשפט להימנע מסטייה מכלל יסוד זה. ואולם, חברי ההרכב הנוספים, כב' השופטים קרא וגרוסקופף, לא מצאו לנכון לדון במודל החדש שהוצע במסגרת עניינו של ג'בר. בפסקי דין מאוחרים ישנה אמנם התייחסות למודל שהוצע, אך המבחן התלת שלבי הוא זה שיושם (ראו למשל: ע"פ 210/19 **זהר נ' מדינת ישראל** (17.2.2020); דנ"פ 7479/19 **מדינת ישראל נ' בצלאל** (19.4.2020); ע"פ 3965/22 **טל נ' מדינת ישראל** (30.3.2023)).

35. אזכיר בהקשר זה שתי הערות שהעיר לאחרונה כב' השופט ח' כבוב במסגרת ע"פ 2050/21 **אלהואשלה נ' מדינת ישראל** (16.5.2023). הראשונה, כי אמנם צליחת כל שלב במבחן התלת שלבי הוא תנאי הכרחי למעבר לשלב שאחריו, אולם "**לצורך המעבר מהשלב השני לשלב השלישי, אין מקום להציב רף ראייתי 'מקסימלי'. אלא, די בכך שמכלול הראיות 'מסבך' את הנאשם במסקנה פלילית סבירה לפי פשוטם של דברים כדי להעביר את הנטל הטקטי לכתפיו**". ההערה השנייה, החשובה לענייננו, היא כי "**ככל שהמסקנה העולה בבחינת השלב השני ברורה ומעוגנת היטב בראיות הנסיבתיות, כך התרחיש האפשרי האחר הנבחן בשלב השלישי צריך להיות ממשי וחזק יותר ... ובהתאם לכך, גם הנטל הטקטי המוטל על כתפי הנאשם לספק תרחיש כאמור כבד יותר**" (פסקה 58 לפסק דינו של השופט כבוב).

עם זאת, אזהרתו של כב' השופט הנדל בדבר המעבר בין השלב השני לשלישי עודנה עומדת, ועל כן אף כאשר המסקנה מהשלב השני נדמית כ"ברורה ומעוגנת", יש לבחון בפתיחות כל הסבר אפשרי אחר לראיות, אפילו עומד הסבר זה בניגוד לגרסת הנאשם, ובלבד שלא מדובר בתרחישים "דמיוניים או מופרכים" כלשונו של השופט כבוב בפרשת **אלהואשלה** המוזכרת לעיל (פסקה 117).

ב. השתלשלות החקירה בתיק

36. רפ"ק דוד בנו, ראש צוות החקירה בתיק, המשמש כראש מחלק רצח בימ"ר מרכז, העיד על השתלשלות החקירה, אשר הובילה בסופו של יום להגשת כתב האישום נגד הנאשם. מעדותו

עולה כי כבר בבוקר יום הרצח התברר לחוקרים כי המנוח הינו יזם נדל"ן מוכר אשר נקלע לחובות, החברות שעמד בראשן מצויות בחדלות פרעון וקיימים פרויקטים רבים של החברות שלא הושלמו; המנוח נורה בעת הגעתו לבית כנסת, ובזירה נמצאו 7 תרמילים; אנשים שונים שהיו בסביבת הזירה בסמוך לזמן הרצח הבחינו באופנוע שעמד בצורה חשודה במרחק לא גדול מהזירה. צפייה במצלמות "עין הנץ" בסביבת הזירה בשעות קרובות לביצוע הרצח העלתה מעבר של אופנוע בשעה 06:19 ברחוב ויצמן הסמוך לזירה. לוחית הזיהוי של האופנוע הייתה מכוסה באמצעות שתי חתיכות של נייד דבק. בהעדר קצה חוט, מידע מודיעיני או כיוון חקירה אחר, בחרו החוקרים להתמקד באופנוע כעוגן מרכזי (פרו' מיום 3.7.2023 עמ' 351 שו' 1-24).

37. ההנחה של החוקרים בסופו של יום הרצח הייתה שמדובר במבצע בודד, אשר ביצע עבודת שטח קודם לביצוע הרצח, וידע להמתין למנוח בזירה. ההערכה הייתה שהרוצח מתגורר ברחובות או בערים הסובבות אותה, שכן בתמונה מעין הנץ נראה כי רכב על אופנוע כבד ללא מעיל הגנה ולבוש מתאים. בימים שלאחר הרצח עסקו החוקרים בסריקת מצלמות בסביבה, בניסיון לאתר את האופנוע החשוד במצלמות נוספות ולזהות את סוג האופנוע. במקביל, ולאחר שנשללו מניעים אחרים, החלו לבחון את נושא חדלות הפירעון של המנוח, כאשר הוחלט להתמקד ברשימת הרוכשים בפרויקטים בהם לא נמסרו דירות. החוקרים בדקו את קבוצות הוואטצאפ של הדיירים בפרויקטים אלה בניסיון לאתר חשודים פוטנציאליים (פרו' עמ' 355-356).

38. ביום 24.10.2021, 9 ימים לאחר הרצח, חלה התפתחות משמעותית בחקירה, לאחר פעולה בה נגבתה עדות מאדם שזהותו באותו הזמן הייתה חסויה, ולימים הוברר כי מדובר בעורך מגזין "אוטו", אסף לביא. בהתאם לעדותו של לביא, הצליחו החוקרים לאתר את דגם האופנוע החשוד כקוואסקי Z1000 או קוואסקי 1000SX. בעקבות זאת התקבלה רשימה של מחזיקי אופנוע קוואסקי בישראל, המונה 1066 איש בלבד. על מנת לצמצם את הרשימה, התמקדו החוקרים רק בבעלי אופנועים מהדגמים הללו שיוצרו ב-3 השנים האחרונות. במקביל, בהתאם לחוות דעת מעבדת הנשק, הוברר כי הרצח בוצע באמצעות אקדח מסוג גלוק.

39. צוות החקירה החליט לערוך הצלבות בין רשימת הרוכשים, רשימת בעלי האופנוע מהדגם הרלוונטי, בעלי אקדח גלוק, ובמקביל לערוך בדיקה סיגינטית. לאחר שלושה עשר ימי חקירה, ביום 28.10.2021, אותר חשוד בודד - הנאשם דניאל קדר, אשר מחזיק באופנוע מהדגם הרלוונטי, בעל רישיון לאקדח מסוג גלוק, מי שרכש 2 דירות בפרויקט שיזם המנוח בתשלום מראש של מלוא המחיר, ובשל הליכי חדלות הפירעון נאלץ להוסיף קרוב ל-1.4 מיליון ₪ על מנת לקבל את הדירות (פרו' עמ' 357 שו' 23-28). החוקרים הבינו כי מדובר בחשוד פוטנציאלי משמעותי, ופנו עוד באותו היום להוצאת צווי מעצר וחיפוש. בשלב זה נמשכה החקירה כחקירה סמויה, התקבלו נתונים מחברת איתוראן, והתגלה כי רכבו של הנאשם היה בזירה מספר פעמים, בין היתר שלושה ימים קודם לרצח. החוקרים בדקו את ההתכתבויות של הנאשם בקבוצת הוואטצאפ של פרויקט פרי בסט, וגילו כי הוא היה מאוד

דומיננטי בקבוצה כשנה קודם לאירוע, וכי קיימות אמירות קשות שלו ביחס למנוח (פרו' עמ' 358 שו' 1-7). לאחר מספר ימים בהם פעלו לניתוח נתוני האיתוראן ובחינת המצלמות בקרבת ביתו של הנאשם, אשר הצביעו על יציאה אפשרית של אופנוע בשעות הרלוונטיות ביום הרצח, נעצר הנאשם ביום 7.11.2021.

40. במסגרת סיכומיה טענה ההגנה כנגד התנהלות היחידה החוקרת, אשר לשיטתה "ננעלה" מהר מדי על הנאשם, ודאגה לאיסוף ראיות סביבו, בעוד כיווני חקירה רבים אחרים לא נבדקו ולא הובאו בפני בית המשפט.

לשיטת ההגנה, האפשרות כי היורה רכב על כלי רכב דו גלגלי התבררה לאחר בחינת העדויות כסברה שלא הוכחה. מעבר לכך, היחידה החוקרת בחרה להתמקד ברכב דו גלגלי אחד מבין שניים שחלפו באותו צומת, תוך הנחה שגויה שהאופנוע האמור הוא אותו אופנוע שנקלע במצלמת "עין הנץ". כל אלה הובילו את היחידה החוקרת למסקנה שהרוצח בהכרח רכב על סוג אופנוע מסוים, אך מדובר בהשערה שבסופו של יום הופרכה על ידי ההגנה.

41. עוד טענה ההגנה כי החיתוכים אותם טענו החוקרים כי ביצעו מתבססים על הנחות שגויות. נטען כי בהתאם לעדותו של מנהל הפיתוח העסקי בחברת פרי נדל"ן, היו בערך 1500 רוכשים שלהם לא נמסרו דירות, וזאת בשונה מטענת רפ"ק בנו כי היו 259 רוכשים מסוג זה (פרו' מיום 24.7.2023 עמ' 640 שו' 1-11). עוד נטען כי במזכר שערך החוקר עופר תכלת ביום 27.10.2021 לאחר שיחה עם בודק הנשק, רפ"ק סיסו, נשללה האפשרות כי מדובר באקדח גלוק דור 4 (נ/5), ובשלב מאוחר יותר צוין בחוות דעתו של סיסו כי התרמילים נורו על ידי אקדח מסוג גלוק, מבלי שצוינה הסדרה. עוד נטען כי המידע שמסר אסף לביא ביחס לאופנוע היה כי מדובר בדגם מהשנים 2010-2020, ולמרות זאת התבקשו החוקרים להתמקד רק בדגמים משלוש השנים האחרונות. מעבר לכך, טבלאות הנתונים עצמן לא הוצגו לבית המשפט ולא ברור כיצד נעשו אותם חיתוכים עליהם העידו החוקרים. נתון זה מעלה את החשד כי החיתוכים לא בוצעו בפועל, אלא היחידה החוקרת התמקדה בנאשם ואספה את הראיות סביבו.

42. במענה לטענות ההגנה אומר כי במהלך שמיעת הראיות בתיק זה התרשמתי כי צוות החקירה ביצע עבודתו במקצועיות וביסודיות. החקירה כללה גביית עדויות מגורמים רבים, איתור מצלמות רבות ובדיקתן, ביצוע מחקרי תקשורת, מעבר על נתונים גולמיים רבים, עריכת ניסויים, בדיקות היתכנות ובדיקות מדעיות. דמותו של הנאשם, אדם מבוגר, נורמטיבי, ללא כל עבר פלילי, ודאי לא עמדה לנגד עיניהם של החוקרים בעת שהחלה החקירה ללא כל קצה חוט, ואין כל מקום לטענה כי החקירה התמקדה באיסוף ראיות סביב הנאשם. היצירתיות שהפעילו החוקרים ובראשם ראש צוות החקירה רפ"ק בנו, בניתוח הראיות שנאספו ובביצוע חיתוכים על סמך השערות שונות שהתבררו כנכונות, הם שהובילו להצפתו של הנאשם כחשוד פוטנציאלי. וכפי שיפורט בהמשך, החוקרים פעלו לבחינת תרחישים נוספים, וזאת עד לשלב בו נבנה תצורף ראיתי ברור ומובהק המצביע על הנאשם כמבצע הרצח.

ג. המניע

43. כידוע, קיומו של מניע לביצוע עבירה אינו חלק מיסודותיה, וניתן להרשיע נאשם בביצוע עבירת רצח אף מקום בו לא הוכח כלל המניע למעשה. ואולם, קיומו של מניע יכול להוות ראיה נסיבתית, שעוצמתה המפלילה משתנה ממקרה למקרה על פי נסיבותיו (ראו למשל: ע"פ 7253/14 פּינְקֶלְשְׁטֵיין נ' מדינת ישראל (16.11.2015)).

44. בענייננו, הקשר העסקי שהתקיים בין הנאשם ובין המנוח אינו שנוי במחלוקת. הנאשם רכש מחברת הנדל"ן שבבעלות המנוח שתי דירות בפרויקט בעיר לוד, אחת עבורו ואחת עבור בנו, בסכום כולל של כ-2,300,000 ₪, אשר שולם כולו מראש (פרו' מיום 11.9.2023, עמ' 661 שו' 3-11; עמ' 676 שו' 8-10; ת/122; ת/34). את הדירה הראשונה רכש במאי 2018 יחד עם בת זוגו דאז, ש.מ., ולאחר שנפרדו, רכש הנאשם את חלקה של בת הזוג והפך לבעליה הבלעדיים של הדירה (ת/102; ת/76). את הדירה השניה רכש באוקטובר 2018, עבור בנו. הנאשם אף סייע לש.מ. ברכישת דירה בפרויקט אחר של חברת פרי נדל"ן ברחובות (פרו' עמ' 681 שו' 17-26).

45. בעדותו בבית המשפט, מסר הנאשם על שתי פגישות פרונטליות שלו עם המנוח, ושלל פגישות נוספות (פרו' עמ' 682 שו' 24-27). הוא הסביר כי את הדירה הראשונה רכש לאחר פגישה עם איש מכירות של החברה, ללא כל מעורבות של המנוח. פגישת המשא ומתן לרכישת הדירה השניה נערכה מול מנהל המכירות, עו"ד מור כהן, ובמהלכה נכנס המנוח לחדר ועמו סיכם הנאשם את המחיר. הקשר עם המנוח התהדק בפגישה השניה ביניהם, שעסקה ברכישת הדירה הנוספת על-ידי בת הזוג (פרו' עמ' 675 שו' 10-25; עמ' 682-683). הנאשם תיאר את יחסיו עם המנוח כך: **"לאחר שרכשתי את הדירה השניה הייתי סוג של לקוח VIP, זה כבר שתי דירות. אחרי שעזרתי לש.מ לרכוש את הדירה ברחובות זה סופר VIP. הוא חיבק אותי, יצא לקראתי, נתן לי מתנה ספר הזוהר, הזמין אותי להתפלל בבית כנסת והרעיף עלי את כל התודות והשבחים וזה היה הדדי"** (פרו' עמ' 661 שו' 26-28). הנאשם מסר כי לשיטתו, הייתה לו ולמנוח **"מערכת יחסים אישית"** (פרו' עמ' 701 שו' 31).

יצוין כי בעדותו של מור כהן עלה כי הקשר בין הנאשם למנוח היה אף הדוק יותר משתיאר הנאשם. כהן העיד כי נכח יחד עם המנוח ב-4 או 5 פגישות עם הנאשם, והנאשם אף נהג להגיע מדי פעם למשרד, שבה קפה ובירר האם הפרויקט מתקדם, הכל במסגרת שיחות קצרות שנערכו "על הדרך" ב"צורה חביבה" (פרו' עמ' 633 שו' 23-26; עמ' 634 שו' 16-20).

הלך רוחו של הנאשם בשנת 2020

46. עוד בטרם החלו הליכי חדלות הפירעון נגד המנוח והחברות, לאורך שנת 2020, החל הנאשם לחוש כעס בשל אי התקדמות הפרויקט בו רכש את שתי הדירות (פרו' עמ' 685 שו' 26-29). הנאשם העיד כי בשל העיכוב המשמעותי שחל בקידום הפרויקט, בניגוד ללוחות הזמנים להם התחייבה החברה, הגיע מספר פעמים למשרדים ברחובות בניסיון לפגוש את

המנוח ולקבל ממנו תשובות, אך לשיטתו, המנוח התחמק ממנו (פרו' עמ' 661 שו' 16-24). בשלב מסוים החליט הנאשם לפנות לעו"ד גלעד ברמן לצורך ייצוגו. לדברי הנאשם, הוא סבר כי קיימים אינטרסים שונים בינו לבין יתר חברי קבוצת הרכישה, שכן בשונה מהם, הוא שילם את מלוא סכום רכישת הדירות מראש. מסיבה זו לא הסכים להיות מיוצג על-ידי עורך-הדין שייצג את מרבית החברים (פרו' עמ' 662 שו' 5-1). עו"ד ברמן שלח לחברה בשם הנאשם מכתב התראה המתוארך ליום 17.8.2020, ולאחר מכן הודעה על ביטול שני הסכמי ההתקשרות עמה, המתוארכת ליום 25.9.2020, שבועיים לאחר שניתן צו הקפאת ההליכים (ת/89).

47. המאשימה הפנתה בסיכומיה להודעות רבות שכתב הנאשם בקבוצת הוואטצאפ של דיירי הפרויקט החל מחודש מאי 2020 ועד יום 1.11.2020, אז הפסיק לכתוב בקבוצה (ת/33א). מההתכתבויות עולה כי הנאשם, שהיה מעורב מאוד בענייני הפרויקט, חש תסכול רב והתבטא במילים קשות כנגד המנוח והחברה שבבעלותו. כך למשל, בהודעות מחודש יולי 2020 הוא מכנה את התנהלותה של החברה כ"**סחטנות עבריינית**", סבור שלדיירים יש "**עסק עם נוכלים**" ושמבוצע כלפיהם "**עוקץ**", מכנה את המנוח ואת אחיו לירון "**העבריינים הללו**", ומנסה לשכנע את חברי הקבוצה כי יש לפעול לשליחתם של מנהלי החברה לבית הסוהר. בהודעה מיום 6.7.2020 כתב לחברי הקבוצה: "**מתי תתעוררו? עדיין לא הפנמתם שהלך הכסף? לפחות תנסו כמה שאפשר למזער את הנזק. מה שהולך כאן זה מודל קלאסי לעוקץ לפני נפילה...**". בהודעה מיום 20.7.2020 כתב: "**דניאל קדר לא נכנע לסחטנות ולא אומר "גשם" כשיורקים עליו. הייתי רוצה לראות מי מבינכם היה מקבל בשוויון נפש שתי דירות ששוכבות כאבן שאין לה הופכין למעלה משנתיים אצל פרי... שורה תחתונה: הם שודדים אותנו לאור יום ומנסים לפלג אותנו בשיטת הפרד ומשול... תמשיכו להתכופף, אני לא עם המתכופפים**". בהודעות מיום 5.10.2020 כתב: "**רפיסות ופחד מהנוכלים והפושעים הללו הביאו אותנו למצב שאנו נמצאים בו... מול נוכלים ופושעים יש לנהוג ביד קשה בלי מורא ובלי פחד... אני הוכחתי שאני הטיפש מספר אחד בקבוצה ובטיפשותי שמתו לאלדד פרי שתי דירות מראש על השולחן. כל מה שאני עושה כעת זה ניסיון נואש למזער את הנזק. שכרתי עורך דין פרטי ומרגע זה אפעל אך ורק לפי הנחיותיו. בהצלחה לכולנו**". בהודעה מיום 23.10.2020, במענה לדרישת ועד הקבוצה כי כל חבר בקבוצה ישלם 5,000 ₪ לטובת ייצוג משפטי משותף, כתב: "**אני המום ועדיין מתקשה לעכל את החוצפה והטמטום של מכתב הוועד. כ-2.5 מיליון ₪ 200% ירדו לי לטמיון ועמיחי מרשה לעצמו בחוסר סמכות לדרוש ממני את ה-5000 ₪ שפרי לקחו ממני ולא העבירו לבשן [החברה המפקחת על הפרויקט- ר.ל.]...**".

48. לשיטת המאשימה, הודעות הוואטצאפ שהוגשו מלמדות כי הנאשם הבין שלא יקבל את הדירות שרכש וכי הכסף שהשקיע ברכישת הדירות ירד לטמיון. המאשימה הפנתה בעניין זה גם להודעתו במשטרה של משה סלם, חברו של הנאשם, בה מסר כי הנאשם אמר לו כי רכש שתי דירות בעסק שהסתבר, ובשל כך הוא יאלץ למכור את הבית שלו (ת/88). יצוין כי בהודעתו לא מסר סלם פרטים באשר למועד אמירת הדברים על ידי הנאשם. בעדותו בבית

המשפט כשנתיים וחצי לאחר האירוע טען כי כלל לא זוכר שיחה עם הנאשם בנושא זה, אך אישר כי אם אמר את הדברים במשטרה, אמר אמת (פרו' מיום 29.5.2023 עמ' 524 שו' 10-13).

49. כשהוטחה בנאשם במסגרת חקירתו הנגדית הטענה כי היה מודע לכך שלא יקבל את הדירות שרכש מהמנוח ואף לא יקבל בחזרה את הכסף שהשקיע ברכישתן, טען כי בנקודת הזמן בה כתב את ההודעות קיווה שבסופו של יום יראה את הדירות, אף שהיה אצלו חשש בנושא זה שכן הבין כי ישנה בעיה בהתנהלות החברה. עם זאת, טען כי ידע שברשותו ערבות אישית מטעם המנוח ומשכון על נכס, וסבר כי מדובר בבטוחות תקפות ואפקטיביות, כפי שנמסר לו על ידי נציג החברה, מור כהן, בעת החתמתו על הבטוחות (פרו' מיום 24.7.2023, עמ' 639 שו' 2-26), וכן מאוחר יותר על ידי עורך דינו, גלעד ברמן. יצוין כי במסגרת ההתכתבויות בקבוצת הוואטצאפ, הזכיר הנאשם פעם אחת את נושא הבטוחות. בהודעה מיום 13.9.2020, במהלך ויכוח עם דיירים אחרים סביב נושא הייצוג המשפטי, כתב: **"יש לי ערבות אישית של אלדד פרי ושיעבוד נוסף שלכם אין. הבנת כעת שקו התביעה שלי שונה משלכם?"**

במסגרת חקירתו הנגדית, חזר הנאשם שוב ושוב על הטענה כי כלל לא חשש לכספו אלא רק כעס על כך שהפרויקט לא מתקדם, אך לא ידע להסביר מדוע התבטא רבות בקבוצת הוואטצאפ בדבר הנזק הכלכלי שנגרם לו וירידת השקעתו הכספית לטמיון (פרו' עמ' 681; עמ' 691; עמ' 694; עמ' 696). בשלב מסוים בחקירתו הנגדית אישר הנאשם כי ההתבטאויות שלו בעניין זה נשמעות לא טוב, אך חזר ואמר כי לא התכוון לדברים שכתב בעניין ההפסד הכספי (פרו' עמ' 696 שו' 18-20).

50. לשיטת המאשימה, הבטוחות שקיבל הנאשם מהמנוח לא היו שוות דבר, ובניגוד לנטען, הנאשם ידע זאת, ולכן התבטא בהודעות הוואטצאפ כי כספו ירד לטמיון. במסגרת שמיעת הראיות בתיק העיד מטעם התביעה עו"ד ארז חבר, מי שמונה כנאמן על נכסיו של המנוח. עו"ד חבר ציין בעדותו כי הוא סבור שמסמך הערבות האישית שקיבל הנאשם (ת/124ב), ואשר צורף לתביעת החוב שהוגשה במסגרת הליך הפש"ר של המנוח, נחזה כערבות לא תקפה. לדבריו, מדובר במסמך ללא תאריך, צוין בו כי נועד להבטחת "הסכם השקעה" אך בפועל לא נחתם ולא צורף הסכם שכזה, והדבר אף לא קיבל ביטוי בחוזה המכר של הדירות שרכש הנאשם (פרו' מיום 29.5.2023, עמ' 519 שו' 25-26; עמ' 520 שו' 11-14, שו' 21-24). אשר למשכון שנרשם לטובת הנאשם ברשם המשכונות (ת/147), מאחר ותוקפו פג והוא נרשם בשנית בסמוך להליכי חדלות הפירעון, מבלי שניתנה תמורה נוספת חדשה, סבר עו"ד חבר כי הדבר נחשב להעדפת נושים שמשמעותה בטלות (פרו' עמ' 519 שו' 29-32). עו"ד גונן קסטנבאום, אחד הנאמנים שמונו במסגרת הליך חדלות הפירעון של קבוצת פרי, התייחס אף הוא בהודעותיו במשטרה למשכון, הסביר כי לא ברור מכוח מה הוא נרשם ומהם התנאים למימושו, וכינה אותו "פיקציה" (ת/122 עמ' 6 שו' 92-93).

51. ההגנה טענה כי תביעות החוב שהגיש הנאשם על סמך הבטוחות שהיו ברשותו, לא נבדקו על עמוד 15

ידי הנאמנים עד היום ועל כן לא הוכרעו. עוד נטען כי עו"ד גלעד ברמן, מי שייצג את הנאשם והגיש בשמו את תביעות החוב, מסר בהודעתו במשטרה כי לעמדתו הערביות תקפות, ולא ידוע לו כי הועבר לנאשם על ידי הנאמנים מסר אחר בעניין זה (ת/89 עמ' 4-5).

52. אינני רואה צורך להכריע במסגרת הליך זה במחלוקת בעניין טיבן של הבטוחות. החשוב לענייננו הוא שהנאשם, כפי שעולה בבירור מהתבטאויותיו במסגרת קבוצת הוואטצאפ שפורטו לעיל, סבר שהוא עלול להינזק כלכלית בשל התנהלות חברת הנדל"ן, על אף הבטוחות שברשותו, והלך רוחו נכון לסוף שנת 2020, מועד תחילת הליכי חדלות הפירעון, היה כעס רב על החברה בכלל ועל המנוח בפרט, בשל כך.

המתווה להשלמת פרויקט "פרי בסט" לא שינה את הלך רוחו של הנאשם

53. ביום 12.2.2021, כחצי שנה לאחר שניתן צו הקפאת ההליכים נגד החברה, אישר בית המשפט מתווה בעניין פרויקט פרי בסט בלוד. עו"ד איתי גזית, אשר ייצג את רוכשי הפרויקט ובהם את הנאשם החל מינואר 2021, העיד כי בפרויקט פרי בסט, בשונה מפרויקטים אחרים של החברה, הייתה קיימת קרקע עם הערות אזהרה לטובת הרוכשים, ניתן כבר היתר בניה, ועל כן היה ברור לכולם שהמתווה המתאים הוא של השלמת הפרויקט- קידומו מהיכן שנעצר, עד מסירת הדירות לדיירים. לצורך כך נדרש מימון ועורכי הדין פעלו והשיגו גורם מממן. המסר שהועבר לדיירים על ידי עו"ד גזית היה שהנזק שיגרם להם איננו גדול, אם בכלל- הם קנו את הדירות במחיר נמוך מאוד שאיננו ריאלי, כעת הם ידרשו להשלים סכום כסף מסוים, אך גם לאחר הוספתו הם לא יפסידו דבר אלא לכל היותר ירוויחו פחות מכפי שחשבו, שכן גם לאחר התוספת המחיר ששילמו אינו עולה על מחיר השוק של הדירה הנמסרת. הייתה הסכמה שחברת המימון היא שתעמיד את הכספים שנדרשו הדיירים להוסיף, כך שהדיירים לא ידרשו "להביא כסף מהבית" אלא להחזיר לחברה המממנת בתנאים שיקבעו. לדברי עו"ד גזית, התובנה לפיה לדיירים לא ייגרם נזק וההערכה כי נוכח עליית מחירי הדירות בסופו של יום הדיירים יקבלו דירות בערכם הריאלי ללא כל הפסד, שררה לאורך כל שנת 2021, והשינוי שהביא בסופו של יום למכירת הפרויקט חל רק בפברואר 2022 (פרו' מיום 4.3.2024, עמ' 669-672).

54. אציין כי בראיות שהוגשו לעיוננו קיימות אינדיקציות לכך שעל אף אישור המתווה על-ידי בית- המשפט בחודש פברואר 2021, לאורך שנת 2021 עלו קשיים ועיכובים בקידומו, אשר העלו כעס בקרב חלק מדיירי פרויקט פרי בסט. מפריקת הטלפון הנייד של הנאשם (ת/146) עלה כי הוא היה חבר בקבוצת וואטצאפ נוספת, שכונתה "וועד אורות פרי בסט". בין החודשים מרץ לאוקטובר 2021 נשלחו בקבוצה זו הודעות על-ידי חברים רבים בקבוצה, בהם הביעו חוסר שביעות רצון הן מהמתווה עצמו (ובפרט מהריביות הגבוהות אותן דרשה החברה המממנת בתמורה להקצאת המימון לדיירים), והן מכך שהדברים לא מתקדמים בקצב ראוי. יצוין כי הנאשם כמעט שלא התבטא בקבוצה זו, וההודעות המעטות ששלח בה נשלחו קודם לאישור המתווה, כך שלא ניתן ללמוד מהן על הלך רוחו ביחס אליו. עוד יצוין כי הצדדים לא התייחסו בסיכומיהם להודעות שנשלחו במסגרת קבוצת וואטצאפ זו. העדים השונים שהעידו

בסוגיית המניע, לרבות עו"ד גזית והנאשם עצמו, לא נשאלו על כך במסגרת עדותם, ולכן השלכה על משקל של הודעות אלה.

55. על כל פנים, אין חולק כי בהתאם למתווה כפי שגובש בתחילת שנת 2021, היה על הנאשם ובנו להוסיף סכום של 1,366,458 ₪ לצורך השלמת הפרויקט וקבלת שתי הדירות שרכשו (ת/34). ההגנה טענה כי הנאשם היה אחראי לתוספת עבור הדירה שלו בלבד, סכום של 691,577 ₪. הנאשם בעדותו מסר כי לא היה ברשותו סכום זה במזומן, אך כבעל נכסים היה פועל לארגן את הכסף ולוקח חלק במתווה (פרו' מיום 11.9.2023, עמ' 662 שו' 24-26).

56. לשיטת ההגנה, הנאשם שמח על המתווה שגובש להשלמת הפרויקט והיה מרוצה ממנו לאורך שנת 2021, וזאת בשונה מהלך רוחו בשנת 2020. ההגנה הפנתה בעניין זה לשיחת טלפון שערך הנאשם עם חברו הקרוב רז ספיר (נ/9). במסגרת שיחה זו נשמע הנאשם מספר לספיר על המתווה שהוגש לאישורו של בית-המשפט, מתאר אותו כ-"חלום ורוד", מסביר כי הסכום ששילם עד כה יוכר במלואו ועל כן הוא "מבסוט", כי בהתאם לדו"ח השמאי הדירה שלו שווה כ-1.8 מיליון ₪ לאחר שנקנתה ב-1.2 מיליון ₪, והוא נדרש להוסיף כסף אך בסופו של יום מקבל דירה ששווה את שהשקיע, לאחר שהיה בטוח ש"הולך הכסף". הנאשם נשמע אומר- "אלוהים אוהב אותי", "אפשר להיות אופטימיים" ועוד אמירות מסוג זה. ספיר העיד בבית המשפט כי השיחה התקיימה בחודש ינואר 2021, והיא הוקלטה במכשיר הטלפון שלו. לאחר הרצח, בחודש דצמבר 2021, נזכר בשיחה והעביר את ההקלטה לבתו של הנאשם. פרט לשיחה זו לא זכור לו כי שוחח עם הנאשם פעם נוספת על הנושא (פרו' מיום 4.3.2024, עמ' 678-680).

57. המאשימה טענה בסיכומיה כי מדובר בשיחה מכוונת מצד הנאשם, שנועדה "להכין את הקרקע" לטענה עתידית לפיה לא היה לו מניע לרצוח את המנוח, והכל כחלק מההכנות לרצח וניסיונותיו להסתיר את צעדיו העתידיים. נטען כי התאריך בו התקיימה השיחה לא הוכח, וכי ספיר הינו עד בעל אינטרס כמי שהינו חברו הקרוב של הנאשם, אשר אף נכח בדיוני ההוכחות בבית המשפט ונחשף לראיות שהוצגו. כשהוטח בעד החשד כי הנאשם שוחח עמו במכוון על מנת להציג מצג שווא לפיו הוא מרוצה מהמתווה, השיב העד: "מה היו הכוונות אל תשאל אותי" (פרו' עמ' 682 שו' 14).

58. איני רואה לקבוע מסמרות בעניין אותנטיות השיחה בין הנאשם לרז ספיר, שכן שיחה זו איננה בעלת חשיבות רבה. ממכלול הראיות שהוצגו ובפרט מעדותו של הנאשם עצמו בבית המשפט עולה בבירור כי הנאשם כלל לא היה מרוצה מהמתווה. כשנשאל בחקירתו הנגדית כיצד הרגיש לאחר שהתברר לו שבהתאם למתווה הוא נדרש להוסיף סכום כסף משמעותי, השיב: "לא טוב. בן אדם קיבל התחייבות למפתח בלי תוספת תשלום ועכשיו אני צריך להוסיף עוד 650,000 על כל דירה, איך אתה רוצה שאני ארגיש?" (פרו' מיום 11.9.2023, עמ' 678 שו' 31-33).

59. מעבר לכך, התנהלות הנאשם לאורך שנת 2021, מלמדת יותר מכל על חוסר שביעות הרצון שלו אף בתקופה שלאחר אישור המתווה. ב-24.3.2021, חודש וחצי לאחר אישור המתווה, חיפש הנאשם את כתובתו של המנוח באפליקציית וויז, נסע לשכונת מגוריו של המנוח והסתובב בה. כשנשאל מדוע בשלב זה רצה לפגוש במנוח אם כבר אושר מתווה שהיה לשביעות רצונו, השיב: **"מכיוון שגם עם המתווה החדש צריך להוסיף כסף 650 אלף ₪ והוא התחייב בפני גם בערבות אישית וגם במשכון וגם שלא תהיה לי שום הוצאה כספית נוספת. הייתי אצלו במשרד כמה פעמים והוא התחמק ממני. ניסיתי לפגוש אותו באקראי ולקבל ממנו תשובות ולמה אני נכנס להוצאות ומה עם המשכון והערבות"** (פרו' מיום 11.9.2023 עמ' 698 שו' 25-29).

60. כפי שיפורט בהרחבה בפרק הבא, בחודשים שלאחר אישור המתווה ועד למועד הרצח באוקטובר 2021, הוסיף הנאשם להגיע אל שכונת מגוריו של המנוח עוד פעמים רבות, כאשר בעדותו טען כי עשה כן מתוך מטרה להתעמת עם המנוח באופן אישי. כשנשאל בעדותו מדוע רצה להתעמת עם המנוח, השיב: **"רציתי לקבל ממנו תשובות על הרבה דברים שהבטיח לי ולא קיים. בין היתר היה לי מכתב חתום ממנו שאני לא אשא בשום הוצאה עד לקבלת המפתח..."** (פרו' עמ' 665 שו' 21-22). ובהמשך: **"ציפיתי לפגוש את אלדד פרי ולקבל ממנו תשובות... אדם שהפר את אמוני, אדם שחיבק אותי ולקח אותי לבית כנסת להתפלל מניין ועכשיו מתחמק ממני"** (פרו' עמ' 701 שו' 20-24). גם אילו הייתה מתקבלת טענת ההגנה כי חיפוש של הנאשם אחר המנוח נועד אך לצורך עימות עמו, הרי שעצם הרצון בעימות, והנכונות לנסוע שוב ושוב לשכונת מגוריו של המנוח כדי לייצר עימות שכזה, מלמדת על מידת הכעס שחש הנאשם כלפי המנוח.

61. ההגנה טענה בסיכומיה כי הנאשם הוא אדם עתיר ממון, כי אין מדובר במי שצפוי היה להפסיד את כל הונו אלא רחוק מכך, ועל כן אין זה סביר כי יבחר לרצוח את המנוח אף אם עלול היה להיגרם לו הפסד כלכלי מסוים. עוד נטען כי לנאשם כלל לא היה "משתלם" לרצוח את המנוח מבחינה כלכלית, שכן כושר ההשתכרות של המנוח היה גבוה וניתן היה להגיע עמו להסדר שיטיב עם נושיו, ומכאן שמדובר בהתנהגות שאיננה רציונאלית. אני סבורה כי טענות אלה אינן מעלות ואינן מורידות, שכן המניע שהוכח בענייננו איננו נובע משיקולים כלכליים טהורים.

62. **לסיכום פרק זה: מהראיות עולה כי הנאשם חש כעס על המנוח באופן אישי לאור טיבה של מערכת היחסים ביניהם. הוא ראה במנוח כמי שרימה אותו ומנע ממנו את הרווח הגדול שציפה להרוויח מעסקאות הנדל"ן, ומכאן המניע שהיה לו לרצוחו.**

ד. המעקבים

נתוני האיתוראן ברכבו של הנאשם והצלבתם עם נתוני האיתוראן ברכבו של המנוח

63. נתוני האיתוראן ברכבו של הנאשם (ת/175) מלמדים כי בתקופה שבין מרץ 2021 ועד לאוקטובר 2021, על פני שבעה חודשים, הגיע הנאשם לסביבת בית מגוריו של המנוח

ברחוב אגמיה 8 בעיר רחובות 13 פעמים. מיפוי הנתונים מלמד כי הנאשם הגיע לסביבת מגוריו של המנוח לרוב בשעות הבוקר המוקדמות. 7 מתוך 13 המועדים הינם ימי שישי, כאשר ב-4 מועדים מדובר על יום שישי בשעות הבוקר המוקדמות, בדומה לזמן בו בוצע הרצח. הנאשם הסתובב הן סביב ביתו של המנוח והן באזור בית הכנסת בו התפלל. בחלק מהמועדים עצר את רכבו בנקודות בהן יכול היה לתצפת על בית המנוח או על חניית בית הכנסת, זאת למשך מספר דקות בכל פעם. שלושה ימים קודם לרצח תצפת על בית הכנסת פרק זמן חריג וארוך של כ-15 דקות, בזמנים דומים מאוד לזמני יום הרצח.

64. המועד הראשון בו הגיע הנאשם לרחוב אגמיה היה ב-24.3.2021, כחודש וחצי לאחר אישור המתווה להשלמת הפרויקט על ידי בית-המשפט, ולאחר שנודע לנאשם כי עליו להשלים סך של 1,366,458 ₪ לצורך קבלת הדירות שרכש. במועד זה נסע הנאשם מעבודתו אל שכונת נווה עמית, והסתובב בה במשך כ-6 דקות, כאשר האט את מהירותו עת נסע סמוך לבית המנוח.

בניגוד לנטען על ידי הנאשם בעדותו (פרו' מיום 11.9.2023, עמ' 698-700), נראה כי המועד בו בחר לנסוע לראשונה אל בית המנוח איננו אקראי. עיון בהודעות הוואטצאפ שנשלחו בקבוצה "וועד אורות פרי בסט" מעלה כי מאוחר יותר באותו היום התקיימה שיחת זום בין דיירי הפרויקט לבין עו"ד איתי גזית לצורך הצגת והסברת המתווה לדיירים.

65. בחודש יוני 2021, בו הגיש הנאשם באמצעות בא-כוחו את תביעת החוב האישית כנגד המנוח בה טען כי המנוח הולך אותו שולל (ת/89-1), החלה עליה משמעותית בתדירות נסיעותיו של הנאשם לרחובות. הנאשם הגיע לאזור מגורי המנוח בשלושה מועדים שונים. ביום 5.6.2021, יום שבת, בשעה 5:59 בבוקר, יצא הנאשם מביתו אל שכונת מגוריו של המנוח והסתובב בה דקות ארוכות, בין היתר בסמוך לבית מגורי המנוח. עיון בהודעות וואטצאפ שנשלחו בקבוצה "וועד אורות פרי בסט", מעלה כי יום למחרת, ב-6.6.2021, התקיים מפגש ביחס למתווה עם עו"ד גזית, מפגש אותו יזם הוועד ואליו הגיע הנאשם. מההודעות בקבוצה עולה כי במפגש, אשר כונה "דיון פתוח", עלה בין היתר נושא המימון של הפרויקט המוצע וכן האפשרות החלופית של מימוש הקרקע במקום השלמת הפרויקט והשלכות אפשרות זו על הדיירים.

כשבוע לאחר מכן, ביום שישי, 11.6.2021 בשעות אחר הצהריים, הגיע לשכונה, עצר את רכבו ושהה בסמוך לביתו של המנוח במשך כ-14 דקות. שבוע לאחר מכן, 18.6.2021, יום שישי בשעות הבוקר, הגיע שוב לשכונה, ושהה בסמוך לבית המנוח במשך כ-3 דקות.

66. ביום 30.7.2021, יום שישי בשעות הערב, לאחר ביקור אצל בתו, הגיע הנאשם לשכונת מגורי המנוח, והסתובב בה במשך מספר דקות. בחודש אוגוסט 2021 הגיע הנאשם לסביבת מגוריו של המנוח בארבעה מועדים שונים (7.8.2021; 19.8.2021; 27.8.2021;

28.8.2021), כולם בשעות הבוקר המוקדמות, כאשר בשניים מהמועדים עצר הנאשם בסמוך לחווה החקלאית בה בוצע הרצח, לפרק זמן של מספר דקות.

יצוין כי ביום 19.8.2021 הגיע הנאשם בשעה 06:46 לחנייה של החווה החקלאית הסמוכה לבית הכנסת, כאשר באותו הזמן רכבו של המנוח חנה שם. הנאשם עמד עם רכבו ברחבת החנייה במשך כשתי דקות, ובשעה 06:48:15 נסע לרחוב נחליאלי 3, משם ניתן לתצפת על הרכבים המגיעים אל החווה החקלאית (ראו עדותו של הנאשם בעניין זה: פרו' מיום 18.9.2021, עמ' 714 שו' 10). בשעה 06:56:12 חזר הנאשם לחניית החווה החקלאית. בשלב זה רכבו של הנאשם מאוכן ממש באותו תא שטח בו מאוכן רכבו של המנוח (קורדינטות רכב הנאשם- 31.908516, 34.801151; קורדינטות רכב המנוח- 31.90852, 34.801148). בשעה 07:00:59 הניע המנוח את רכבו ונסע מהמקום. 14 שניות לאחר מכן, בשעה 07:01:13 עזב הנאשם את רחבת החווה החקלאית ונסע מהמקום.

ב-10.9.2021 הגיע הנאשם פעם נוספת לאזור מגורי המנוח והסתובב בשכונה. בשעה 07:47, תוך כדי נסיעתו בשכונה, חייג הנאשם בטלפון למספר 7572639, שהוא מספר הרישוי של רכבו של המנוח. ניתן לשער כי הנאשם עשה כן על מנת לשמור לעצמו את מספר הרכב.

67. עיון בתוצרי פריקת הטלפון של הנאשם מתקופה זו מעלה כי בתחילת חודש אוגוסט 2021 ביקש הנאשם מספר פעמים לשוחח עם אחד מחברי הוועד. ביום 9.8.2021 שלח הנאשם הודעה לחבר הוועד וביקש זימון לפגישה שעתידה להיערך בין חברי הוועד ועורכי הדין. חבר הוועד ענה לו בתגובה כי בכוונת הוועד לסגור עניינים מול עורכי הדין בלבד. הנאשם כתב בתגובה: **"אוריאן, כמי שהשקיע 2.5 מיליון ₪ וכמי שעובד מול עו"ד פרטי וכמי שיכול לשבש כל מהלך שרק תחשבו עליו, חשבתי שלטובת הפרויקט עדיף שלא אפעל במישור שיסתור את המהלך שאתם רוצים לסגור. אל תנסה להתחכם מולי כן פגישה לא פגישה, שתף אותי בכל החלטה...".** חבר הוועד אוריאן לא עונה על הודעה זו. למחרת היום, נשלחת הודעה בקבוצה מטעם עו"ד גזית, בה הוא מודיע כי הפרויקט צפוי לצאת לדרך בקרוב, כי הצליחו להתגבר על מרבית המכשולים, ובקרוב יוזמנו הדיירים לכנס עדכון בנושא. ב-12.8.2021 מתעורר ויכוח בקבוצת "וועד אורות פרי בסט" בדבר יכולתם של נציגי הוועד לפעול ללא קבלת אישורם של כלל הדיירים. הנאשם אינו לוקח חלק בהתכתבות זו. בהמשך נמסרת הודעה לפיה כנס דיירים יתקיים ביום 30.8.2021.

ביום 29.8.2021 יוצאת הודעה בקבוצת הוואטצאפ לפיה חברי הוועד ועורך הדין נאלצים לדחות ברגע האחרון את כנס הדיירים. בהודעה נמסר כי מתגבש על ידי הנאמנים מתווה ארצי כולל של כל הפרויקטים של חברת פרי נדל"ן באופן שיתכן ויוכל להוזיל את העלות הכוללת של כל פרויקט. חברי הוועד סבורים כי נכון להמתין עד לאחר החגים עד שהתמונה תתברר במלואה.

ביום 19.9.2021 נשלחת בקבוצה הודעה נוספת, ממנה עולה כי קיימות עלויות נוספות למתווה (ריביות גבוהות בגין חוב לקבוצת נתנאל גרופ) אשר עד כה לא הובאו בחשבון, כי חברי הוועד ממתנים להכרעה בהליך בורות המתנהל בעניין, ועל כן נעצר קידום המתווה בשלב זה.

68. חגי תשרי הסתיימו ביום 29.9.2021, ולאחריהם החלו להישלח בקבוצת הוואטצאפ בקשות מטעם דיירים לקבל עדכון.

בחודש אוקטובר הגיע הנאשם לשכונת מגורי המנוח בשלושה מועדים שונים. ביום 1.10.2021, יום שישי בשבוע, הגיע לשכונת נווה עמית לאחר ביקור אצל בתו, ולאחר סיבוב קצר בשכונה נסע לחדש את רישיון הנשק שלו, רכש 50 כדורים וביצע ירי במטווח (ת/133); שבוע לאחר מכן, ביום 8.10.2021, נסע פעם נוספת והסתובב מספר דקות בשכונה, הפעם בשעות הערב; את נסיעתו של הנאשם ביום 12.10.2021 כינתה המאשימה "חזרה גנרלית". בחינת הנתונים מלמדת כי ביום זה יצא הנאשם את ביתו והגיע אל זירת הרצח, בסמיכות זמנים ולמשך זמן דומה עד כמעט זהה לזמנים המשוערים של יום הרצח (הנסיעה נעשתה ברכב ולכן ישנם נתונים מלאים הנלמדים מנתוני איתוראן, בשונה מהמסלול שנעשה ביום הרצח, באופנוע). כך, במועד זה יצא הנאשם מביתו בשעה 05:40, והגיע עם רכבו בשעה 05:58 ישירות לרחוב נחליאלי הסמוך לזירת הרצח, ממנו ניתן לתצפת על חניית החווה החקלאית. בשעה 06:11 נסע המנוח ברכבו דרך רחוב נחליאלי אל חניית החווה חקלאית, כך שחלף על פני רכבו של הנאשם (קורדינטות מיקום עצירתו של הנאשם- 31.909187, 34.800969; מיקום המנוח- 31.909268, 34.800951). בשעה 06:13:21 חנה המנוח את רכבו ברחבת החווה החקלאית. דקה לאחר מכן, בשעה 06:14:30, בחלוף כ-15 דקות של תצפית, עזב הנאשם את המקום (מועד עזיבתו המוערך של היורה שלושה ימים לאחר מכן הוא 06:18).

שבועיים לאחר סיומם של החגים, ושלושה ימים לאחר החזרה הגנרלית, ביום 15.10.2021 בשעות הבוקר המוקדמות, בוצע הרצח.

69. למען הנוחות, אציג בטבלה הבאה את ההשוואה בין נתוני נסיעתו של הנאשם ביום 12.10.2021, כפי שנלמדים מנתוני איתוראן, לבין הזמנים המשוערים של יום הרצח:

יום הרצח-	חזרה גנרלית-	
15.10.2021	12.10.2021	
05:41	05:40	יציאת הנאשם מביתו
(סגירת הסוויץ' ברכב- ר' ס' 127 להכרעת הדין)		
05:58	05:58	הגעה לאזור החווה
(מצלמת אצ"ל בשיסט- ר' ס' 93 להכרעת הדין)		
06:18	06:14	הנסיעה מהמקום
(מצלמת אצ"ל בשיסט- ר' ס' 93 להכרעת הדין)		

ניתוח הנתונים שפורטו לעיל, אכן מצביע על כך שהתנהלות הנאשם ביום 12.10.2021 הייתה

בבחינת "חזרה גנרלית", ניסוי כלים לקראת התנהלותו ביום הרצח, 15.10.2021.

הסבריו הכבושים והבלתי מהימנים של הנאשם למעקבים

70. על התנהלות הנאשם בחקירותיו במשטרה אפרט בהרחבה בהמשך, אך אומר כבר עתה כי הנאשם נשאל בחקירותיו רבות על נושא המעקבים, ולא סיפק הסבר בעניין זה.

בחקירתו הראשונה נשאל מתי היה ברחובות לאחרונה, ומסר שהוא עובר ברחובות לעיתים קרובות בדרכו לעבודה או לבתו שמתגוררת בנס ציונה. לדבריו, הוא אינו זוכר את המסלול אך הוויז מכניסו לרחובות בדרך אל בתו. כשהחוקרת בר גבאי הטיחה בו שאפליקציית וויז אינה מכניסה אל העיר, וביקשה ממנו לתאר מה רואה בדרכו, כעס הנאשם והפסיק לשתף עמה פעולה, בטענה שהיא "מסמנת אותו כמטרה" (ת/א עמ' 26-28). בהמשך נשאל על-ידי רפ"ק בנו האם יש לו חברים ברחובות, השיב כי אינו זוכר אך יש ברחובות מסעדות שאוכל בהן ואינו זוכר את שמן. כנשאל האם רצה פעם לפגוש את אלדד, השיב כי נפגש פעם עם עורך הדין שלו (ת/א עמ' 38). הנאשם לא הזכיר כי הגיע 13 פעמים במשך 7 החודשים שקדמו למעצרו לשכונת מגוריו של המנוח על מנת לאתר אותו, כטענתו, וזאת אף שנחקר שלושה שבועות בלבד לאחר יום ה-12.10.2021, בו לפי גרסתו הכבושה המתין למנוח באיזור החווה החקלאית.

בחקירתו השניה והשלישית שתק הנאשם לאורך החקירות, למעט תשובות בודדות. בחקירתו הרביעית והאחרונה, ביום 21.11.2021, הוטחו בנאשם מכלול נתוני האיתוראן והתצפיות בשטח (ת/א עמ' 12-24). הנאשם שתק לאורך החקירה, ואמר בסיומה: "כפי שאמרתי בהתחלה ולאורך כל הדרך אין לי קשר לרצח של אלדד פרי ואני חף מפשע. כל הממצאים שלכם של איתוראן כ"הכנה" לרצח יופרכו בבית המשפט ואתם תראו שיש סיבה מצוינת לכל הימצאותי באזור הזה ובאיזורים סמוכים ומפתיע אותי איך אתם מוציאים דברים מהקשרם. הייתי מגדיר את זה כגועל נפש. אם הייתי יכול לתת לכם עכשיו את הפירוט מה עשיתי שם לאורך כל הזמן, אם היה לי אישור מהעו"ד הייתי מספר לכם וממוטט לכם את המגדל שבניתם..." (ת/א עמ' 40 שו' 17-25).

יצוין כי במקביל לחקירותיו, במסגרת תרגיל מדובבים, מסר הנאשם למדובב ביחס לשאלות שנשאל בחקירתו על המעקבים: "לא עניתי להם אבל יש לי אחלה תשובה, רק אני אמרתי להם... אמרתי לו... הבת שלי גרה באזור אני מחפש כבר שנה שם" (ת/א עמ' 493 שו' 6; ת/א116).

71. בשלב המענה לאישום, אישרה ההגנה את נוכחותו של הנאשם בזמנים ובמקומות המתוארים בכתב האישום, כפרה בכך שעשה כן למטרה המיוחסת לו בכתב האישום- הכרת שגרת יומו של המנוח, אך לא מסרה כל הסבר אחר מדוע היה שם.

72. בחלופ שנתיים בהם כבש את גרסתו, במסגרת עדותו בבית המשפט, הסביר הנאשם לראשונה כי הגיע למקומות המצוינים בכתב האישום על מנת להתעמת עם הנאשם, זאת לאחר

שניסה לחייג אליו אך הטלפון שלו היה מנותק (פרו' מיום 11.9.2023, עמ' 665). לדברי הנאשם, הגעתו למקום הייתה רנדומלית: **"כל פעם שהייתי נוסע לעבודה, או שהייתי נוסע לבת שלי שגרה בסביבה, כל פעם שהייתי בסביבה אמרתי אולי אני אצליח להתעמת איתו"** (פרו' עמ' 666 שו' 10-11). כשעומת עם כך שלמדובבים אמר שההסבר שיש לו למסור ביחס להגעתו לסביבת מגורי הנאשם הוא שבתו גרה באזור והוא מחפש שם דירה, הסבר שונה לחלוטין מזה שמסר בבית המשפט, השיב כי אמירה זו אינה סותרת את ההסבר שמסר בבית המשפט, וכי באותו זמן מכר את הדירה שלו ואכן חיפש דירה חלופית, בין היתר ברחובות. לשיטתו, בזמן ניסיונותיו להתעמת עם המנוח חיפש "על הדרך" גם דירות אותן יוכל לראות. כשנשאל כיצד טענת חיפוש הדירה מתיישבת עם השעות בהן הגיע לאזור, בימי שישי ושבת בשעות הבוקר המוקדמות, טען כי אין בכך כל סתירה (פרו' מיום 18.9.2023, עמ' 724-726).

73. ההגנה טענה כי נתוני האיתוראן אינם מתיישבים עם טענת המאשימה לפיה הגעתו של הנאשם לסביבת מגוריו של המנוח נועדה ללמידת אורחותיו ושימשה כ-"הכנה" לרצח, וכי הסברו של הנאשם למעקבים דווקא מתיישב עם הנתונים שנאספו. כך, תשעה מהמועדים בהם הגיע הנאשם לסביבת מגוריו של המנוח נעשו בדרך הלוך או חזור לבתו או לעבודה. מעבר לכך, לא מדובר במעקב תדיר אלא בביקורים אקראיים שביניהם קיימים פערי זמן גדולים. בנוסף, הנאשם הגיע למקום ברכבו, עם לוחית רישוי גלויה. אין לקשור זאת לביצוע הרצח, אשר לשיטת המאשימה בוצע על ידי רוכב אופנוע.

74. אלא שבחינה של נתוני האיתוראן והראיות הנוספות אל מול גרסתו של הנאשם אינה מאפשרת ליתן בה אמון. ראשית, מדובר בגרסה כבושה שעלתה לראשונה רק בעדותו של הנאשם בבית המשפט, כשנתיים לאחר הרצח, ולאחר שמיעת כל פרשת התביעה. כשנשאל הנאשם מדוע לא מסר את הדברים קודם לכן, העלה שתי טענות שונות: האחת, כי עורכי דינו ייעצו לו להיזהר מהחוקרים אשר עלולים לעשות מניפולציה על כל דבר שיאמר. והשנייה, כי הרגיש לא נעים בחקירה, חש שהחוקרים כבר הגיעו למסקנה כי הוא הרוצח ואינם מתנהלים כמי שמחפשים את האמת (פרו' מיום 11.9.2023, עמ' 666 שו' 17-33, עמ' 667 שו' 1-7). אלא ששני ההסברים לכבישת הגרסה אינם יכולים להתקבל. ראשית, משום שהנאשם החל לענות על שאלות באופן סלקטיבי בלבד כבר במהלך החקירה הראשונה, בדיוק בשלב בו החל להישאל על נסיעותיו לרחובות. ואילו בעדותו טען כי עו"ד ששי גז אשר ייצג אותו בשלב המעצר ייעץ לו לשמור על זכות השתיקה רק לאחר חקירתו הראשונה, זאת לאחר שעייין בפרוטוקול דיון הארכת המעצר (פרו' עמ' 667 שו' 15-18). שנית, וכפי שיובהר בהרחבה בהמשך, עיון בתמלילי חקירותיו של הנאשם ובתיעוד החזותי שלהן, מלמד כי לא הייתה כל התעמרות של החוקרים בנאשם, וכי לנאשם ניתנו אינספור הזדמנויות למסור את גרסתו, הן כגרסה פתוחה והן במענה על שאלות. שלישית, הנאשם אמנם שתק במרבית מזמן החקירות, אך עשה זאת באופן סלקטיבי. כאשר חפץ בכך, ידע לשוחח עם החוקרים ולמסור את שרצה, חרף טענותיו להתעמרות מצד החוקרים והייעוץ שניתן לו (ראו לדוגמא: ת/9א עמ' 23-24; ת/29א החל מעמ' 40).

75. כמפורט לעיל, הנאשם הציג את הגעתו לסביבת מגורי המנוח כרנדומלית, וטען כי "קפץ" למקום בדרכו אל בתו המתגוררת בנס ציונה. אף שאכן קיימים מקרים בהם הנאשם נסע לרחובות קודם לנסיעתו אל בתו או בחזרתו ממנה, קיימים שלושה מועדים שונים בהם הגיע לרחובות במיוחד למטרת מעקב אחר המנוח, כאשר יצא לרחובות ישירות מביתו ולאחר מכן חזר לביתו מבלי לעצור בדרך (11.6.2021; 7.8.2021; 27.8.2021). יתר על כן, נראה כי קיים קשר בין תדירות ומועדי הגעתו לרחובות על פני תקופה של שבעה חודשים לבין הקשיים שהתגלעו במתווה במועדים שונים במהלך תקופה זו, כאשר תחילת המעקבים הינה לאחר אישור המתווה ובסמוך להצגת המתווה לדיירים.

76. במהלך חקירתו הנגדית בבית המשפט נשאל הנאשם שאלות רבות המצביעות על חוסר סבירות גרסתו, ותשובותיו של הנאשם לשאלות אלה היו בלתי משכנעות, בלשון המעטה.

כך למשל, נשאל כיצד יתכן כי הגיע לסביבת מגוריו של המנוח פעמים רבות במטרה להתעמת איתו, אך מעולם לא עלה בידו לעשות כן. הנאשם הסביר כי לא דפק על דלת ביתו של המנוח משום ש"לא מערבים כספים עם המשפחה שלו. לחכות מחוץ לבית זה נראות לא טובה ולכן לא עשיתי את זה" (פרו' מיום 11.9.2023 עמ' 666 שו' 4-6). בהמשך מסר כי סבר שזו "עבירה מסוימת לדפוק בדלת" וכי "הרגשתי מאוד לא נוח לבוא להיכנס אליו הביתה" (פרו' עמ' 701 שו' 26-27). בהמשך מסר תשובה אחרת, לפיה חשש כי אילו היה דופק בדלת המנוח לא היה משוחח עמו, ועל כן העדיף להיתקל בו ביציאתו, אך הדבר לא צלח והוא מעולם לא ראה את המנוח יוצא (עמ' 707 שו' 7-8).

כשנשאל מדוע לא עמד וחיכה ליד רכב המנוח, אלא נותר לתצפת מבלי לצאת מרכבו אותו עצר במרחק מסוים מהבית, השיב: "לארוב מתחת לבית שלו ליד הרכב זה לא נראה טוב. ממש עבירה פלילית" (פרו' עמ' 702 שו' 17-21). כנשאל מדוע לא המתין למנוח לאורך זמן אלא רק דקות ספורות, אף שראה את רכב המנוח חונה וידע שהמנוח נמצא בבית, מסר "זה הזמן ההגייוני שהיה נראה לי", והדגיש כי תכנן מקריות- "אם אפגוש אותו טוב, אם לא פעם הבאה אפגוש אותו" (פרו' עמ' 702 שו' 28-29). זאת, אף שברר כי לאחר שטרח ונסע אל בית מגורי המנוח ברחובות לצורך עימות עמו, לעיתים לאחר נסיעה ייעודית מביתו בראשון לציון, ועל פי רוב בימי שישי בהם אינו עובד, אין זה הגיוני כי יבחר להמתין במקום רק דקות ספורות. הדבר מתיישב דווקא עם הכרת סביבתו של המנוח והמועדים בהם הוא שוהה בביתו.

77. כשנשאל על שהייתו בסביבת בית הכנסת, השיב הנאשם תחילה כי ראה את רכבו של המנוח בחניית החווה החקלאית רק פעם אחת, מבלי שידע כי מדובר בבית כנסת, וכי ב-12.10.2021 החליט להגיע בשנית למקום. ואולם, הנתונים מלמדים כי הנאשם הגיע פעמים רבות לסביבת החווה החקלאית ואף תצפת מספר פעמים מרחוב נחליאלי אל רחבת החנייה. בהמשך חקירתו הנגדית הודה הנאשם שהבין כי קיימת רוטינה בהתנהלות המנוח עם הרכב שלו, כי יוכל לפגוש במנוח או ליד ביתו או ברחבת החווה החקלאית, ואף סבר כי טוב יותר להמתין ליד החווה שכן בסביבת ביתו לא הצליח לטענתו לפגוש בו (פרו' עמ' 702-703).

78. כשהוטחו בנאשם נתוני האיתוראן מיום 19.8.2021, ובפרט העובדה כי הוא מאוכן בחניית החווה החקלאית ממש באותו תא שטח עם המנוח, השיב תחילה כי אינו זוכר את שארע בתאריך זה. כשנשאל מדוע הגיע לחניית החווה, לאחר מכן התרחק ותצפת מרחוב נחליאלי, ואז חזר בשנית לחנייה, השיב כי אינו זוכר את הסיטואציה הזו ואינו יודע להסביר אותה. כשהוטח בו כי הוא עוזב את המקום 14 שניות בלבד לאחר עזיבתו של המנוח, דבר המלמד כי ראה את המנוח מגיע אל רכבו, נזכר הנאשם לפתע כי בחנייה היו באותה עת עשרות מכוניות, ועל כן יתכן כי לא ראה אותו יוצא. לטענתו, הוא ככל הנראה החמיץ אותו וכשהבין שרכב המנוח כבר לא בחניה עזב את המקום. כשנשאל איך יכול היה שלא לראות את המנוח, אם עמד באותו תא שטח והסתכל על רכבו של המנוח על מנת שיוכל להתעמת עמו בצאתו, התעקש כי לא ראה אותו מגיע אל הרכב, וכי זה לא נוח לראות את הרכב של המנוח בין כל הרכבים במקום. כשנשאל אם כך, מדוע לא יצא מרכבו כדי שיהיה לו יותר נוח לראות את המנוח מגיע, חזר לטענתו הבלתי סבירה כי אילו היה עומד לצד רכב המנוח, המנוח היה מתחמק ממנו והוא לא היה יכול להתעמת עמו (פרו' מיום 18.9.2023 עמ' 716-713).

79. כשעומת הנאשם עם נתוני האיתוראן מיום 12.10.2021, מהם עולה כי רכבו של המנוח חלף על פני רכבו של הנאשם קודם לעצירתו בחניית החווה, טען הנאשם כי אינו זוכר זאת. בהמשך טען "אני לא יודע אם ראיתי אותו בחניון" (פרו' עמ' 721 שו' 33-32), אך מיד לאחר מכן חזר בו ואמר "לא ראיתי שרכב המנוח עבר לידי... אם הייתי רואה אותו הייתי מתעמת איתו" (פרו' עמ' 722 שו' 18-13). גם ביחס למועד זה, הנאשם לא סיפק הסבר מדוע בחלוף 15 דקות של תצפית על חניית החווה, הוא עוזב את המקום דקה אחת לאחר חניית המנוח בחווה, שוב מבלי להתעמת איתו.

נתוני הסלולר ומחיקת החיפוש באפליקציית וויז

80. דו"ח פלט השיחות שהוגש כראיה ובו מפורטים איכוני הסלולר של הנאשם הופק החל מיום 1.9.2021 בלבד (ת/37). עיון בדו"ח מעלה איכון בודד של הנאשם ביום 10.9.2021 בשעה 07:47 באזור פארק המדע (כתובת האתר המופיעה בדו"ח- "עמוד תאורה פארק תמר/רח הרצל פינת המדע (פארק תמר) 1/ נס ציונה"). איכון זה הוא תוצר של פעולת החיג שבוצע הנאשם בה חייג את מספר הרכב של המנוח.

בחינת תוצרי פריקת הטלפון של הנאשם (ת/146) מעלה כי קיימים נתוני סלולר שהתקבלו בשעות בהן בוצעו המעקבים, אך כמעט ולא אותרה פעילות אקטיבית מצד הנאשם (שיחות או שליחת הודעות SMS/וואטצאפ או ביצוע חיפוש כלשהו) בשעות אלה (זאת למעט יום 28.8.2021, אז שלח הנאשם הודעת וואטצאפ בזמן שהותו בשכונת מגורי המנוח; ויום 10.9.2021, אז תוך כדי המעקב חייג הנאשם את מספר הרכב של המנוח). אבהיר כי בניגוד לאפשרות אותה העלתה המאשימה בסיכומיה, לא ניתן לקבוע כי בזמן המעקבים הטלפון לא היה ברשות הנאשם והוא בחר להשאירו בביתו, שכן במועדים רבים בסמוך קודם לביצוע המעקבים ולאחריהם, נסע הנאשם לעבודה או לבתו, וקיים פעילות סלולרית מלאה. לכל היותר ניתן לומר

כי הנאשם מיעט בפעילות סלולרית בזמן ביצוע המעקבים.

81. אין חולק כי ביום 24.3.2021, קודם לנסיעתו הראשונה לבית מגורי המנוח, חיפש הנאשם את כתובתו של המנוח באמצעות אפליקציית וויז. ואולם, במועדים הרבים הנוספים בהם נסע לאותה הכתובת, לא ניווט הנאשם באמצעות האפליקציה, זאת אף שתוצרי פריקת הטלפון שלו מלמדים כי הוא עושה בה שימוש תדיר כמעט מדי יום. כשנשאל הנאשם מדוע לא עשה שימוש באפליקציית וויז בעת נסיעותיו לבית מגורי המנוח, השיב "**ברגע שאתה יודע איך להגיע אתה לא צריך ללחוץ עוד פעם**" (פרו' מיום 11.9.2023 עמ' 704 שו' 23-29). כשהוטח בנאשם כי בחקירתו במשטרה מסר כי הוא נוסע בהתאם למסלול המופיע בוויז לבתו המתגוררת בנס ציונה (ת/א, עמ' 26), דבר המלמד על אופי השימוש שלו באפליקציה, טען כי לעיתים הוא עושה שימוש בוויז ולעיתים נוסע בלעדיו, וכי אין כל סתירה בתשובותיו (פרו' מיום 11.9.2021 עמ' 706 שו' 1-6).

82. בבדיקה שערך רס"ב איתי קוקס בתוצרי פריקת הסלולר של הנאשם, נמצאו קבצי קול של אפליקציית וויז מיום 28.8.2021 המצביעים על ניווט לסביבת החווה החקלאית, מבלי שאותר חיפוש של כתובת באפליקציה (ת/39). רס"ב קוקס הסביר כי הדבר מצביע על האפשרות כי הנאשם פעל במזיד למחיקת הניווט אותו ביצע במועד זה, אך פעולה זו לא מחקה את קבצי הקול שנשמרו במכשירו. לדברי העד, "**הרבה אנשים לא יודעים שלפעמים קבצי קול לא נמחקים, אלא נשארים בזיכרון המכשיר**" (פרו' מיום 20.2.2023 עמ' 457-458; עמ' 462 שו' 12-7). יצוין כי פעולת מחיקת החיפוש לא אותרה בעת פריקת הטלפון, אך העד קוקס הסביר כי לא תמיד בעת הפריקה ניתן לאתר קבצים שנמחקו (פרו' עמ' 458 שו' 5-7).

אני סבורה כי העובדה שהנאשם הקפיד שלא לעשות שימוש באפליקציית וויז בעת נסיעותיו לסביבת מגורי המנוח, כמו גם מחיקת החיפוש מיום 28.8.2021, מלמדות על ניסיון מסוים של הנאשם להסתיר נסיעותיו אלה.

83. **לסיכום פרק זה: יש לדחות את גרסתו הכבושה של הנאשם לפיה המעקבים שביצע אחר המנוח בוצעו בניסיון להתעמת עמו, ולקבוע כי המעקבים נועדו ללימוד שגרת יומו של המנוח, לצורך תכנון המועד והמקום המתאימים לביצוע הרצח. המעקבים מבססים את המניע לרצח שהיה קיים אצל הנאשם, ואף קושרים את הנאשם למעשה הרצח עצמו, בשל ההתאמה הקיימת בין הימים בשבוע והשעות בהם בוצעו חלק לא מבוטל מהמעקבים, ובפרט יום 12.10.2021 ("החזרה הגנרלית"), לבין המועד בו בוצע הרצח.**

ה. יום הרצח

84. ביום הרצח, 15.10.2021, יום שישי בשבוע, כהרגלו מדי בוקר, נסע המנוח ברכבו אל בית הכנסת בו נהג להתפלל. בית הכנסת שכן באחת מכיתות הלימוד של החווה החקלאית

ברחובות, הממוקמת בפינת הרחובות נחליאלי ומרדכי בשיסט. בהתאם לנתוני מערכת איתורן שהייתה מותקנת ברכב המרצדס של המנוח, הוא כיבה את רכבו בחניית החווה חקלאית בשעה **06:17:45** (ת/175). דקות לאחר מכן, אותר המנוח על ידי מתפלל בית הכנסת שרוע ללא דופק סמוך מאוד לרכבו, כשהוא ירוי בחלקים שונים של גופו. דלתות הרכב היו סגורות (ת/13, הודעתו של יניב אלישע). נציין כבר עתה כי אין מחלוקת בין הצדדים על דיוקו של נתון זה ביחס למיקום ולזמן (עמ' 43 לסיכומי ההגנה. וראו בעניין זה גם עדותו של הראל ברוידא, סמנכ"ל הטכנולוגיה של איתורן, פרו' מיום 29.5.2023, עמ' 511 שו' 21-33, לפיו המועד המדווח במערכת איתורן הוא מועד ביצוע הפעולה על ידי הנהג).

85. על אף שעת הבוקר המוקדמת בה התרחש אירוע הרצח, קיימים עדים רבים ששהו בזירה בסמיכות לאירוע. אף אחד מעדים אלו אינו עד ראיה לאירוע הירי עצמו, אך כפי שפורט בפרק המתאר את השתלשלות החקירה, הפרטים שמסרו עדים אלו היוו את הבסיס לחקירה שהובילה בסופו של יום לזיהוי הנאשם כמבצע הרצח.

ה.1. עדויות הנוכחים בזירה בסמוך לרצח

לצורך התמצאות הקורא באזור, מצורפת מפה שהוגשה לצוות בשיסט נחליאלי (זירת הרצח) המסמנת את הצמתים העיקריים בסמוך לזירת האירוע. ת/127

86. **נחמיה קב, שחף רוזנסקי ושירי שחורי** הם שלושה חברים שיצאו יחד לריצה בבוקר יום הרצח. בהתאם לעדותו של **נחמיה קב**, סמוך לשעה 06:15 רצו השלושה באיזור שכונת נווה עמית ברחובות, מכיוון רחוב האצ"ל אל רחוב בשיסט ומשם לכוון רחובות ההולנדית. כשרצו בסמוך לחווה החקלאית, ראה בצדו השני של הכביש, מצד שמאל שלו, בכניסה לחניה, אופנוע שעצר ליד הגדר החיצונית של החווה, וממנו ירד גבר שלראשו קסדה וכפפה

על יד שמאל. העד הבהיר כי כשעברו במקום האופנוע כבר היה שם ועמד, וכי לאחר שהגבר ירד מהאופנוע הוא החל ללכת (פרו' מיום 7.11.2022, עמ' 13-14, עמ' 17 שו' 6-15). כשהתבקש לתאר במדויק את המיקום בו ראה את האופנוע מסר כי ראה אותו "בין העמוד חשמל לבין השלט שנמצא ליד הגדר של תמרור אין חניה" (עמ' 20 שו' 6-7), וכי המרחק בין מיקום האופנוע לבין החניה קצר מאוד, מקסימום 10 מטר (עמ' 18 שו' 15-18). מיד לאחר מכן, בעודו ממשיך לרוץ, ראה רכב מרצדס נכנס לכיוון החווה החקלאית, ואחרי כמה שניות, תוך כדי ריצה, שמע 3 יריות, הפסקה ואז עוד 3 יריות. העד לא הסתכל אחורה אלא המשיך לרוץ עד לסופרמרקט קרוב, שם התקשר למשטרה (עמ' 13 שו' 20-23). בזמן הריצה והן לאחר מכן בהיותו בסופרמרקט, לא ראה רכב דו גלגלי נוסע וחולף על פניהם (עמ' 17 שו' 25-27; עמ' 18 שו' 1-6, עמ' 20 שו' 21-25). בהודעה שמסר במשטרה בשעה 07:18 של יום הרצח, תיאר קב את האדם שראה בסמוך לחווה כגבר רזה יחסית שלראשו קסדה שחורה, 1.70 פלוס, לבש ג'ינס וחולצה קצרה ועל ידו כפפה שחורה (ת/1 שו' 6-10, 20-22). יצוין כי בשונה מעדותו בבית המשפט, בהודעתו במשטרה כינה נחמיה את כלי הרכב הדו גלגלי מספר פעמים "קטנוע" (אך נקט גם במילה "אופנוע"). הוא מסר כי אינו יודע את סוגו אך נראה לו שהיה בצבע שחור (ת/1 שו' 4-5), וכי שמע את היריות בשעה 06:17 דקות. בשיחה המוקלטת למוקד 100 מהשעה 06:21, מסר נחמיה כי ראה "קטנוע כהה", וכי שמע את היריות לפני שתי דקות (ת/2).

חברתו של נחמיה לריצה, העדה **שירי שחורי**, מסרה כי לאחר שחלפו על פני החווה החקלאית שמעה אף היא רצף של 3 יריות, הפסקה, ואז 3 יריות נוספות, וכן כי שמעה אופנוע אך לא ראתה אותו חולף על פניה (פרו' מיום 24.4.2023, עמ' 484). הרץ הנוסף, **שחף רוזנסקי**, העיד כי שמע את היריות אך לא ראה אופנוע או כל דבר חשוד אחר (פרו' מיום 19.2.2023, עמ' 447).

87. **מיכאל גרובר**, מתנדב בחווה החקלאית, העיד כי הגיע לחווה ברכבו בבוקר האירוע בשעה 06:01 לערך, וראה אופנוע כהה שליידו עמד אדם לבוש בגדים כהים וקסדה לראשו. כשנשאל בחקירתו הנגדית האם יתכן וראה קטנוע, השיב בשלילה והוסיף כי הוא יודע להבדיל בין קטנוע לאופנוע לפי צורתם השונה, ובמקרה זה מדובר באופנוע (פרו' מיום 19.2.2023, עמ' 444 שו' 12-23; עמ' 445 שו' 6). מעדותו ומהודעתו במשטרה שהוגשה בהסכמה עולה כי העד הגיע מכיוון מערב רחובות וברחוב בשיסט פנה ימינה לצורך כניסה לחניית החווה, ואילו האופנוע והאופנוען עמדו על שולי הכביש, קצת לפני הכניסה לחניה, לפני התמרור שנמצא בפניה אל החניה (פרו' עמ' 445 שו' 19; עמ' 446 שו' 6-7; ת/30 שו' 27-28; ת/28, מצלמת הגוף של השוטר הלל משה, מונה 09:05). מבנה גופו של האופנוען היה בינוני (פרו' עמ' 445 שו' 32-33). העד נכנס אל החממה בה עבד, וכעבור פרק זמן קצר, כעשר דקות-רבע שעה, שמע יריות. הוא יצא החוצה, הסתכל לכיוון החניה, וראה את האופנוע שראה קודם לכן נוסע מהמקום לכיוון הרמזור של צומת בשיסט-אצ"ל (הכיוון ההפוך לכיוון הריצה של הרצים, דבר המתיישב עם עדותם כי לא ראו אופנוע נוסע לכיוונם- ר.ל) (פרו' עמ' 445 שו' 7-8, שו' 24; עמ' 446 שו' 9-10; ת/30 שו' 16-18). העד הוסיף כי האופנוע נסע "רגיל" ולא במהירות חריגה. הוא חשב שהרעש ששמע מקורו בפליטות של אגזוז, ורק לאחר מכן הבין כי אכן מדובר ביריות (פרו' עמ' 445 שו' 8-9; עמ' 8-9).

446 שו' 1-3).

88. **ניר משה**, אחד ממתפללי בית הכנסת הממוקם בחווה, הגיע בבוקר יום הרצח לתפילה בסביבות השעה 06:10 (פרו' מיום 20.2.2023, עמ' 474 שו' 33-30). ברכבו של העד הייתה מותקנת מצלמת דרך. סרטון מצלמת הדרך, הודעתו של העד במשטרה, ושרטוט שצייר במהלך גביית ההודעה, הוגשו כראיות (ת/49, ת/50). מעדותו של העד עולה כי הגיע לחווה מכיוון צומת בשיסט-אצ"ל, ובעת שפנה שמאלה על מנת להיכנס לחניית החווה, ראה מימינו אדם ואופנוע שעמדו צמוד לכביש, סמוך לתמרור ולעמוד תאורה שהיו במקום. מיקום עמידתו של אותו אדם נראה לו מוזר, והוא תהה למה עליו לעמוד בצמוד לכביש, בחושך, כאשר רכבים עלולים לפגוע בו. האדם לבש חליפה שחורה של רוכבי אופנוע, כפפות ומכנס כהה, ולראשו קסדה שחורה. הדגיש כי לא היה מדובר בטוסטוס אלא באופנוע, ובהודעתו מסר כי היה מדובר באופנוע שחור (פרו' עמ' 471-472; ת/49 שו' 9). מבנה גופו של האופנוען היה לא רזה מדי ולא שמן מדי, רגיל (ת/49 שו' 9; פרו' עמ' 472 שו' 6). בחקירתו הנגדית מסר כי אינו זוכר אם האופנוען לבש מכנס של רוכבים או ג'ינס, אך זוכר שהן חלק גופו העליון והן חלקן גופו התחתון היו כהים (פרו' עמ' 473 שו' 31-26). העד החנה את רכבו ונכנס לבית הכנסת. המתפללים החלו בתפילה ואז שמעו יריות. כשיצא החוצה ראה את אותו אופנוע שעמד בכניסה לחניה נוסע לכיוון הצומת ממנו הגיע העד (צומת אצ"ל בשיסט), לא במהירות אלא בנסיעה רגועה (פרו' עמ' 472 שו' 25-15; ת/49 שו' 17).

צפייה בסרטון מצלמת הדרך שהותקנה ברכבו של העד ניר משה מעלה כי התאורה בסרטון כולו, ובפרט בנקודה אותה תיאר העד כמקום עמידתו של האופנוע, אינה טובה, ולא ניתן לראות בסרטון בבירור אופנוע ודמות של אדם עומד לצדו. עם זאת יצוין כי בדו"ח הצפייה (ת/141) קיים צילום מסך ממונה 14:53:44, ובצילום זה ניתן להבחין כי במיקום עליו הצביע העד קיימת צלילת כלשהי, היכולה להתאים לאופנוע. על כל פנים, העד הבהיר כי אף שבסרטון לא ניתן לראות תמונה ברורה, הוא ראה את הפרטים שמסר בבירור, ולא כפי שרואים בסרטון (פרו' עמ' 472 שו' 6; עמ' 473 שו' 23).

89. **ציון פרץ, יעקב עזרן ושליו מנשה** הם מתפללים נוספים שהגיעו בבוקר הרצח אל בית הכנסת שבחווה החקלאית.

ציון פרץ העיד כי ביום הרצח הגיע בשעה 05:30 ברכבו לרחבת החנייה, שמע מוסיקה וכתב שירה. בשלב זה לא היו במקום כלי רכב נוספים. בשעה 05:57, בעודו בחניה, קיבל הודעת וואטסאפ מהמנוח. לאחר מכן נכנס לבית הכנסת והחל להניח תפילין. בשעה 06:15 בערך, שאל את אחיו של המנוח מדוע המנוח טרם הגיע לתפילה, וזה השיב לו כי המנוח צריך להגיע בכל רגע. בסמוך לאחר מכן שמע יריות מכיוון החנייה של החווה (פרו' מיום 20.2.2023, עמ' 478 שו' 1-2).

שליו מנשה העיד כי בית הכנסת נמצא מרחק הליכה קצר מביתו שברחוב נחליאלי. ביום הרצח הגיע בסביבות השעה 06:00 לחווה. בעת שחצה את הכביש במעבר החציה, ראה אופנוע עומד

על הכביש ברחוב בשיסט, בין שני פנסי תאורה, צמוד לעץ שהיה במקום. בסמוך לאופנוע עמד אדם (פרו' מיום 24.4.2023, עמ' 487 שו' 32-33; עמ' 488 שו' 1-8). בחקירתו החוזרת, כשהתבקש לומר האם כלי הרכב שראה היה אופנוע או קטנוע, השיב: "**לא אופנוע כבד כבד. אבל גם לא טוסטוס של שליחויות הקטנים, זה היה משהו באמצע...**" (פרו' עמ' 489 שו' 29-30).

יעקב עזרן תיאר בעדותו כי בבוקר הרצח, בשעה 06:15 לערך, הגיע ברכבו לתפילה, כשהוא נוסע מרחוב נחליאלי לכיוון חניית החווה. הוא הבחין באופנוע גדול, בצבע שחור, שעמד על הכביש בפניה בצד ימין, ליד עמוד חשמל. כשחצה את הכביש הבחין באדם עומד ליד האופנוע (פרו' מיום 7.11.2022, עמ' 22 שו' 3-6; עמ' 24 שו' 7-11). בהודעתו במשטרה מסר כי האדם שראה לצד האופנוע לבש לבוש שחור (ת/3 שו' 29). לאחר שנכנס לבית הכנסת והחל להניח תפילין, שמע יריות, ולאחר כמה שניות שמע אופנוע "טס" (פרו' עמ' 22 שו' 6-8). בעדותו הבהיר העד כי אף שבהודעתו במשטרה ציין כי לא זוכר אם היה מדובר בקטנוע או באופנוע, ראה בזירה אופנוע גדול ולא קטנוע כמו אלה של שליחי פיצות (פרו' עמ' 25 שו' 7-25).

90. ההגנה טענה בסיכומיה כי מסקנתו של צוות החקירה, לפיה האדם אותו תיאר עדי הראייה עומד לצדו של אופנוע בסמוך לזירה הוא רוצחו של המנוח, הינה סברה שלא הוכחה. לשיטתה, כלל לא ניתן לקבוע כי עדי הראייה השונים ראו את אותה הדמות ואת אותו האופנוע בסמוך לזירת הרצח, ויתכן כי היו מספר רוכבים באזור הזירה. נטען כי המיקום עליו הצביעו העדים השונים כמקום עמידתו של האופנוע אינו בהכרח זהה; כי חלק מהעדים מסרו כי ראו אופנוע בעוד אחרים תיארו קטנוע; וכי תיאורו החיצוני של רוכב האופנוע על ידי העדים השונים לא היה זהה, והוא אינו מתאים למבנה גופו של הנאשם, שגובהו 1.80 ואשר שקל כ-105 ק"ג בעת מעצרו.

91. איני מקבלת טענה זו של ההגנה. אי דיוקים ואף סתירות בין עדי ראייה שונים היא תופעה טבעית ובלתי נמנעת, בפרט כאשר מדובר בהתרחשות ספונטנית ומהירה הנצפית מזוויות שונות. כלל ידוע בפסיקה הוא כי בני אדם אינם "מכשיר דיוק אוטומטי", וכי אנשים שונים מתרשמים התרשמות שונה מאותה תופעה, ואין לצפות מהם לתארה בלשון אחת ובסגנון אחיד. בהתחשב בכך, נקבע בפסיקה כי "**חוסר התאמה, העשוי להתגלות בהשוואה בין עדותם של עדי ראייה או מעורבים שונים באירוע, אין בו בהכרח כדי להוביל למסקנה לפיה לא ניתן לסמוך עליהן, או על אחת מהן, אם שוכנע בית המשפט שמדובר בעדים מהימנים ובעדות שאינה מוטה. במקרה כזה, רשאי בית המשפט לנסות ולדלות מתוך אותן עדויות תשתית עובדתית אשר תשתלב לכדי מארג ראייתי כולל ותהא מוצקה דיה לשמש בסיס לממצאים ולמסקנות בהכרעת הדין, על אף חוסר ההתאמה או אי הדיוק בפרט כזה או אחר**" (ראו: ע"פ 3452/11 שאלתיאל נ' מדינת ישראל (8.7.2013), פסקה 29 לפסק-דינה של כב' השופטת ארבל).

92. בענייננו, האירוע עליו העידו העדים התרחש בשעת בוקר מוקדמת, כשעדיין חשוך. מרבית העדים תיאר פרטים אותם ראו תוך כדי שהם רצים או נוסעים ברכבם, וחלקם אף ציינו כי

ראו את הדברים "בזווית העין". רק בדיעבד, לאחר הישמע היריות, ניסה כל אחד מהעדים לשחזר את שקלט בחושיו. למרות זאת, קיימים מוטיבים חוזרים רבים בעדויות השונות, ובפרט ביחס למיקום האופנוע וצבעו, צבעי בגדיו וקסדתו של הרוכב, וכיוון נסיעת האופנוע לאחר שמיעת היריות. מדובר בקבוצות שונות של עדים שאינם מכירים זה את זה, ואין טענה כי תיאמו ביניהם פרטים או כי הם קשורים באופן כלשהו לביצוע המעשה המיוחס לנאשם.

93. לפיכך, ניתן לקבוע, על סמך מכלול העדויות, ממצא עובדתי לפיו בבוקר הרצח, בסמוך לשעה 06:15, עמד אופנוע שחור בפינת הכניסה לחניית החווה החקלאית. לצדו עמד גבר שלבש חולצה שחורה ולראשו קסדה שחורה. זמן קצר לאחר מכן נשמעו בזירה יריות, ומיד לאחר מכן נצפה אותו האופנוע נוסע על רחוב בשיסט לכיוון צומת בשיסט אצ"ל. בהינתן נתונים אלה, ברי כי סברתם של החוקרים כי רוכב האופנוע הנ"ל הוא הרוצח, ובחירתם להתמקד בחיפוש אחר אותו אופנוע, הגיונית ואף מתבקשת.

ה.2. האופנוע בצומת בשיסט אצ"ל

94. בצומת בשיסט אצ"ל, שהוא צומת הכניסה והיציאה המרכזי מהשכונה, לכיוונו נסע האופנוע שנראה בזירה, נתפסה מצלמה (דו"חות ההורדה- ת/111א-ת/111ב, דו"ח הצפייה- ת/127, הסרטונים-ת/146). בזמן מצלמה 05:51:20 נצפה במצלמה רכב דו גלגלי כהה פונה מרחוב האצ"ל ימינה לרחוב בשיסט, עליו רוכב אדם הלבוש חולצה שחורה קצרה ולראשו קסדה שחורה. כעשרים דקות לאחר מכן, בזמן מצלמה 06:11:14, נצפה במצלמה רכב דו גלגלי כהה פונה שמאלה מרחוב בשיסט לכיוון רחוב האצ"ל, וגם כאן ניתן לראות כי רוכב עליו אדם לבוש חולצה שחורה קצרה ולראשו קסדה שחורה. לשיטת המאשימה, הרוכב בשני הסרטונים הנ"ל הוא אותו רוכב אופנוע שנצפה בזירה על ידי העדים. ההגנה כופרת בזהות בין הרוכבים. יצוין כבר עתה כי כדקה מאוחר יותר, בזמן מצלמה 06:12:16, נצפה במצלמה רכב דו גלגלי נוסף, עליו רוכב אדם שלראשו קסדה לבנה. טענות ההגנה ביחס לאופנוע זה, אשר כונה בסיכומיה "הרוכב הלבן", יפורטו בהמשך, אך אומר כבר עתה כי אופנוע זה נשלל על-ידי צוות החקירה כמבצע הרצח (פרו' מיום 3.7.2023 עמ' 371 שו' 18-28). פרט לשני הדו גלגליים הנ"ל, לא נקלטו דו גלגליים נוספים פונים מצומת בשיסט לצומת האצ"ל בין השעות 06:14-05:37 (זמן מצלמה).

95. השאלה מהו פער הזמנים בין זמן המערכת לזמן האמת במצלמת בשיסט אצ"ל שנויה במחלוקת בין הצדדים, ויש לה השלכה על שאלת היתכנות ביצוע הרצח על ידי הרוכב בעל הקסדה השחורה הנצפה במצלמה. זאת, בשים לב לנתון המוסכם על הצדדים העולה מנתוני איתוראן, לפיו המנוח כיבה את רכבו בחניית החווה החקלאית בשעה **06:17:45**, ונורה בסמוך לאחר מכן. ברי כי טענת המאשימה כי קיימת זהות בין היורה לבין רוכב האופנוע שנצפה פונה שמאלה בצומת בשיסט אצ"ל, מחייבת כי זמן האמת בו עבר הרוכב בצומת זו בעת הימלטותו מזירת הרצח הינו לאחר השעה 06:17:45. ולהיפך, אם זמן האמת בו עבר הרוכב בצומת קודם לשעה 06:17:45, ניתן לקבוע בסבירות גבוהה כי רוכב

אופנוע זה איננו היורה.

96. השוטר **יובל (וובה) שמולביץ**, חוקר זי"ט, הגיע לזירה בסמוך לאחר הרצח, איתר את המצלמה הממוקמת בצומת והוריד ממנה קבצים. ת/111ב הוא מסמך ערוך בכתב יד אותו כתב העד בזירה עצמה, תוך כדי הטיפול במצלמות, ובו תיעד את פער הזמנים בין זמן המצלמה לבין זמן האמת. במסמך זה ציין העד כי כאשר זמן המערכת של מצלמת בשיסט הוא 06:11, זמן האמת הוא 06:18, קרי- פער של 7 דקות. העד הסביר שאת הנתון של זמן האמת ציין על פי השעון שלו, אשר "**לא בהכרח מדויק על השנייה**". לשיטת העד, יתכן שהטייטה לא מדויקת, ויכולה להיות סטייה של דקה או שתיים (פרו' מיום 16.7.2023, עמ' עמ' 582 שו' 28-32; עמ' 583 שו' 1-3, 26-27). העד העיד כי הוא מעגל זמנים בזמן הבדיקה, וכי הוא אינו מתייחס לשניות בחישוב שלו (עמ' 585 שו' 3-7). בהמשך הדגים: **"בגלל שאני לא מתייחס לשניות יכול להיות שבמקרה הזה אני רושם 06:11 וזה 06:11:59, ואצלי שעון 06:18 אבל תכלס זה לא 06:18 כי השעון שלי מאחר. בגלל זה הסטיות האלה של דקה שתיים אי אפשר להתייחס אליהם. אם הייתי יורד על השניה זה נכון. אבל פה לא התייחסתי לכל שניה ושניה"** (פרו' עמ' 590 שו' 26-29). ת/111א (מסמך 170ב) הוא דו"ח הורדת מצלמה ממוחשב שערך העד יומיים לאחר הרצח, על סמך הטייטה ומבלי לבדוק מחדש את ה-DVR של המצלמה עצמה (פרו' עמ' 589 שו' 20). בדו"ח זה ציין העד כי בעת הורדת קבצי המצלמה בצומת, זמן האמת היה 06:17 ואילו זמן המערכת 06:11, קרי- פער של 6 דקות. כשהתבקש להסביר את הפער בין שני המסמכים, התקשה העד ליתן תשובה ברורה, ובסופו של דבר השיב: **"אין לי הסבר מניח את הדעת על הפרש של הדקה הזו"** (פרו' עמ' 584 שו' 11).

הדיונים והטיעונים הרבים שנשמעו בנושא זה, יכולים היו להיחסך אילו החוקר וובה היה מדייק בבדיקתו ומציין במדויק את פער הזמנים, ולא משנה כלאחר יד את הטייטה הראשונית שערך וכותב פער זמנים שונה במסמך שרשם לאחר מכן. ראוי שהיחידה החוקרת תפיק מכך לקחים להבא.

97. המאשימה בסיכומיה מבקשת לקבוע כי פער הזמנים בין זמן המערכת לזמן האמת במצלמת בשיסט אצ"ל הוא של כ-7 דקות, בהתאם למסמך הראשוני שערך העד וובה שמולביץ בעודו בזירה. מכאן שזמן האמת בו עבר האופנוע בצומת הוא 06:18:15, דבר המתיישב עם הזמן המשוער של הירי במנוח (ס' 213 לסיכומי המאשימה).

98. ההגנה טענה כנגד התנהלות המאשימה בכל הנוגע למצלמת בשיסט אצ"ל. לשיטתה, לאחר חקירתו של ראש צוות החקירה רפ"ק בנו, משהעלתה ההגנה את הקושי הקיים בעניין זמני המצלמה, בחרה המאשימה לפעול באופן פסול ולזמן את השוטר וובה לעדות, זאת חרף הסכמת הצדדים להגיש את חומר הראיות בעניינו תוך הסכמה לאמינות התוכן. לשיטת ההגנה, משעה שחומר הראיות בעניינו של העד הוגש בהסכמת הצדדים, מדובר במי שסיים עדותו, ולא היה מקום לזמנו כעד תביעה. הבאתו של העד אל דוכן העדים הייתה צריכה להיעשות על-ידי בית-המשפט, ואילו המאשימה הייתה צריכה לחקור את העד בחקירה

נגדית, ולא להכינו לעדות ולהעידו בחקירה ראשית.

99. יתר על כן, סבורה ההגנה כי גם בהתאם לעדותו של וובה, לא ניתן לקבוע כי פער הזמנים במצלמה הינו של 7 דקות. ההגנה הפנתה לאמירתו של וובה במהלך חקירתו הראשית כי הדו"ח המאוחר שערך (ת/111א), ובו ציין פער של שש דקות, הוא הדו"ח הקובע, וכי ת/111ב מהווה טיוטה בלבד (פרו' עמ' 584 שו' 17). עוד הפנתה לאמירותיו של העד לפיהן "**לפעמים שאני רואה שהזמן מצטמצם יותר לכיוון שש אני רושם שש**" (פרו' עמ' 583 שו' 25) ו-"**חשבתי שהסטייה שיותר קרובה לאמת היא של שש דקות ולא של שבע דקות**" (פרו' עמ' 583 שו' 32). ההגנה הפנתה למסמך נוסף- ת/195, דו"ח החדירה למכשיר ה-DVR שערך השוטר **אברהם פוגל**, אשר אף בו צוין פער של 6 דקות בין זמן מערכת לזמן אמת במצלמת בשיסט אצ"ל.

ההגנה מבקשת לקבוע, על סמך עדותו של וובה, כי פער הזמנים בין זמן המערכת לזמן האמת הוא לכל היותר 6 דקות וחצי (קרוב יותר ל-6 מאשר ל-7 דקות), ומכאן שהאופנוע עבר בצומת לכל המאוחר בשעה 06:17:44, דבר שאינו מתיישב עם ביצוע הירי על-ידי אותו רוכב בסמוך לשעה 06:17:45 בעודו בזירה.

100. בהתייחס לטענות ההגנה, אבהיר כי נוכח הסתירה הקיימת בין שני המסמכים שערך העד וובה- ת/111א ו-ת/111ב, לא ניתן היה לקבוע ממצאים על פיהם, ולא היה מנוס מלזמן את העד למתן עדות. לשאלה האם היה מקום לחקור את העד כעד תביעה אין נפקות בענייניו, באשר בסופו של יום, עדותו של וובה לא סייעה לבירור האמת. העד לא סיפק הסבר מניח את הדעת מדוע אף שבדק את זמן האמת במצלמה פעם אחת בלבד בסמוך לאירוע ותוך כדי בדיקה זו כתב טיוטה לעניין פער הזמנים, כתב במסמך שערך יומיים לאחר מכן, מבלי לבדוק בשנית את המצלמה, פער שונה בין זמן המערכת לזמן האמת. התנהלותו של העד בבדיקת המצלמה לא הייתה מקצועית, ואיני סבורה כי ניתן להכריע במחלוקת בדבר פער הזמנים על סמך עדותו בלבד. אף עדותו של העד פוגל אינה מסייעת בעניין זה, שכן גם הוא אינו מתייחס לשניות בנייתוח פערי הזמנים וכתבת דו"חות הפעולה, והוא לא יודע לומר היום מהו פער הזמנים המדויק, אשר לדבריו יכול לנוע בין 5 ל-7 דקות (פרו' מיום 23.7.2023, עמ' 627-629).

101. על הפער בין זמן המערכת לזמן האמת במצלמת בשיסט אצ"ל ניתן ללמוד מראיות אחרות שהוגשו לבית המשפט- השוואת נתוני האיתוראן ברכבו של הנאשם (ת/175) אל מול זמן המערכת של מצלמת בשיסט אצ"ל בעת שרכבו של הנאשם נקלט בה. במסגרת הסיכומים בעל פה העלה בית-המשפט אפשרות זו, וביקש את התייחסות הצדדים. ההגנה ביקשה להשלים את טיעוניה בעניין זה, וביום 4.8.2024 הגישה השלמת טיעון בכתב, המעלה כי ההגנה אינה חולקת על מודל הסקת המסקנות אותו הציע בית-המשפט ואשר יפורט להלן. עם זאת, נטען כי קיימת סטייה מסוימת בין הערוצים השונים של מצלמת בשיסט אצ"ל, המובילה לחוסר עקביות ביחס לפער הזמנים בין זמן האמת לזמן המערכת, שאינו מאפשר קביעת ממצאים. ואולם, אציין כי בחינה מדוקדקת של ערוצי המצלמה השונים אל מול נתוני

איתוראן מעלה כי קיימת התאמה בין נתוני המצלמה על ערוציה השונים לבין נתוני איתוראן, והכל כפי שיפורט להלן.

102. **בדיקת הנתונים בערוץ החולש על צומת בשיסט אצ"ל (CH4)** - על פי נתוני איתוראן, שלושה ימים קודם לאירוע, ביום 12.10.2021, בשעה 06:15:30 אוכן רכבו של הנאשם בעצירה ברמזור על דרך מרדכי בשיסט (מהירות הנסיעה היא אפס, וניתן ללמוד זאת גם מבדיקת הקורדינטות). בשעה 06:15:39 מצוי הרכב בתנועה על דרך האצ"ל. זמן המערכת בו נקלט רכבו של הנאשם במצלמה, בערוץ החולש על הצומת (CH4), כשהוא עוצר ברמזור הפניה מבשיסט לאצ"ל הינו 06:08:01, ומתחיל לנסוע רק ב-06:08:05. מכאן ניתן ללמוד כי הפער בין זמן המערכת לבין זמן האמת עולה על 7 דקות ומתקרב ל-7 וחצי דקות (06:15:30 לעומת 06:08:05, קרי- פער של 7:25 דקות). יצוין כי בהשלמת הטיעון ציינה ההגנה כי פער הזמנים ביום זה בהתאם לחישוב שהציע בית המשפט נע בין 7:39 ל-7:48 דקות, אך זאת בשל התייחסותה לזמן ההגעה של הרכב אל הצומת, מבלי לקחת בחשבון כי רכבו של הנאשם שהה בצומת עצמו (בשל עמידתו ברמזור) פרק זמן של כ-14 שניות.

ביצוע ההשוואה בתאריך נוסף, ה-8.10.2021, מעלה כי על פי נתוני איתוראן, בשעה 20:08:10 מצוי רכבו של הנאשם בתנועה על דרך בשיסט, ובשעה 20:08:30 הוא מצוי בתנועה על דרך האצ"ל. זמן המערכת בו נקלט רכבו של הנאשם ב-CH4 כשהוא פונה מבשיסט לאצ"ל הוא 20:01:02, קרי- גם כאן מדובר בפער של מעל 7 דקות (הפער נע בין 07:08 ל-07:28 דקות).

103. **בדיקת הנתונים ביחס לערוץ המצלמה החולש על הפניה מאצ"ל לבשיסט (CH1)** מעלה תמונה דומה. ביום 12.10.2021 בשעה 05:54:48 מצוי רכבו של הנאשם בתנועה על דרך האצ"ל, ובשעה 05:55:04 הוא מצוי בתנועה על דרך בשיסט. זמן המערכת בו נקלט רכבו של הנאשם ב-CH1 כשהוא מגיע לפניה מרחוב האצ"ל לרחוב בשיסט הוא 05:47:33, קרי- פער זמנים שנע בין 7:15 ל-7:31 דקות. ביום 8.10.2021 בשעה 20:03:10 מצוי הנאשם בשד' ויצמן, ובשעה 20:04:09 הוא מאוכן בפניה לרחוב בשיסט. זמן המערכת בו נקלט רכבו של הנאשם ב-CH1 הוא 19:56:43, קרי- פער זמנים שנע בין 6:27 ל-7:26 דקות. חישוב דומה ביחס ליום 1.10.2021 מעלה פער זמנים שנע בין 7:12 ל-7:33 דקות.

104. אבהיר כי זיהוי רכבו של הנאשם בימים 12.10.2021 ו-8.10.2021 במצלמת בשיסט אצ"ל נעשה על פי לוחית הזיהוי הנצפית במצלמה (ראו ת/127- דו"ח הצפייה). עוד אפנה להסברו של העד המומחה ברוידא, לפיו המערכת באמצעותה פועלת איתוראן מדויקת ברמה של מטרים בודדים, הזמן הוא זמן מדויק של ביצוע הפעולה שגרמה לחיווי, וכאשר הרכב מצוי בתנועה ומתקבל רצף של נתונים, ההסתברות לדיוק אף עולה (פרו' מיום 29.5.2023, עמ' 509 שו' 5-16; עמ' 511 שו' 26-33; עמ' 516 שו' 27-33; עמ' 517 שו' 1-14).

105. על מנת להקל על הקורא, אסכם את הנתונים המפורטים לעיל בטבלה:

תאריך	CH-4 - ערוץ המצלמה החולש על צומת בשיסט אצ"ל	נתוני איתוראן	פער הזמנים
12.10.2021	עצירה 06:08:05	עצירה בצומת- 06:15:30	7:25 דקות
8.10.2021	20:01:02	נסיעה בשיסט- 20:08:10	נע בין 7:08 דקות
		נסיעה באצ"ל- 20:08:30	ל-7:28 דקות
תאריך	CH-1 - ערוץ המצלמה החולש על הפניה מאצ"ל לשיסט	נתוני איתוראן	פער הזמנים
12.10.2021	05:47:33	נסיעה באצ"ל- 05:54:48	נע בין 7:15 דקות
		נסיעה בשיסט- 05:55:04	ל-7:31 דקות
8.10.2021	19:56:43	נסיעה בשד' ויצמן- 20:03:10	נע בין 6:27 דקות
		פניה לרח' בשיסט- 20:04:09	ל-7:26 דקות

106. במסגרת השלמת הטיעון בכתב, טענה ההגנה כנגד קבילות הסרטונים ושרשרת המוצג ביחס למצלמת בשיסט אצ"ל. בעניין זה אפנה לתגובת המאשימה ממנה עלה כי כלל המסמכים הנוגעים למצלמה זו הוגשו לבית-המשפט והעדים הרלוונטיים אף העידו בחקירה ראשית ונגדית בבית-המשפט (ראו הבהרת המאשימה מיום 5.8.2024).

עוד טענה ההגנה כי לא ניתן להסתמך על נתוני איתוראן לצורך בחינת פער הזמנים בין זמן המערכת לזמן האמת, שכן הסרטונים שהופקו ממצלמה זו אינם סרטונים רציפים, ויתכן כי במהלך תקופת פעילותה של המצלמה השתנה זמן המערכת מבלי שניתן יהיה לתת את הדעת לכך.

במענה לטענה זו אציין כי ההשוואה לנתוני איתוראן בוצעה בימים סמוכים למועד הרצח (שלושה ימים קודם ושבע קודם), כך שהחשש לשינוי זמן המערכת דווקא בתקופה הקצרה של השבוע

שקדם לרצח איננו ממשי. עוד אזכיר כי הבסיס לקביעה בדבר פער הזמנים עודנו מצוי בנתון לפיו ביום הרצח עצמו, היום היחיד בו נבדק זמן האמת אל מול זמן המערכת כפי שמופיע ב-DVR עצמו, ציין העד וובה פער זמנים של 7 דקות (מבלי לציין שניות), כאשר התיקון שערך לאחר מכן איננו מובן כלל. מודל החישוב שהוצע לעיל נועד לתמיכה בקביעתו של וובה ביום הרצח לפיה פער הזמנים אכן עומד על כ-7 דקות (ולא 6 דקות כפי שתיקן וובה במסמך ת/111א).

107. תמיכה נוספת למסקנה כי פער הזמנים במצלמה הוא של למעלה מ-7 דקות ולא של 6 דקות, כך שהאופנוע עבר בצומת בשיסט אצ"ל לאחר השעה 06:18:14 ולא קודם לכן, נמצאת בכך שאופנוע כהה ועליו רוכב עם קסדה כהה, נקלט בשעה 06:19:14 בצומת אצ"ל ויצמן, המרוחק מרחק של כ-300 מטרים בלבד מצומת בשיסט אצ"ל, וזאת במספר מצלמות שונות, ביניהן מצלמת עין הנץ (על דיוק הזמנים במערכת עין הנץ ראו עדותו של ליאור אילן, ממפתחי המערכת וכיום ראש צוות פיתוח תשתיות, פרו' מיום 24.7.2023 עמ' 651). על האופנוע בצומת אצ"ל ויצמן אפרט בהרחבה בהמשך, וההתייחסות אליו בשלב זה הינה לצורך תמיכה במסקנה בדבר פער הזמנים במצלמת בשיסט אצ"ל, באשר פרק זמן של כדקה ואף פחות מכך הוא סביר יותר למעבר של המרחק הקצר בין שני הצמתים מפרק זמן של כשתי דקות לו טוענת ההגנה.

108. הצדדים התייחסו למועדי הדיווחים למשטרה על ידי העד נחמיה קב ואחרים כאינדיקציה למועד המדויק בו בוצע הירי במנוח וכתמיכה בטענותיהם בדבר היתכנות או אי היתכנות ביצוע הירי על ידי האופנוע השחור שנצפה בצומת בשיסט אצ"ל (ראו: ס' 213 לסיכומי המאשימה; עמ' 44 לסיכומי ההגנה). בעניין זה אציין כי בהתאם לת/172, השיחה הראשונה למוקד 100 המקושרת לפלט זה התקבלה בשעה 06:20. השיחה של נחמיה קב למוקד 100 דווחה בשעה 06:21, כאשר במהלך השיחה נשמע העד אומר כי שמע יריות לפני שתי דקות (ת/2א). בהודעתו במשטרה מסר נחמיה כי שמע את היריות בשעה 06:17 (ת/1), ובעדותו בבית המשפט הסביר כי המועד בו נקב איננו מועד מדויק שנמדד לפי שעון אלא הערכה (פרו' מיום 7.11.2022 עמ' 19 שו' 4-2). איני סבורה כי ניתן להסיק ממועד הדיווח למוקד 100 את הזמן המדויק בו נשמע הירי, אלא לכל היותר לקבוע כי הדיווחים היו דקות ספורות לאחר שמיעת היריות.

109. ההגנה טענה בנוסף כי גם אם תתקבל טענת המאשימה בדבר פער הזמנים במצלמת בשיסט אצ"ל, עדיין לא יתכן כי האופנוע השחור הנקלט במצלמה הוא שביצע את הירי. ההגנה הסבירה כי לא יתכן שבפרק הזמן הקצר של כ-30 שניות שבין מועד כיבוי רכבו של המנוח (06:17:45) לבין המועד בו טוענת המאשימה למעבר האופנוע השחור בצומת בשיסט אצ"ל (06:18:15), הספיק היורה לירות שבעה כדורים, לנוע אחר המנוח בחניון כפי שניתן ללמוד מהתמונות והממצאים בזירה, לחזור אל האופנוע ולנסוע את המרחק מחניון החווה החקלאית ועד הצומת. במענה לכך אבהיר: אין ראיות המלמדות בהכרח כי היורה נע אחר המנוח בזירה, ויתכן כי היורה ביצע את כל היריות בעודו עומד במקום אחד (עדותו של חוקר הזירה, פקד נועם גונן, פרו' מיום 23.4.2023, עמ' 556 שו' 10-4); בהתאם לעדי הראיה, המרחק בין מיקום עמידתו של האופנוע החשוד לבין חניית החווה היה קצר מאוד,

כ-10 מטרים, כמפורט לעיל; המרחק בין חניון החווה החקלאית לצומת בשיסט אצ"ל גם הוא קצר, כ-200 מטרים (פרו' מיום 3.7.2023, עמ' 375 שו' 4-7), כך שביצוע הירי ונסיעה לצומת הקרובה תוך פרק זמן קצר מאוד איננו תרחיש בלתי אפשרי, בפרט בשים לב לכך שמדובר ביורה שהמתין למנוח במקום ומיד לאחר הירי נמלט מהזירה, בשעת בוקר מוקדמת מאוד, כשאינן תנועה ערה של רכבים בכביש. ויוזכר כי כפי שצינתי לעיל, פער הזמנים בין זמן האמת לזמן המצלמה איננו 7 דקות בדיוק אלא למעלה מכך, כך שאין מדובר בפרק זמן של 30 שניות בדיוק אלא בפרק זמן מעט ארוך יותר.

110. לפיכך, בשים לב לדיווחי העדים בדבר כיוון נסיעתו של האופנוע ביציאתו מהזירה; הימצאותם של שני אופנועים בלבד בצומת בשיסט אצ"ל בדקות שלאחר הרצח, אשר אחד מהם, האופנוע הלבן, נשלל על-ידי צוות החקירה (כפי שיפורט בהמשך); צבע האופנוע הכהה, חולצתו וקסדתו של הרוכב, התואמים את תיאורם של העדים; ולאחר שדחיתי את טענת ההגנה בדבר אי היתכנות ביצוע הרצח על-ידי רוכב זה בשל פערי הזמנים במצלמה - ניתן לקבוע במידת הוודאות הנדרשת, כי האופנוע השחור שנצפה במצלמת בשיסט אצ"ל כשהוא פונה שמאלה לרחוב האצ"ל הוא האופנוע אשר שימש את היורה.

ה.3. האופנוע בצומת אצ"ל ויצמן וזיהוי על ידי המומחה

111. עוד ביום הרצח איתר רס"ב עופר תכלת במערכת עין הנץ כי בשעה 06:19:14 נקלט במצלמה המכונה "רחובות ויצמן יציאה", הממוקמת סמוך לצומת אצ"ל ויצמן, לאחר הפנייה מרחוב האצ"ל לכיוון צפון (פרו' מיום 24.4.2023 עמ' 492 שו' 21-25; ת/68 שו' 1-2), אופנוע כהה אשר מספר הרישוי שלו מכוסה באמצעות שתי חתיכות של איזולירבנד כהה, עליו רוכב אדם שלראשו קסדה כהה (ת/73). הסתרת לוחית הרישוי עוררה את חשדם של החוקרים שעל אופנוע זה רוכב רוצחו של המנוח. בחיפוש אחר מצלמות נוספות המתעדות אופנוע זה (ת/190) אותרה מצלמת דרך של אמבולנס, בה נצפה בשעה 06:19:11 אופנוע כהה פונה שמאלה מהאצ"ל לויצמן. זמן המערכת במצלמת הדרך תאם לזמן האמת (ת/83; ת/83א; פרו' מיום 24.4.2023, עמ' 506).

112. צפייה במצלמת אבטחה הממוקמת בצומת אצ"ל ויצמן מלמדת כי בזמן מערכת 06:17:39 נצפה במצלמה אופנוע כהה, עליו רוכב אדם עם קסדה שחורה, לבוש חולצה שחורה קצרה ומכנסי ג'ינס (ת/139), פונה מרחוב האצ"ל לרחוב ויצמן. פרט לאופנוע זה לא נצפה אופנוע בעל מאפיינים דומים שפונה מרחוב האצ"ל בזמנים הרלוונטיים. בדו"ח ההורדה של מצלמה זו ציין חוקר הזי"ט וובה שמולביץ כי זמן המערכת תואם לזמן אמת (ת/111א מסמך 168ב). אלא שכפי שכבר ראינו, אופן פעולתו של שוטר זה בעת הורדת המצלמות בתיק לא היה מקצועי וקיים קושי להסתמך על ממצאיו. בדיקת נתוני זמן המערכת של מצלמה זו אל מול נתוני האיתוראן ברכבו של הנאשם, מלמדת על פער זמנים בין זמן האמת לזמן המצלמה. כך, ביום 1.10.2021 בין 07:42:40 ל-07:43:10 נמצא רכבו של הנאשם בעצירה על דרך האצ"ל, ובשעה 07:43:33 הוא מצוי בתנועה על דרך ויצמן. צפייה במצלמה אכן מלמדת על עמידה של רכבו של הנאשם ברמזור, כאשר בזמן מערכת

07:42:07 נראה רכבו של הנאשם חוצה את צומת אצ"ל ויצמן. מכאן שלזמן המערכת של המצלמה יש להוסיף כדקה ועשרים וחמש שניות על-מנת להגיע לזמן האמת, וכך הזמן בו הגיע אופנוע זה מרחוב האצ"ל אל צומת אצ"ל ויצמן ביום הרצח הוא סביב 06:19:04, דבר המתיישב עם הזמנים בהם נקלט האופנוע במצלמת עין הנץ ובמצלמת הדרך של האמבולנס. בחינת מצלמת אבטחה זו תוך חיפוש אחר אופנועים שעברו במקום באותו הבוקר קודם לזמן הרצח, מעלה כי בשעה 05:57:00 זמן מערכת, קרי בסביבות שעה 05:58:25 זמן אמת, נקלט במצלמה אופנוע פונה ימינה מויצמן לרחוב האצ"ל (דבר המתיישב עם הזמן בו נצפה בהמשך אופנוע פונה מהאצ"ל לבשיסט, ראו סעיף 93 לעיל).

113. בשל החשד שהתעורר למראה האיזולירבנד המכסה את לוחית הרישוי של האופנוע שנצפה במצלמת עין הנץ, פנה רפ"ק עומרי גריידי לאסף לביא, עורך מגזין האופנועים "מוטו", הציג לו את התמונה שהתקבלה ממצלמת עין הנץ וכן שני סרטונים ממצלמת בשיסט אצ"ל, וביקש ממנו לזהות את סוג האופנוע, מבלי למסור לו פרטים על הפרשה הנחקרת (ת/81 ס' 1-3; פרו' מיום 19.2.2024 עמ' 640 שו' 1; עמ' 646 שו' 4-5). לביא מסר לגריידי כי האופנוע בתמונה ובסרטונים מתאים בסבירות גבוהה לאופנועים מסוג קוואסקי Z1000SX מהשנים 2010-2020 או קוואסקי נינג'ה SX1000 שנת 2020. בעדותו בבית המשפט הבהיר העד כי שני הדגמים הנ"ל הם למעשה אותו אופנוע, ויש להם שמות שונים בגלל שיקולי שיווק (פרו' מיום 19.2.2024, עמ' 643 שו' 25). אציין כבר עתה כי הנאשם מחזיק אופנוע מדגם קוואסקי נינג'ה SX1000 שנת 2020 (ת/69, ת/69א).

114. במזכר שערך גריידי צוין כי לביא תיאר בפניו סימנים ייחודיים המצביעים על התאמה לסוג האופנועים הנ"ל בסבירות גבוהה (ת/81 ס' 5). בעדותו בבית המשפט פירט העד לביא בהרחבה על הליך הזיהוי אותו ביצע בשיחתו הראשונה עם גריידי. הוא הסביר כי התחיל מתמונת עין הנץ אשר הוצגה לו במחשב נייד, הגדיל אותה ככל הניתן וזיהה בה את פנס הבלם האחורי, שנראה "כשתי אליפסות אחת לצד השניה", כמשויך לדגמים של קוואסקי. בשל זיהוי זה, החל לחפש באמצעות הטלפון שלו תמונות שונות של דגמים של קוואסקי ולבחון אותן, עד שהגיע לדגם המכונה "נינג'ה", וכשהשווה בינו לבין התמונה והסרטונים שנמסרו לו הבחין בסימנים נוספים: צורתו הייחודית של האגזוז, "מעין משושה", אשר כיוונה אותו לדגם הספציפי; ידיות הרוכב הנוסף, שלימדו אותו על סוג האופנוע, "אופנוע ספורט תיור"; מסכת החזית שהיא המעטפת שבקדמת האופנוע, ומיקומן של המראות; הפנסים הקדמיים הנפרדים; לוח השעונים הדיגיטלי; ותנוחת הרכיבה שחובקת את האופנוע בין הרגליים, ומלמדת כי מדובר באופנוע ולא בקטנוע (פרו' מיום 19.2.2024 עמ' 640 שו' 1-21; עמ' 641 שו' 10-11; עמ' 643 שו' 29-33). במהלך עדותו בבית המשפט, לצורך המחשת דבריו, הוצגו לו הסרטונים והתמונה, העד הצביע על המאפיינים השונים ואף סימן אותם על עותק של תמונת עין הנץ (ת/73ג). העד הבהיר כי "הפרטים פה לא כולם פרטים ייחודיים לדגם אך כשמצרפים אותם אפשר להגיע לזיהוי. כיון שהיו לי מספיק דברים כדי לזהות יכולתי להגיע לזיהוי ודאי. אם לא היה לי את הסרטון אולי לא הייתי יכול להגיע" (פרו' עמ' 642 שו' 9-11). כשנשאל האם יכול להיות שיש אופנוע אחר שמכיל את על המאפיינים אותם פירט, השיב בשלילה והבהיר כי המאפיינים האלה הם

בבירור של הדגם עליו הצביע (פרו' עמ' 642 שו' 24-22). כשנשאל האם יתכן מהי שנת הייצור של האופנוע, השיב: 2019 או 2020 (פרו' עמ' 644 שו' 15-11).

115. למען שלמות התמונה בעניינו של העד לביא, אציין כי תחילה הוטל חיסיון על זהותו של העד, ובהתאם מזכרו של העד גריידי ובו זיהוי האופנוע על ידי העד (ת/81) הוגש רק כראיה המלמדת על השתלשלות החקירה ולא כראיה לאמיתות תוכנה. רק לקראת סיומה של פרשת התביעה, הוסר החיסיון סביב זהותו והוגשה בקשה לתיקון כתב האישום בדרך של הוספת העד לביא כעד תביעה. המאשימה טענה בבקשתה כי העד ציין תחילה בפני היחידה החוקרת כי הוא מפחד להעיד בבית משפט, אך בפניה נוספת שנעשתה אליו, הסכים לכך, לאחר שהבין כי הרצח לא בוצע על ידי גורמים עברייניים וכי אין סיכון במסירת עדות. המאשימה הבהירה כי מסמך הזיהוי של סוג האופנוע היה בפני ההגנה מרגע הגשת כתב האישום, ולמעשה העד לא הוסיף הרבה בעדותו המאוחרת שנגבתה במשטרה, כך שהגנתו של הנאשם לא נפגעה. בהחלטתנו מיום 23.7.2023 קבענו כי עיתוי הגשת הבקשה מעורר מורת רוח, אך נעתרנו לבקשה בשל הצורך להגיע לחקר האמת, ובשים לב כי קו ההגנה של הנאשם, טענת אליבי ליום הרצח, לא נפגע באופן המצדיק שלא להיעתר לבקשה. בסיום ההחלטה הותרנו להגנה אפשרות לבקש במידת הצורך לחזור ולהעיד עדים בעקבות עדותו של אסף לביא, וההגנה אכן חקרה את ראש צוות החקירה רפ"ק בנו בישיבת הוכחות נוספת, חקירה שעסקה בנושא זיהוי האופנוע.

116. ההגנה טענה בסיכומיה כי העד לביא הינו עורך מגזין אשר צורך חדשות הקשורות באופנועים. במסגרת תפקידו הוא לא מבצע בעצמו מבחני דרכים, הוא מעולם לא סייע למשטרה בזיהוי אופנועים, ועל כן לא ניתן לראותו כמומחה בעל ניסיון רב המאפשר לבית המשפט להסתמך על דבריו מקום בו אין לבית המשפט ידיעה שיפוטית. לשיטת ההגנה, אין ליתן משקל לעדותו של לביא, ומכל מקום לא ניתן לקבוע על פיה כל ממצא מפליל לחובתו של הנאשם. נטען כי העד במהלך חקירתו הנגדית זיהה את האופנוע שהוצג לו כאופנוע משנת 2019, ואילו אופנועו של הנאשם הוא משנת 2020; כי העד הפגין חוסר ידע בנושאים חשובים ומשמעותיים שהציגה לו ההגנה; וכי היעדר התייעוד בדבר אופן ביצוע הזיהוי על-ידי העד בשנת 2021, אינו מאפשר לקבוע איזה מידע נמסר לעד על ידי החוקר והאם עלו בשיחתם תכנים מהותיים. עוד ציינה ההגנה כי סוכנויות רכב אליהן פנו החוקרים קודם לפנייתם ללביא לא זיהו את האופנוע המדובר, והדבר משליך על הטענה בדבר יכולת הזיהוי של לביא עצמו.

117. במענה לטענות ההגנה אבהיר כי העד פירט בעדותו בבית המשפט את ניסיונו המקצועי. הוא סיפר כי החל להתעניין באופנועים מגיל צעיר מאוד ואף עבד במוסך האופנועים של אביו, הצטרף למגזין "אוטו" כבר בגיל 16, ומשנת 2018 הוא משמש כעורך המגזין. העד הסביר על הליך הבדיקה והסיקור כשמגיע אופנוע חדש, הכולל עריכת כתבה ובה פירוט המפרט הטכני של האופנוע, ולעיתים גם הצטרפות שלו לאחר המבצע מבחן דרכים (פרו' עמ' 638-639). העד מסר כי לעיתים הוא מקבל תוכן של אחרים ואז הוא בודק את אמיתות התוכן קודם לפרסומו, אך ברוב המקרים הוא זה שכותב את הכתבה מתחילתה (פרו' עמ' 638-639).

656 שו' 31-33). בניגוד לטענות ההגנה, ההתרשמות מהעד הינה כי מדובר במומחה בעל ידע נרחב מאוד בתחום האופנועים, כאשר מגיל צעיר מאוד כל עיסוקו המקצועי סובב סביב נושא זה. העד התמודד היטב עם שאלות רבות שהפנו אליו הסנגורים בנושאים שונים הקשורים לזיהוי שערך. העד העיד בכנות כי היו פרטים מעטים שהסיק מדבריהם של החוקרים, למשל בעניין צבע האופנוע, אך הדבר לא השליך על הזיהוי שביצע (פרו' עמ' 650-651).

118. בניגוד לנטען על ידי ההגנה, בשום שלב במהלך עדותו לא קבע העד כי האופנוע אותו זיהה הוא אופנוע משנת 2019, אלא הבהיר מספר פעמים כי אינו יכול לקבוע אם מדובר באופנוע משנת 2019 או 2020, ואף ציין כי בעניין זה יכול להיות הבדל בין שנת הייצור במפעל קוואסקי לבין שנת הדגם כפי שנרשם בישראל (פרו' עמ' 649 שו' 15-18; עמ' 650 שו' 26; עמ' 653 שו' 10-20; עמ' 660 שו' 25-26).

119. אדגיש כי ההגנה לא הביאה מומחה מטעמה שיחלוק על מסקנתו של העד המומחה לביא. בניגוד לנטען, העובדה כי סוכנויות רכב אליהן פנה רפ"ק בנו לא הצליחו לזהות את האופנוע אינה משליכה על יכולת הזיהוי של העד המומחה, שכן מעדותו של רפ"ק בנו עולה כי שוחח עם עובדים בשלוש סוכנויות שונות שרק אחת מהן רלוונטית לאופנועי קוואסקי, וכי העובד עמו שוחח הוא ככל הנראה סוכן מכירות ולא גורם מטעם היבואן, כך שסביר כי אינו בקיא בנושא (נ/29; פרו' מיום עמ' 4.3.2024 עמ' 682-683; פרו' מיום 19.2.2024 עמ' 659 שו' 4-8).

120. לפיכך, יש ליתן לעדותו של המומחה לביא משקל מלא, ולקבוע כי האופנוע הנצפה במצלמת עין הנץ המצויה בצומת אצ"ל ויצמן, במרחק קצר מהזירה, ביום הרצח בשעה 06:19:14 הוא אופנוע מדגם קוואסקי נינג'ה SX1000, הדגם בו מחזיק הנאשם. מדובר באופנוע מדגם שיחסית אינו נפוץ (ת/69, ת/69א), והוא נחשב ליוקרתי (פרו' מיום 3.7.2023, עמ' 356 שו' 25). בהתאם לעדותו של הנאשם, הוא הבעלים היחידי של האופנוע ואיש לא השתמש בו מלבדו (פרו' מיום 11.9.2023, עמ' 664 שו' 3-4). בחיפוש שנערך בביתו של הנאשם, נמצאה קסדה שחורה בכניסה לבית (ת/90).

121. הזהות בין האופנוע השחור שנצפה במצלמת בשיסט אצ"ל, לגביו קבעתי כי שימש את היורה, לבין האופנוע שנקלט במצלמות שבצומת אצ"ל ויצמן, אשר זוהה כאופנוע מאותו הדגם הייחודי השייך לנאשם, נלמדת מהמרחק הקצר בין הצמתים, מפער הזמנים הקצר בו נקלט האופנוע במצלמות, מהדמיון בלבוש הרוכב (ראו סעיפים 34 ו-47 לעיל), ומהערכתו של המומחה לביא כי מדובר באותו סוג אופנוע (פרו' מיום 19.2.2024, עמ' 640 שו' 11-12; פרו' עמ' 646 שו' 31-32). יצוין כי לא ניתן להבחין באיזולירבנד הנצפה במצלמת עין הנץ ביתר המצלמות, אך גם לא ניתן לשלול הימצאותו, זאת בשל הזווית השונה בה מצולם האופנוע במצלמות השונות.

122. עוד בעניין האיזולירבנד, אציין כי ברכבו של הנאשם, בתוך תא האחסון של הדלת הימנית

הקדמית, נמצא גליל איזולירבנד בצבע שחור, ועליו דנ"א של הנאשם (ת/53, ת/144, ת/158). כשנשאל הנאשם בחקירתו מדוע יש לו איזולירבנד ברכב, אמר שיש לו ארגז כלים ברכב (אף שהדבר לא אותר בדו"ח החיפוש-ת/144). כשנשאל מדוע האיזולירבנד אותר לצד כיסא הנוסע ולא בתוך ארגז, השיב: "**אני לא יודע מה לענות. אם הייתי משתמש בו הייתי מחזיר לארגז כלים**" (פרו' מיום 18.9.2 עמ' 735 שו' 32). לשיטת המאשימה, הימצאות האיזולירבנד במקום נגיש ברכבו של הנאשם מהווה ראיה מסבכת המצטרפת למארג הראיות בתיק. המאשימה הפנתה בעניין זה גם להודעותיהם של חבריו של הנאשם, מוסא עבודי ומשה סלם, אשר מסרו כי בטיול אליו נסעו שבועיים לאחר הרצח, לנאשם הייתה בעיה עם לוחית הרישוי, היא התחילה להתנדנד ועמדה ליפול (ת/51 שו' 36; ת/88 שו' 44). לשיטת המאשימה, הדבר מחזק את הסברה כי הייתה התעסקות עם לוחית הזיהוי באופנוע של הנאשם. אף שיש ממש בטענת המאשימה כי ממצאים אלה מתיישבים עם מסקנה אפשרית לפיה הנאשם עשה שימוש באיזולירבנד שברכבו לצורך הדבקתו על לוחית הרישוי, לא ניתן לקבוע זאת במידת ההוכחה הנדרשת בהליך זה. אציין כי בבדיקה שנערכה ללוחית הרישוי של אופנוע הנאשם כשלושה שבועות לאחר הרצח, לא אותרו שרידי דבק (ת/53א; פרו' מיום 3.7.2023, עמ' 374 שו' 27-28). מכאן שאין ראיה ישירה להדבקת איזולירבנד על לוחית זיהוי האופנוע של הנאשם, ומדובר במסקנה הנובעת ממכלול הראיות הנסיבתיות.

123. טענה נוספת שהעלתה ההגנה הינה כי לאופנוע של הנאשם ישנם ארגזים משני צדדיו, ואילו בתמונה ממערכת עין הנץ וביתר הסרטונים לא רואים ארגזים לצד האופנוע. בעת מעצרו הבהיר הנאשם לחוקרים כי לא פירק את הארגזים מזה כ-7 חודשים (ת/132). הנושא עלה גם בחקירתו הראשונה, הנאשם טען כי הארגזים תמיד על האופנוע ולא יורדים ממנו, ואף התעמת עם החוקר בדבר האופן בו פורקו בזירה (ת/7 עמ' 6). ואולם, מהראיות עולה כי הארגזים המותקנים באופנוע של הנאשם ניתנים לפירוק. בזמן המעצר הבחינו החוקרים בארגזים וניסו לפרק אותם לצורך בדיקתם. הארגז השמאלי התפרק בקלות, ואילו הארגז הימני בתחילה לא התפרק, ורק לאחר כ-20 דקות, הפעיל השוטר מקסים רושקלוץ מעט לחץ על המפתח באמצעות מכות קלות, המפתח נכנס עד הסוף ואז הארגז נפתח במהירות והתפרק (ת/132; פרו' מיום 3.7.2023, עמ' 361 שו' 5-17; פרו' מיום 16.7.2023, עמ' 593).

לפיכך, בעובדה שבתיעוד האופנוע במצלמות לא נראים הארגזים אין משום שלילת האפשרות שמדובר באופנועו של הנאשם, גם אם בדרך כלל הארגזים מחוברים לאופנוע שלו.

124. עוד בהקשר זה, המאשימה הפנתה בסיכומיה לכך שנושא האופנוע העסיק את הנאשם כבר בתחילת חקירתו, זאת על אף שחוקריו כלל לא הטיחו בו בשלב זה שהוא אותר כחשוד בעקבות האופנוע או כי הרצח בוצע באמצעות אופנוע (פרו' מיום 3.7.2023 עמ' 364). כך, בחקירתו הראשונה נשאל הנאשם לגבי מספר הטלפון שלו והשיב כי הוא מחזיק במספר שנה וארבעה חודשים. מיד לאחר מכן תיקן עצמו והבהיר כי התבלבל וחשב ששואלים אותו

על מספר הרישוי של האופנוע שלו (אף שכלל לא נשאל עליו), וכי במספר הטלפון הוא מחזיק מעל 20 שנה (ת/א עמ' 4-3). כאמור, במסגרת חקירה זו אף התווכח עם החוקרים בנושא הארגזים המחוברים לאופנוע וטען כי פירוקם בוצע תוך שימוש בכוח וטען כי הם תקולים כבר 7 חודשים. בהמשך, שוחח הנאשם עם המדובבים, וכשנשאל כיצד המשטרה הגיע אליו, השיב: "אופנוע, אותו מספר כמו שלי" (ת/א, ת/א 136). עוד מסר למדובבים כי האופנוע שלו היה בזירת הרצח, אך הוא לא יודע איך הוא הגיע לשם (ת/א 118 עמ' 3).

כשנשאל הנאשם בחקירתו הנגדית מדוע היה מוטרד בנושא האופנוע, הכחיש זאת, וטען כי בזמן מעצרו פירקו את לוחית הרישוי של האופנוע וצילמו אותו מכל הכיוונים, וגם בטלוויזיה שמע כי דובר על רצח שבוצע באמצעות רכב דו גלגלי, ומכאן הסיק שהחוקרים מקשרים את האופנוע שלו לרצח (פרו' מיום 18.9.2023 עמ' 748). הסברים אלה אינם מניחים את הדעת.

ה.4. המצלמות בסביבת ביתו של הנאשם וחיווי האיתוראן ברכבו בבוקר יום הרצח

125. לאחר הצפתו כחשוד בביצוע הרצח, פנו החוקרים לאיתור מצלמות בסביבת בית הנאשם שברחוב הצנחנים 17 בראשון לציון, וכן נבדקו מסלולי נסיעה אפשריים בין זירת הרצח לביתו (עדותו של השוטר ידידיה חרבש, פרו' מיום 23.4.2023, עמ' 559 שו' 42-17).

126. אחת המצלמות שנתפסו על ידי השוטר חרבש, נתפסה במרפסת בניין ברחוב זלמן שז"ר 19 בראשון לציון, אשר צופה על רחוב הצנחנים. קיים פער זמנים של כ-3 דקות בין זמן המערכת לבין זמן האמת במצלמה זו (ת/א, ת/א 146). ביום הרצח בשעה 05:43:26 זמן אמת נצפה במצלמה אופנוע כהה, ועליו רוכב לבוש חולצה שחורה קצרה, ולראשו קסדה כהה, נוסע על רחוב הצנחנים לכיוון רחוב כורש. מצלמה נוספת שנתפסה מעריית ראשון לציון, נמצאת בצומת כורש/רחבעם זאבי. זמן המצלמה תואם את זמן האמת (ת/א, ת/א 146). בשעה 05:43:41 נראה אופנוע כהה שעליו רוכב לבוש חולצה שחורה קצרה ולראשו קסדה שחורה, פונה שמאלה לכיוון רחוב רחבעם זאבי (כיוון שמתיישב עם נסיעה לאזור העיר רחובות).

127. בנוסף, אותרה מצלמה בבית פרטי ברחוב הצנחנים 49, כ-100 מטרים מביתו של הנאשם, המשקיפה על הכניסה לרחוב הצנחנים. צפייה בסרטוני המצלמה מיום הרצח העלתה כי בשעה 06:33:37 זמן מערכת, נצפה בה אופנוע שחור, ועליו אדם הלבוש חולצה שחורה קצרה, מכנסי ג'ינס, ולראשו קסדה שחורה (ת/א, ת/א 146), נוסע לכיוון ביתו של הנאשם.

בדו"ח ההורדה של מצלמה זו, שערך חוקר הזי"ט יורי מור, נכתב כי זמן המערכת תואם לזמן האמת (ת/א מסמך 138ב). ההגנה חולקת על כך, ולשיטתה נתון זה לא הוכח במשפט. נטען כי המסמכים שערך יורי מור הוגשו בתחילה בהסכמה לאמיתות תוכנם, ואולם במהלך המשפט חזרה בה ההגנה מהסכמתה וביקשה לחוקרו, אך המאשימה לא זימנה אותו. ההגנה אף הגישה בקשה להוצאת המוצג מתיק המוצגים. בדיון שהתקיים בנושא זה ביום 9.6.2024 הוצע להגנה כי

העד יוזמן על מנת שתוכל לחוקרו, אך ההגנה ויתרה על כך וביקשה להסתפק בטיעון המשפטי בנושא זה.

בסופו של יום, אין צורך להסתמך על בדיקתו של יורי מור בדבר התאמת זמן המערכת לזמן האמת, שכן ניתן ללמוד על כך מבדיקת נתוני האיתוראן ברכבו של הנאשם אל מול המופיע במצלמה. כך, ביום הרצח בשעה 08:02:35 זמן מערכת, ניתן לראות במצלמה החולשת על הכניסה לרחוב את רכבו של הנאשם נוסע לכיוון ביתו- רכב מאזדה לבן עם לוגו בכנף האחורי, לוחית זיהוי המתחילה בספרות 22, ובו נהג שלובש חולצה שחורה עם שרוול קצר. בהתאם לנתוני איתוראן מיום הרצח, בשעה 08:02:20 מצוי רכבו של הנאשם בתנועה ברחוב חיל התותחנים הסמוך לחיל הצנחנים ובשעה 08:02:44 הוא מצוי בתנועה ברחוב חיל הצנחנים 24. מכאן שנכנס מרחוב התותחנים אל רחוב הצנחנים בין הזמנים הנ"ל. השוואת נתונים אלה למועד בו נצפה רכבו של הנאשם במצלמה (08:02:35 זמן מערכת), מלמדת כי זמן המערכת במצלמה זו אכן תואם את זמן האמת או קרוב אליו מאוד.

128. בחינת נתוני האיתוראן ברכבו של הנאשם ביום הרצח בשעות המוקדמות של הבוקר העלתה רצף פעולות המופיעות בדו"ח הנתונים כ"פתיחת סוויץ" ו-"סגירת סוויץ", בשעות הבאות: 05:36:11 (פתיחת סוויץ'); 05:39:13 (סגירת סוויץ'); 05:39:45 (פתיחת סוויץ'); 05:41:25 (סגירת סוויץ'). ולאחר מכן- 06:36:48 (פתיחת סוויץ'); 06:39:44 (סגירת סוויץ'). לפעולות האלה לא נלוו פעולות נוספות של הדלקת/כיבוי מנוע או נסיעה של הרכב (ת/175). ראש צוות החקירה רפ"ק בנו הסביר כי נתונים אלה לא היו ברורים לו, ותחילה חשב כי הנתונים מלמדים על תנועה של הרכב. על מנת ללמוד מהו טיבן של אותן פעולות, התקינו החוקרים מצלמה סמויה בחניון ביתו של הנאשם, כדי שתתעד את התנהלות הנאשם עם רכבו ועם האופנוע החונה לצדו. בעקבות הצפייה במצלמה זו, למדו החוקרים כי לפני ואחרי נסיעה עם האופנוע, נוהג הנאשם לפתוח ולסגור את תא המטען של רכבו, וזאת על מנת להכניס/להוציא ממנו כיסוי ששם על האופנוע, זאת מבלי להזיז את הרכב (פרו' מיום 3.7.2023, עמ' 359 שו' 11-16; עמ' 360 שו' 9-3; ת/62א; פרו' מיום 23.4.2023 עמ' 561 שו' 15-20; עמ' 568 שו' 17-28). ביום מעצרו של הנאשם, 7.11.2021, ביצעו החוקרים בדיקה נוספת של הנושא- אחד השוטרים לחץ על שלט הרכב, ולאחריו פתחו את הדלתות/תא המטען ובדקו את הרכב. בדיעבד כשבדקו את נתוני האיתוראן מיום זה ראו כי פעולת הלחיצה על שלט הרכב, זאת לצורך פתיחת הדלת/תא המטען, מפעילה את אורות הרכב וגורמת לחיווי של "פתיחת סוויץ" המופיע בדו"ח האיתוראן (פרו' עמ' 360 שו' 14-24; ת/62; ת/86; וראו גם עדותו של הראל ברוידא בעניין נתונים אלה- פרו' מיום 29.5.2023, עמ' 518 שו' 24-26).

129. לשיטת ההגנה, הטענה כי הנאשם נוהג להכניס את כיסוי האופנוע לתא המטען שברכבו בטרם יוצא לנסיעה באופנוע הינה סברה שלא הוכחה. לכל היותר הוכח כי ביום שבת אחד ספציפי, 6.11.2021 (היום אליו מתייחס דו"ח הצפייה- ת/62א), מיקם הנאשם את כיסוי האופנוע בתא המטען של רכבו. ההגנה הפנתה לנתוני איתוראן (ת/175) מהם עולה כי פתיחת הסוויץ' ברכבו של הנאשם בימי שישי בשעות הבוקר המוקדמות, איננה חריגה כלל

(עמ' 62 לסיכומי ההגנה). קיימים 8 מועדים נוספים בימי שישי בשבוע, פרט ליום הרצח, בהם בשעות הבוקר המוקדמות, קיים חיווי של פתיחת וסגירת סוויץ', וזאת מבלי שהנאשם נוסע לאחר מכן ברכב, כך שניתן לשער כי מדובר בהכנסת/הוצאת דברים מהרכב או מתא המטען. לשיטת ההגנה, בשים לב שהנאשם אינו נוהג לרכוב באופנוע בימי שישי, נתונים אלה מלמדים כי הנאשם פותח וסוגר את רכבו בשעות הבוקר המוקדמות למטרות שונות, ולא דווקא בקשר לנסיעה באופנוע. מכאן שלא ניתן להסיק מנתוני פתיחת וסגירת הסוויץ' בבוקר יום הרצח כי ביום זה הנאשם בהכרח הכניס את כיסוי האופנוע לרכב ולאחר מכן נסע באופנוע.

130. במענה לטענת ההגנה אומר כי הנאשם הוא שמסר, עוד בחקירתו הראשונה, כי קודם לנסיעותיו עם האופנוע הוא מוריד את כיסוי האופנוע ושם אותו בבגאז' רכב המאזדה (ת/7, שו' 91-108). בעדותו בבית המשפט מסר כי לפעמים מכניס את כיסוי האופנוע לרכב המאזדה, והוסיף כי גם את מנעול ההגה של האופנוע שם לעיתים בתוך הרכב (פרו' מיום 11.9.2023, עמ' 670 שו' 670 שו' 33-30; עמ' 671 שו' 6-1).

131. כתמיכה נוספת לטענה בדבר הכנסת הכיסוי לרכב קודם לנסיעה באופנוע, הפנתה המאשימה לנתוני האיתוראן בימי שבת, בהם נהג הנאשם לצאת עם חבריו לטיולי רכיבה על האופנוע. ניתן לראות כי ברבים מימי השבת קיימים חיוויים של פתיחת וסגירת סוויץ' בשעות הבוקר בהפרש של דקות, לאחריהם אין כל נסיעה ברכב. לאחר מכן אחר הצהריים (ככל הנראה בשו"ב של הנאשם מהרכיבה) פתיחה וסגירה נוספת של הסוויץ', שוב בהפרש של דקות בודדות (נספח ב' לסיכומי המאשימה). כך למשל, בחינת נתוני איתוראן ביום 07:46:49-09.10.2021 מלמדת על פתיחת סוויץ' בשעה 07:41:40 וסגירת סוויץ' בשעה 07:46:49, ומאוחר יותר ביום זה, פתיחת סוויץ' בשעה 17:26:14 וסגירת סוויץ' בשעה 17:39:27. מהראיות עולה כי ביום זה טייל הנאשם עם האופנוע בשאר ישוב, ולדבריו אף נפצע ברגלו במהלך הטיול (ת/7 שו' 316). בחינת תוצרי פריקת הטלפון של הנאשם (ת/146), ובפרט התכתבויות בקבוצות הוואטצאפ בהן היה חבר הנאשם, מלמדת על מועדים רבים נוספים בהם יצא הנאשם לרכיבות אופנוע יחד עם קבוצות רוכבים, כאשר במועדים אלה ניתן לראות התנהלות דומה של פתיחת וסגירת הסוויץ' ברכב המאזדה קודם ליציאה לרכיבה על האופנוע ולאחר החזרה ממנה (2.10.2021 - טיול של הנאשם וחבריו לנחל האסי; 28.9.2021 (יום שלישי בשבוע, שמחת תורה) - טיול של הנאשם עם קבוצת הרכיבה "ציפרלקס"; 18.9.2021 - טיול של הנאשם עם קבוצת הרכיבה "ציפרלקס" לאזור ים המלח; 11.9.2021 - טיול עם קבוצת רכיבה, ככל הנראה לאזור הכנרת; 4.9.2021 - טיול עם קבוצת רכיבה לאזור מצוקי דרגות).

132. דבריו של הנאשם עצמו ביחס לפתיחת הרכב לצורך שמירת כיסוי האופנוע, בשילוב עם הנתונים שפורטו לעיל, מלמדים כי אכן קיים קשר בין פתיחת וסגירת הסוויץ' ברכבו של הנאשם לבין נסיעותיו עם האופנוע. גם אם לא כל חיווי כאמור מלמד בהכרח על נסיעה באופנוע, שכן יתכן כי הנאשם עושה שימוש ברכב לאחסון פריטים שונים, הרי שכאשר הנאשם נוסע באופנוע, ניתן לראות זאת באמצעות נתוני פתיחת וסגירת הסוויץ'.

133. לפיכך, נתוני פתיחת וסגירת הסוויץ' ברכבו של הנאשם המהווים אינדיקציה לנסיעה עם האופנוע; הסרטונים שנאספו מהמצלמות הסמוכות לביתו של הנאשם ואשר מלמדים על יציאת אופנוע כהה מהרחוב דקות ספורות לאחר חיווי הסוויץ', וחזרת אופנוע דומה לכיוון בית הנאשם דקות ספורות קודם לחיווי הסוויץ'; העובדה שלא נצפו אופנועים דומים נוספים ברחוב הצנחנים בזמנים הרלוונטיים; פרטי הלבוש הדומים של רוכב האופנוע בשני הסרטונים, ולאחר מכן מעבר רכב המאזדה של הנאשם ברחוב כשהנהג, בדומה לרוכב האופנוע, לובש חולצה שחורה קצרה - כל אלה מהווים יחד רצף ראיות נסיבתיות משמעותי ביותר, המאפשר לקבוע כי האופנוע הנצפה ברחוב הצנחנים הוא אופנועו של הנאשם.

134. למען הנוחות והבהירות, נפרט כאן את הנתונים בשנית לפי סדר כרונולוגי:

א. ביום הרצח בשעות 05:36:11-05:41:24 נפתח ונסגר הסוויץ' ברכבו של הנאשם, בחניית ביתו, מבלי שהנאשם יוצא לנסיעה עם הרכב (דבר המהווה אינדיקציה להכנסת כיסוי האופנוע לבגאז' הרכב וזאת לקראת נסיעה עם האופנוע);

ב. כדקה וחצי לאחר מכן, בשעה 05:43 נצפה אדם נוהג באופנוע שחור, לובש חולצה שחורה קצרה ולראשו קסדה שחורה, יוצא מהרחוב בו מתגורר הנאשם, ונוסע לכיוון רחוב כורש בראשון לציון.

ג. בהמשך נראה אופנוע ועליו רוכב בעל פרטי לבוש דומים פונה מרחוב כורש לרחוב רחבעם זאבי (דבר המתיישב עם נסיעה לכיוון העיר רחובות);

ד. הרצח מתבצע בחווה החקלאית ברחובות בסמוך לשעה 06:17:45;

ה. בשעה 06:33:37 נצפה אופנוע שחור ועליו רוכב בעל פרטי לבוש דומים בכניסה אל רחוב הצנחנים;

ו. כשלוש דקות לאחר מכן, בשעות 06:36:48-06:39:44 יש שוב אינדיקציה לפתיחה וסגירת סוויץ' ברכבו של הנאשם, בחניית ביתו (דבר המהווה אינדיקציה להוצאת הכיסוי מבגאז' הרכב לצורך כיסוי האופנוע בחניה);

ז. בשעה 08:02:25 נצפה רכבו של הנאשם נוסע ברחוב, כשבו נהג עם חולצה שחורה קצרה, בדומה לחולצה של רוכב האופנוע, כאשר הנאשם מסר כבר בתחילת חקירתו כי הוא היחיד שעשה שימוש ברכב.

ה.5. מסלול נסיעה אפשרי אל הזירה וממנה, ומשך הנסיעה

135. ההגנה טענה בסיכומיה כי לא הוצגו ראיות המחברות בין האופנוע שנמלט מהזירה לבין האופנוע שנצפה בסמוך לכתובת מגוריו של הנאשם. לשיטת ההגנה, המאשימה אינה יודעת להצביע על מסלול נסיעה מפורט מביתו של הנאשם אל הזירה ומהזירה אל ביתו של הנאשם, ופרט למאפייני הלבוש הדומים של הרוכב אין כל ראיה כי האופנוע שנצפה ברחוב

הצנחנים הוא אותו אופנוע שנצפה יוצא מהזירה.

136. המאשימה הפנתה בעניין זה לעדותו של החוקר ידידיה חרבש. העד הסביר כי נבחנו מספר מסלולים אפשריים לחזרת האופנוע מהזירה לכיוון ביתו של הנאשם, נתפסו ונבדקו מצלמות רבות, כאשר צמתים בהם קיימות מצלמות ובהן לא נראה אופנוע עובר בשעות הרלוונטיות או שנראה אופנוע בעל מאפיינים שונים מאלה של האופנוע החשוד, זוכו (פרו' מיום 23.4.2023, עמ' 560 שו' 20-23; עמ' 562 שו' 13-30; ת/58; ת/64). בסופו של יום נותרה היחידה החוקרת עם מסלול אפשרי המוערך כמסלול בו נסע הנאשם- נסיעה על רחוב ויצמן ופניה ימינה ברחוב הנפת הדגל, ומשם נסיעה לכיוון מחלף נס ציונה החדש המתחבר עם כביש 431 המוביל לראשון לציון. בדיקה במערכת גוגל מפות העלתה כי מסלול זה הוא המסלול המהיר ביותר לנסיעה בשעה 06:15 בבוקר, והוא לוקח בדרך כלל בין 14 ל-24 דקות (ת/57). חרבש הסביר כי חיפשו מצלמות במסלול זה אך לא אותרו ממצאים רלוונטיים, כאשר מצלמה הממוקמת ברחוב הנפת הדגל לא עבדה ביום הרצח (פרו' עמ' 563 שו' 1-28).

137. לצורך בחינת פרק הזמן בו לוקחת הנסיעה במסלול המוערך על ידי המאשימה, בוצע על ידי השוטר איתי בשן שחזור של הנסיעה במסלול זה (ת/65). ביום 15.11.2021 בשעה 05:20 ביצע בשן נסיעה על אופנוע משטרתי ממקום מגוריו של הנאשם לזירה, בהתאם למסלול שנמסר לו מראש על ידי ראש הצח"מ בנו, ואשר הוערך כמסלול בו נסע הנאשם. בהמשך ביצע נסיעה בכיוון ההפוך, מהזירה אל ביתו של הנאשם, גם כאן בהתאם למסלול הנסיעה שהוכתב לו. הנסיעות בוצעו תוך שמירה על המהירות המרבית המותרת בחוק. בהתאם לדו"ח הפעולה שמילא העד בסיום השחזור, זמן הנסיעה מביתו של הנאשם אל הזירה הינו 13.5 דקות לערך, וזמן הנסיעה מהזירה אל בית הנאשם הינו 14 דקות לערך.

138. ההגנה הפנתה לכך שהמסלול אותו עבר השוטר בשן בתוך שכונתו של הנאשם במסגרת שחזור הנסיעה, הוא בהכרח לא המסלול אותו עבר רוכב האופנוע ביום הרצח, שכן צפייה במצלמה הממוקמת ברחוב שז"ר 28 (הרחוב דרכו נסע השוטר בשן) העלתה שלא עבר ברחוב זה אופנוע ביום הרצח בזמנים הרלוונטיים (ת/60). בעניין זה הסביר העד חרבש כי ישנן מספר אפשרויות להגיע מצומת רחבעם זאבי/כורש אל ביתו של הנאשם, בין היתר באמצעות נסיעה ברחובות הולנדיים קטנים אל רחוב חיל התותחנים ומשם אל חיל הצנחנים, כך שאין הכרח לנסוע בדרך הנקלטת במצלמת רחוב שז"ר 28 (פרו' מיום 23.4.2023, עמ' 564 שו' 9-30). אישר זאת גם ראש הצח"מ בנו, אשר הוסיף כי מצלמות נוספות בתוך השכונה נבדקו אך לא העלו ממצאים, וכי מהיכרותו את השטח, נסיעה ברחובות הקטנים במסלול שבין צומת רחבעם זאבי/כורש אל ביתו של הנאשם לוקחת כדקה (פרו' מיום 3.7.2023, עמ' 377 שו' 22-30)

139. ההגנה טענה כי עיון בנתוני איתוראן (ת/175) במועדים בהם שהה הנאשם באזור הזירה קודם ליום הרצח, מלמד כי הנאשם מעולם לא נסע מהזירה אל ביתו דרך רחוב הנפת הדגל, במסלול עליו מצביעה המאשימה, וכי זמן הנסיעה שלו כאשר נסע לביתו היה ארוך

מ-14 דקות (עמ' 73 לסיכומי ההגנה). בעניין זה אבהיר כי הנסיעה במועדים שקדמו ליום הרצח נעשתה באמצעות רכב המאזדה ולא באמצעות האופנוע, כאשר בחלק מהמקרים הנאשם כלל לא נסע ישירות לביתו אלא עבר במקומות שונים. לא ניתן ללמוד מכך על נסיעה באופנוע, בשעות הבוקר המוקדמות, ישירות מהזירה לביתו, ומכאן שאין בטענה זו של ההגנה כדי לשלול את היתכנות המסלול לו טוענת המאשימה.

140. כפי שאישרו בהגינות ראש צוות החקירה רפ"ק בנו והחוקר חרבש (פרו' מיום 3.7.2023 עמ' 375 שו' 22-28); פרו' מיום 23.4.2023, עמ' 564, 565 שו' 4-6), לא ניתן לקבוע במדויק ובאופן מפורט את המסלול בו נסע האופנוע מהמקום בו נראה לאחרונה בקרבת הזירה (מצלמת עין הנץ בצומת פארק המדע) ועד להופעתו ברחוב הצנחנים, וכך גם ביחס למסלול נסיעתו של הנאשם בדרכו אל הזירה. ואולם, אני סבורה כי די בראיות שהוצגו בפרק זה כדי לקבוע כי קיימת היתכנות לנסיעה מהזירה לביתו של הנאשם בפרק זמן של כ-14 דקות, פרק זמן המתיישב עם המצלמות בהן נצפה אופנוע בסביבת הזירה, עם המצלמות בהן נצפה אופנוע באזור ביתו של הנאשם, ועם חיוויי האיתוראן ברכבו של הנאשם ביום הרצח.

לפיכך, הקביעה לפיה האופנוע הנצפה עוזב את הזירה הוא אופנוע מהסוג הייחודי בו מחזיק הנאשם, הדמיון בפרטי הלבוש של הרוכב במצלמות הרלוונטיות, וזמן הנסיעה התואם את פער הזמנים שבין זמן הופעת האופנוע במצלמות הסמוכות לזירה וזמן הופעתו במצלמת הצנחנים- מאפשרים לקבוע בסבירות גבוהה כי האופנוע שנצפה עוזב את הזירה והאופנוע שנצפה במצלמת הצנחנים אחד הוא, ומדובר באופנוע השייך לנאשם.

141. ההגנה טענה כי לא בוצעה השוואה על ידי מומחה לצורך בחינת הזהות בין האופנוע המצולם במצלמת עין הנץ לבין האופנוע שנצפה ברחוב הצנחנים, אף שהיחידה החוקרת עמדה בקשר עם אדם מתאים, אשר בסופו של יום הוצג לבית המשפט כמומחה בתחום. בעניין זה אציין כי הפנייה אל המומחה אסף לביא נעשתה בשלב ראשוני של החקירה, כמקור מודיעיני ומבלי שנגבתה ממנו עדות. זיהויו של לביא את סוג האופנוע המופיע במצלמת עין הנץ הוביל להצפתו של הנאשם כחשוד ברצח. רק לאחר מכן פנתה היחידה החוקרת לחיפוש ואיתור האופנוע במצלמות ברחוב הצנחנים, מקום מגוריו של הנאשם. יתכן כי לאחר איתור האופנוע במצלמת הצנחנים, היה מקום לערוך בדיקה נוספת עם אסף לביא בעניין זה, ואולם ניתן לשער כי הדבר לא נעשה בשל סירובו של לביא למסור עדות במסגרת הפרשה, והסכמתו למסור את דבריו כמידע מודיעיני בלבד.

אזכיר כי ההגנה לא פנתה למומחה מטעמה לצורך קבלת חוות דעת השוואתית בעניין האופנועים הנצפים במצלמות, דבר המתבקש נוכח כפירתה בזהות בין האופנועים ובשים לב לראיות הנסיבתיות שהוצגו בעניין זה.

ה.6. טענת ההגנה למחדל חקירה ביחס למצלמות החווה החקלאית

142. בטרם אפנה לסיכומי של פרק זה, אתייחס בקצרה לטענה שהעלתה ההגנה בסיכומיה, לפיה בתיק זה התרחש מחדל חקירה משמעותי, במסגרתו אבד ליחידה החוקרת דיסק אשר לשיטת ההגנה ככל הנראה תיעד את אירוע הרצח (ת/75, ת/134). במסגרת עדותו הסביר רפ"ק בנו כי מדובר בדיסק אשר כלל שלוש תיקיות עם סרטונים ממצלמת דרך, ממצלמות החווה החקלאית וממצלמות אבטחה של עיריית רחובות. בנו צפה בסרטונים מתוך הדיסק ביום הרצח, ולאחר מכן העביר את הדיסק לחוקר עופר תכלת. יומיים לאחר מכן, התברר כי הדיסק שהועבר לחוקר תכלת ריק מתוכן. בנו ביקש ממוריד המצלמות, השוטר וובה שמולביץ', לצרוב שוב מהמחשב שלו את התיקיות והסרטונים שהופיעו בדיסק. בנו הסביר כי העותק המקורי שצרוב וובה אמנם אבד, אך הסרטונים שוחזרו במלואם ממחשבו של וובה ונצרכו מחדש, ומדובר בדיוק באותם סרטונים בהם צפה בנו (פרו' מיום 3.7.2023 עמ' 362-363; פרו' מיום 23.7.2023 עמ' 618-623).

143. לשיטת ההגנה לא ניתן לקבוע כי כלל הסרטונים שהיו על אותו דיסק שאבד שוחזרו במלואם. מחדל זה מקבל משנה תוקף נוכח החסר הקיים בתיק החקירה ביחס למצלמות החווה החקלאית. העד וובה שמולביץ' ציין בדו"ח הפעולה שלו (ת/111א מסמך 169ב) כי בוצעה הורדה של 5 מצלמות בחווה החקלאית, אך בפועל קיימים בתיק החקירה קבצים רק מ-4 מצלמות, והסרטונים ממצלמות אלה הם חלקיים בלבד ולא כוללים את פרק הזמן המלא שצוין בדו"ח ההורדה. ההגנה סבורה כי המצלמה החמישית והחסרה היא מצלמה המתעדת את מגרש החניה בו בוצע הרצח, והשאלה לאן נעלמה מצלמה זו נותרה עמומה.

ואולם, העד וובה סיפק הסבר לחסר הקיים במצלמות החווה החקלאית. לדבריו: "**המערכת מורידה לפי הגדרה שלי רק מצלמות שהייתה להם הקלטה בזמן הספציפי שהגדרתי. אם באותו זמן באחת המצלמות לא הייתה תזוזה והיא לא נכנסה להקלטה אז הוא לא מוריד את הקבצים כי אין הקלטה בטווח זמנים זה**" (פרו' מיום 16.7.2023, עמ' 588 שו' 9-6). בענייננו, ארבעת מצלמות החווה החקלאית הקיימות בתיק אינן מתעדות את חניית החווה, מקום ביצוע הרצח. העד מיכאל גרובר הסביר שהמצלמה שהייתה ממוקמת בחממה שלו והייתה צופה לכיוון חניית החווה הייתה מוסתרת על ידי עץ (פרו' מיום 19.2.2023, עמ' 443 שו' 33-22; עמ' 444 שו' 1). יתכן, בהתאם להסברו של החוקר וובה, כי הסתרת המצלמה על ידי העץ הביאה לכך שלא הייתה תזוזה במצלמה זו והיא לא הקליטה. על כל פנים, אף אם נפל פגם בהתנהלות היחידה החוקרת באובדן הדיסק, אין לכך כל נפקות ראייתית, באשר גם אילו היו ברשות החוקרים קבצים ממצלמה זו, לא ניתן היה לצפות באמצעותה על הנעשה בחניית החווה, נוכח הסתרת המצלמה על-ידי העץ הסמוך לחממה.

לסיכום פרק זה:

144. **הראיות שהציגה המאשימה ביחס ליום הרצח, ואשר פורטו בהרחבה במסגרת פרק זה, משתלבות זו עם זו היטב - החל מחיווי פתיחת וסגירת הסוויץ' ברכבו של הנאשם אשר מתיישבים עם הכנסת כיסוי האופנוע לתא המטען (5:41-5:36); יציאת אופנוע שחור**

מרחוב הצנחנים אל רחוב כורש והפנייה לרחוב רחבעם זאבי בכיוון הנסיעה המתאים לעיר רחובות (5:43); 14 דקות לאחר מכן, פניית אופנוע מרחוב ויצמן לרחוב האצ"ל, ובהמשך מרחוב האצ"ל לרחוב בשיסט (5:57-5:58); עדויות עדי הראיה על האופנוע הנראה בזירה, ונסיעתו לכיוון צומת בשיסט-אצ"ל לאחר שמיעת היריות; נסיעה של אופנוע מרחוב בשיסט לרחוב אצ"ל ובהמשך מרחוב אצ"ל לרחוב ויצמן, כשלוחית הרישוי מכוסה באמצעות איזולירבנד (06:18-06:19); זיהוי אופנוע זה כאופנוע מהסוג בו מחזיק הנאשם, אופנוע ייחודי שאינו נפוץ; בחלוף כ-14 דקות, מעבר אופנוע ברחוב הצנחנים 49, ראשל"צ, בסמוך לבית הנאשם (06:33); חיווי פתיחת וסגירת סוויץ' נוספים ברכבו של הנאשם, אשר מתיישבים עם הוצאת כיסוי האופנוע מהרכב (06:36-06:39); הניסוי המלמד על היתכנות זמן נסיעה של כ-14 דקות במסלול המיוחס לנאשם ובהתאמה לזמנים בהם נקלט אופנוע במצלמות ביום הרצח; הדימיון בצבעי האופנוע ובמאפייני הלבוש של הרוכב הנצפה במצלמות השונות, והקסדה השחורה שעל ראשו (כצבע קסדתו של הנאשם); נסיעתו של הנאשם ברכבו בסמוך לביתו כשהוא לבוש חולצה שחורה עם שרוול קצר, בדומה לרוכב הנצפה במצלמות (08:02).

המארג שנוצר מצירופן של ראיות אלה יחד, בשילוב הראיות שהוצגו לעיל בדבר המניע הקיים לנאשם לביצוע הרצח והמעקבים שביצע אחר המנוח קודם לרצח, מובילים כולם יחד למסקנה מתבקשת לפיה הנאשם הוא שביצע את הרצח.

ו. הנשק

הראייה שהוצגה בעניין הנשק והמחלוקת בין הצדדים בעניינה

145. חלק ניכר מהמשפט ומסיכומי הצדדים הוקדש לחוות הדעת שהוגשו בנושא הנשק. המאשימה הציגה באמצעות שלושה מומחי מז"פ חוות דעת (ת/6ב) הכוללת שתי קביעות עיקריות: הראשונה, כי כל שבעת התרמילים שאותרו בזירה נורו מאותו אקדח, והשנייה, כי נשקו של הנאשם הוא שירה את התרמילים שאותרו בזירה. חוות הדעת מבוססת על ניסוי בו נורו כדורים מנשקו של הנאשם, ולאחריו נערכה השוואה בין הסימנים שהוטבעו על תרמילי הניסוי לסימנים שאותרו על התרמילים שנמצאו בזירה.

146. אין מחלוקת כי נשקו של הנאשם היה בחזקתו במועד הרצח. הנאשם ציין כבר בחקירתו במשטרה כי נשקו מצוי תמיד ברשותו (ת/7א עמ' 23 שו' 14). כך נטען אף במענה לכתב האישום ובעדות הנאשם בבית המשפט, כאשר לשיטת ההגנה, הנאשם ואקדחו היו בביתו שבראשון לציון (פרו' מיום 11.9.2021, עמ' 664 שו' 11, עמ' 671 שו' 14). לפיכך, אם תמצא חוות הדעת קבילה כראייה וינתן לה משקל מלא, הרי שמדובר בראייה נסיבתית עוצמתית מאוד, המצביעה על הנאשם כמבצע הרצח.

147. ההגנה לא הגישה חוות דעת קונקרטיה השוללת את ממצאי חוות-הדעת מטעם המאשימה. התרמילים אף לא נבדקו על ידי מומחה מטעמה. ההגנה ביקשה לתקוף ברמה הכללית את

האפשרות להצביע על התאמה בין תרמילי נשק באמצעות השוואת סימנים, ובכך לשלול את קבילות חוות הדעת שהגישה המאשימה. זאת, תוך תקיפת שתי הנחות היסוד עליהן מבוססת השוואת סימנים זו: האחת, כי נשק מותר סימנים ייחודיים על תרמיל שנורה ממנו. והשנייה, כי אדם מיומן יכול לזהות את הסימנים הייחודיים ולקבוע לפיהם התאמה בין תרמיל לנשק. לחילופין, נטען כי גם אם בית המשפט לא יפסול את קבילות חוות הדעת, הרי שנוכח הכשלים הספציפיים בעבודת המעבדה בתיק דנן, יש ליתן לראיה משקל אפסי.

בחינת קבילותה ומשקלה של ראיה מדעית במשפט הישראלי

148. במשפט הפלילי הישראלי מוגשות לבית המשפט כעניין שבשגרה ראיות פורנזיות, המלוות בחוות דעת מומחה, שתפקידו להעיד בבית המשפט אודות הבדיקה שנערכה בראיה והמסקנות העולות ממנה. עדות המומחה מהווה חריג לכלל האוסר על בית המשפט לקבל עדות סברה, קרי, עדות שאיננה עוסקת בעובדות שהעד קלט בחושיו אלא בדעותיו ובמסקנותיו הסובייקטיביות. סעיף 20 לפקודת הראיות מאפשר לבית המשפט לקבל חוות דעת מומחה בשאלה שבמדע, שבמחקר, שבאמנות או שבידיעה מקצועית. בית המשפט העליון דן ביישום הוראת חוק זו, ובתוך כך בחן את התנאים הנדרשים לקבילותה של ראיה מדעית ואת אלה הנדרשים לראיה שבידיעה מקצועית.

149. בכל הנוגע לקבלת ראיות מדעיות, אימצו בתי המשפט בישראל את רוחו של פסק הדין האמריקאי בעניין דאוברט (Daubert). פסק הדין, שניתן בשנת 1993, הגדיר מחדש את תפקידו של בית המשפט בהקשר של קבלת ראיות מדעיות, ודרש להתעמק במתודולוגיה, בנתונים ובמסקנות שמציג המומחה, על מנת לקבוע כי אכן מדובר במידע מדעי המתאים לשמש כראיה. בהתאם להלכת דאוברט, בית המשפט אינו רשאי להסתפק בשאלה האם התיאוריה המדעית מקובלת בדיסציפלינה המדעית הרלוונטית, אלא יש לבחון גם מהו שיעור הטעות הידוע או הפוטנציאלי בבדיקה, האם היא עברה ביקורת עמיתים, האם ניתן להפריכה בראיות אמפיריות סותרות והאם הבדיקה שנערכה במקרה הספציפי הייתה אמינה וראויה.

150. בפסק הדין בעניין מצגורה (ע"פ 1620/10 מצגורה נ' מדינת ישראל (3.12.2013)) דן בית המשפט העליון בהרחבה בשאלת קבילותה ומשקלה של ראיה מסוג השוואת טביעת נעל. ברוח הלכת דאוברט, קבע כב' השופט הנדל (בהסכמת השופטים ג'ובראן ודנציגר) כי על בית המשפט לשמש כשומר סף. עליו לבחון בעין ביקורתית כל ראיה מדעית חדשה המבקשת להיכנס בשערי המשפט הפלילי. בשלב זה, הנטל רובץ על הצד אשר מציג את הראיה. המומחה יצטרך להוכיח את עמדתו לא רק באשר ליישום של הראיה בתיק הפרטני, אלא גם באשר לעצם כשרותה ברמה הכללית. אין להסתפק רק בבדיקה צרה של "מקובלות" הראיה בקרב הקהילה המדעית, אלא יש לבחון את הראיה לעומק, תוך הפעלת ביקורת שיפוטית, ולפי תוצאות הבחינה להכריע האם מן הראוי לאפשר לה לחצות את הסף.

עוד נקבע כי אין בכך שהראיה הוכרה כקבילה בנקודת זמן אחת, כדי למנוע אוטומטית כל ניסיון לתקוף אותה בנקודת זמן מאוחרת. זאת, היות וחיי המדע הם דינמיים ומסקנות עשויות להשתנות אף לאחר שראיה מדעית התקבלה על ידי בתי המשפט. לאחר שראיה קונקרטיית לובנה כראוי

ועברה את 'מבחני האש' של הפסיקה - הופכת היא לקבילה וראויה, ובתי המשפט יאמצו כבירות מחדל, אך זאת מבלי לשלול את זכותו של בעל דין לנסות להפריך את תקפות הראיה, תוך שהוא מגבה את טיעונו בהוכחות סדורות. מגיש הראיה איננו חייב להוכיח מחדש בכל תיק, והנטל יעבור אל הצד שיחפוץ לתקוף את הראיה.

151. לשם בחינת ראיה מדעית שנויה במחלוקת, הציע השופט הנדל מבחן כפול, חיצוני ופנימי. המבחן הפנימי בודק את הראיה על פי תוכנה, והוא מתחלק לשניים: שיטת המומחה והשלכות ההוכחה. בשלב הזה בית המשפט נכנס אל תוכני חוות הדעת, כדי להבין את עמדת המומחה מבחינה פנימית. בין היתר יש לשאול את השאלות הבאות ביחס לשיטת המומחה: מה הוא אומר, מה הוא מנסה להוכיח, ומהן דרכי הוכחתו. באשר להשלכות ההוכחה, יש לשאול מהי המשמעות של הראיה אם בית המשפט יקבלה.

במבחן החיצוני יש לצאת מתוך מסגרת חוות הדעת. גם מבחן זה מתחלק לשניים: גישת המדע והביקורת השיפוטית. יש לשאול האם תוכן חוות הדעת של המומחה נתמך על ידי עולם המדע ומהי עמדת בתי המשפט בנדון. אין הכוונה רק לסקירת ההיסטוריה של הראיה המדעית בפסיקת בתי המשפט, אלא לבדיקתה במשקפי הביקורת השיפוטית המהותית והישירה.

מטרתם של מבחנים אלו היא לסייע לבית המשפט לערוך סדר בדרכי הבדיקה. יש ובתיק אחד בדיקה מסוימת תהיה העיקרית, ובתיק אחר - בדיקה שונה. העניין תלוי בסוג הראיה המדעית ונסיבות המקרה. עוד הובהר כי המבחנים - ובעיקר המבחן הפנימי - עשויים לסייע במקרים מסוימים בבחינת המשקל ולא רק הקבילות.

152. בית-המשפט העליון בענין מצגורה פנה ליישם את שני המבחנים על הראיה השנויה במחלוקת בנסיבות אותו מקרה- השוואת טביעות נעל. בית המשפט בחן את הראיה במבחן הפנימי וקבע, בנוגע לשיטת המומחה, כי ישנו קושי לא מבוטל בהליך הסקת המסקנות, אשר קיים מההתבוננות בטביעות הנעל ועד לקביעת טיב ההתאמה ביניהן. נקבע כי קושי זה איננו מתעורר רק במבחן החיצוני, אלא כבר במבחן הפנימי. זאת, משני טעמים המקשים על בית המשפט להבין את עמדת המומחה: העדר אחידות ביחס לסולם המילולי שמשמש את החוקרים כדי לתאר את מידת ההתאמה בין טביעות הנעל, והעדר סטנדרט למעבר בין שלבים שונים על גבי סולם ההתאמה, המבהיר מהי המשמעות המדויקת של כל אחת מהדרגות. אשר למבחן החיצוני, קבע בית המשפט שלמרות הקשיים שעליהם הצביעו מומחים בדיסציפלינת השוואת טביעות הנעל, הרי שלא ניתן לומר כי הראיה אינה מקובלת בקהילה המדעית ובקהילה המשפטית. עם זאת, במסגרת מבחן הביקורת השיפוטית, הצביע בית המשפט על שבעה קשיים נפרדים בדרך בה הוצגה ראיית טביעת הנעל בתיק: העדר סטטיסטיקה; הפילוג בדעות המומחים; שיטת הכרעה; היעדר שיח בין המומחה לבין בית המשפט; שיעור הטעות; הביקורת במשפט המשווה; הקשר בין הראיה המדעית למשפט הפלילי. נוכח כל זאת, בית המשפט לא פסל את הראיה, אך קבע כי בנסיבות המקרה הספציפי משקלה הוא אפסי.

153. בע"פ 7939/10 **זדורוב נ' מדינת ישראל** (5.11.2020) נחלקו דעות השופטים ביחס לשאלה כיצד יש לבחון את קבילותה ומשקלה של חוות הדעת שהוגשה על ידי התביעה בעניין התאמת טביעות נעל, כשביסוד המחלוקת שאלת ההבחנה שבין ראייה מדעית לראייה שבידיעה מקצועית.

כב' השופט עמית התייחס לפסק-הדין בעניין מצגורה, והבהיר כי אינו מסכים עם עמדתו של כב' השופט הנדל, שכן הוא סבור שהנחת המוצא לפיה ראייה מסוג טביעת הנעל היא ראייה מדעית - מוטעית. לשיטתו, מדובר בראייה הנוגעת לעניין שבמומחיות העוסקת בהשוואה בין ממצאים (בדומה לתחומים אחרים כגון השוואת כתבי יד, השוואת תרמילים וקליעים ועוד). ככזו, היא מבוססת בעיקר על ניסיונו והכשרתו של המומחה. אין מדובר בתיאוריה מדעית הניתנת לניסוי, הוכחה והפרכה. בהתאם, אין לדרוש מהמומחה בסיס סטטיסטי, הערכה כמותית, שיעור טעות וכיו"ב. מדובר בראייה נסיבתית גרידא, שעוצמתה ומשקלה תלויים במידת הדמיון שהמומחה מביא בפני בית המשפט, וכפופה להתרשמותם הישירה והזהירה של השופטים עצמם. כב' השופט עמית עמד על כך שפסק-הדין האמריקאי בעניין דאוברט עסק בתפקידו של השופט כ"שומר סף" המחליט על קבילות הראייה, ובחלוקת העבודה בבירור העובדות בין השופט לבין חבר המושבעים. החשש במשפט האמריקאי הינו שמא חוות דעת של מומחה, שהוצגה במונחים טכניים ומשכנעים, תקבל משקל-עודף על ידי חבר המושבעים. סוגיה חשובה זו, היא המנחה את בתי המשפט בשיטות המשפט המקובל לדקדק בניסוח ממצאי המומחה ובאופן הצגת הראייה. אך בשיטתנו המשפטית, שופט מקצועי הוא שקובע הן את קבילותן של עדויות המומחה והן את משקלן.

154. לעומת השופט עמית, **כב' השופט דנציגר** פסע בפסק הדין בעניין זדורוב במתווה שקבע כב' השופט הנדל בעניין מצגורה. על השגותיו של כב' השופט עמית השיב, כי המומחים עצמם, שעוסקים בתחום השוואת עקבות נעליים, טוענים כי עיסוקם במדע ובראיות מדעיות, וכי יש ביכולתם לתת תוקף אובייקטיבי למסקנותיהם המקצועיות. בנסיבות אלה נדרשת בחינת עמידתה של הראייה בקריטריונים הנדרשים להכרה בה כראייה מדעית ולקביעת משקלה בהתאם. לשיטת השופט דנציגר, אפילו היה מקום לקבל את הגישה לפיה ניתן להסתפק בהתרשמות כללית מהמומחה על מנת לקבוע את משקל הראייה, הרי שגישה זו אינה פותרת את הקושי הטמון בשרירותיות הקיימת בבחירת המומחים את דרגת ההתאמה ובמעבר בין הדרגות. זאת, בהיעדר סטנדרטיזציה וכלים מקובלים לבחון את מסקנות המומחה. השופט דנציגר לא פסל לחלוטין את האפשרות לשימוש בראייה מסוג טביעות נעל במסגרת הכרעה בהליך פלילי, והסכים כי במקרים מסוימים ניתן יהיה לבסס ממצא לחובתו של נאשם על סמך ראייה זו.

155. **כב' השופט זילברטל** הותיר את הסוגיה ב"צריך עיון" ונמנע מלהכריע במחלוקת שבין חבריו, אך התייחס בקצרה למספר נושאים שעלו בפסק-הדין בעניין מצגורה. בין היתר, קבע כי השאלות שהעלה השופט הנדל בעניין מצגורה הן שאלות מטרידות, שכן עומד בפני בית המשפט מומחה האמור לשכנעו לאמץ ראייה מפלילה, כאשר קיים קושי מובנה להעריך את מסקנותיו בהיעדר אמת מידה אובייקטיבית מקובלת העומדת ביסוד אותן מסקנות. לשיטתו, אין לקבל את אותו ערך מוסף שבמומחיות כנתון שאין להרהר אחריו, וראוי לברר האם ניתן

לאשש ענין זה בדרכים המקובלות לאישוש מסקנות שבמומחיות, כגון באמצעים סטטיסטיים. יחד עם זאת, יש להישמר שלא להפריז בדרישות כאשר בפני בית המשפט מומחה המצויד בארגז כלים שאינו בידי ההדיוט וככזה ביכולתו להאיר את עיני בית המשפט להבחין בפרטים שנדרשת מומחיות לצורך ההבחנה בהם.

156. יצוין כי במסגרת הבקשה לדיון נוסף בעניין זדורוב (דנ"פ 1329/16 זדורוב נ' מדינת ישראל (5.7.2016)), הבהירה כב' הנשיאה נאור ז"ל כי הלכת מצגורה בעינה עומדת, וכי בערעורו של זדורוב לא נקבעה כל הלכה חדשה והתייחסות להלכת מצגורה הינה כאמרת אגב. עם זאת, ציינה כי הדרך להתמודדות עתידית עם ההסתייגויות שהובעו באשר להלכת מצגורה עודנה פתוחה.

בהחלטה שנעתרה לבקשתו של זדורוב למשפט חוזר (מ"ח 6881/19 זדורוב נ' מדינת ישראל (11.5.2021)), הותיר כב' השופט מלצר בידי ההרכב לפניו יתברר המשפט החוזר שיקול דעת בסוגיה שבמחלוקת, תוך שהוא מעיר, מבלי שקבע מסמרות, כי דעתו שלו בסוגיה זו נוטה להשקפת כב' הש' עמית, אשר נסקרה לעיל.

להשלמת התמונה, אציין כי בהכרעת הדין שניתנה במשפטו החוזר של זדורוב, ניתחו שופטי הרוב את חוות הדעת בעניין טביעות הנטל כראיה מדעית בהתאם להלכת מצגורה, ואילו דעת המיעוט ניתחה את חוות הדעת בהתאם לעמדתו של השופט עמית לפיה מדובר בראיה שבמומחיות.

תהליך הבדיקה ואופן עריכת חוות הדעת של מומחי התביעה

157. יומיים לאחר הרצח, ביום 17.10.2021, התקבלה במעבדת בנשק במז"פ מעטפה ובה שבעה תרמילים, אשר סומנו פ1 עד פ7, וכן חלק קליע אשר סומן פ8. ביום 19.10.2021 נערכה חוות הדעת הראשונית בתיק (ת/6), בה קבע המומחה **רפי סיסו** כי שבעת התרמילים פ1 עד פ7 נורו מכלי נשק אחד, ככל הנראה מאקדח חצי אוטומטי מסוג גלוק, או מכלי נשק אחר המטביע סימנים סוגיים דומים. בדפי העבודה שצורפו לחוות הדעת סומנה התאמה חיובית באזור הנוקר. צוין בנוסף כי חלק הקליע נורה מכלי נשק בעל קנה פוליגונלי, אשר יכול להתאים אף הוא לאקדח מסוג גלוק. לא נמצא קשר לאוסף האירועים הפתוחים שבמעבדה.

158. ביום 28.10.2021 הועברו למעבדה חלקי קליעים נוספים שאותרו בגופתו של המנוח, וסומנו פ9, פ10, פ11 ו-פ14. בחוות דעת מיום 31.10.2021 (ת/6א) קבע סיסו כי הסימנים הסוגיים של הקליעים דומים לאלה של חלק הקליע פ8, אך איכות הסימנים לא מאפשרת לקבוע התאמה ייחודית, קרי- כי נורו מאותו קנה כלי נשק שירה את הקליע פ8.

159. ביום מעצרו של הנאשם, 7.11.2021, הועברו מהמעבדה לפיתוח טביעות אצבע של מז"פ אל מעבדת הנשק שני אקדחים- אקדח חצי אוטומטי מסוג גלוק מודל 19 דור 4 (אקדחו של הנאשם, שמספרו הסידורי- 093ABUR), ואקדח נוסף, גם הוא מסוג גלוק, מודל 17 (מספרו הסידורי- 180YL). ביום 7.11.2021 ערך רפי סיסו ניסוי ירי בשני האקדחים. תרמילי הניסוי של אקדח 180YL סומנו נ1-נ5, ותרמילי הניסוי שנורו מאקדח ABUR סומנו

נ11-15. למחרת, בוצע ניסוי ירי נוסף על-ידי סיסו מאקדח ABUR בלבד, ותרמילי הניסוי סומנו נ16-נ22.

בהתאם לממצאי חוות הדעת מיום 9.11.2021 (ת/6ב): אקדח ה-ABUR ירה את שבעת התרמילים שאותרו בזירה- פ1-7; בין אירוע הירי מיום 15.10.2021 ועד תפיסת אקדח ה-ABUR, הנוקר של האקדח עבר שינוי מכני ו/או הוחלף; איכות הסימנים על הקליע פ8 אינה מאפשרת לקבוע כי נורה מאקדח ה-ABUR, אך הסימנים הסוגיים דומים.

על חוות הדעת המפורטת חתום רפי סיסו בלבד. צורף לה "דף עבודה להשוואת תרמילים" מיום 8.11.2021 (דף 8 מתוך דפי העבודה), ובו טבלת השוואה שערך רפי סיסו, בה מצוינת התאמה חיובית באזור מגרעת הנוקר (FPhole), בין תרמיל הניסוי נ19 לבין תרמיל הזירה פ6. מתחת לטבלה זו, מופיעות, תחת הכותרת "חוות דעת שנייה", טבלאות השוואה נוספות עליהן חתומים פבל גיברץ ואבי קופמן. הבודק גיברץ מצא התאמה חיובית בין נ19 ל-פ6 באזור מגרעת הנוקר. הבודק קופמן מצא התאמה חיובית בין נ19 ל-פ5 ו-פ6 באזור מגרעת הנוקר ובית הבליעה.

בסופו של הדף, תחת הכותרת מסקנות, נכתב: **"יתכן והנוקר של אקדח גלוק מס"ד 093ABUR עבר שינוי מכאני. אקדח גלוק מס"ד 093ABUR ירה את התרמילים שסומנו פ1 עד פ7"**. לחוות הדעת צורפו דפי תצלומים בשחור לבן של שלושת הבודקים.

160. מעדותו של סיסו עלה כי את ניסוי הירי הראשון ביצע כשעל ידיו כפפות, ותוך שהקפיד על אחיזה חלשה של האקדח, וזאת כדי לא להרוס את ממצאי טביעות האצבע שנבדקו במקביל לזמן בו בוצע הניסוי. בשל כך, לאחר ניסוי הירי הראשון הטבעת הסימנים הייתה חלשה. את ניסוי הירי השני ביצע למחרת בבוקר, ללא כפפות. הבדיקה על-ידי שני הבודקים הנוספים נערכה כחלק ממנגנון הבטחת האיכות של המעבדה, הדורש כי התאמה חיובית או שלילית תועבר לקבלת חוות דעת שניה. נטען כי חוות הדעת השניה נערכת מבלי לדעת את תוצאות המומחה הראשון. בשל היעדרותו של ראש המעבדה, בוצעה הבדיקה הנוספת באופן חריג על ידי שני מומחים ולא על ידי מומחה אחד.

161. פבל גיברץ העיד כי התחיל את בדיקתו ההשוואתית בשעות הערב של יום 7.11.2021, אך לא הצליח להגיע למסקנה, ואמר לרפי סיסו כי יש לבצע ניסוי ירי נוסף. למחרת קיבל את התרמילים פעם נוספת, ביצע השוואות רבות, ולבסוף מצא התאמה. לדבריו, התרמילים היו קשים להשוואה ונדרש זמן רב על מנת לעבוד עליהם.

162. אבי קופמן, המשמש סגן ראש מעבדת הנשק, העיד כי היה מעורב בתיק מתחילתו, כי מדובר בתיק לא שגרת, ולכן החליט לחתום על חוות הדעת כמומחה שלישי, דבר שהינו חריג. לדבריו, ב-25 השנים שהוא בתחום הוא לא זוכר מקרה נוסף בו בוצעו בדיקות על-ידי שני מומחים נוספים. לדבריו, בדק את תרמילי הניסוי הראשון, כבר אז הבחין בסימנים חריגים המצביעים על שינוי בנוקר, אותם לא ראה על תרמילי הזירה, והבין שיש צורך להוסיף ולחקור. העד מסר כי אין נוהל כתוב מתי נדרש לבצע ניסוי ירי שני, וכי מדובר בהחלטה המצויה בשיקול דעת של הבודק.

163. חוות דעת רלוונטית נוספת נערכה על-ידי **אייל אהרונוסון** ממעבדת סימנים וחומרים (ת/32). העד קיבל לבדיקה את אקדחו של הנאשם, ופיסת נייר שיוף שנתפסה בביתו, שלא בצמוד לנשק. העד התבקש לבדוק האם הסימנים על גבי נוקר האקדח נוצרו באמצעות נייר השיוף שאותר, והאם על גבי נייר השיוף קיים חומר שממנו עשוי הנוקר.

בהתאם לממצאי חוות הדעת, לא נמצאו על נייר השיוף חומרים מתכתיים. זאת אף שבבדיקה נוספת שערך העד לאחר מכן, בה ביצע ניסוי בו שייף חלק קטן מנוקר האקדח באמצעות נייר השיוף, נמצאו שבבים מתכתיים. בהשוואה מיקרוסקופית בין נוקר אקדח הנאשם לנוקר משטרתי רגיל, על אקדחו של הנאשם נמצאו סימני שיוף שאינם סימני שחיקה רגילים. ישנה התאמה חלקית במאפיינים הסוגיים בין סימני הניסוי שביצע העד באמצעות נייר השיוף לבין הסימנים שבאקדחו של הנאשם. הסימנים על האקדח יכולים היו להיווצר על ידי נייר השיוף, אך היו יכולים להיווצר גם על ידי כלי אחר, כמו שופין (פצירה).

במסגרת חקירתו הנגדית של העד אישר כי מדובר בפעם הראשונה בה התבקש לבדוק סימנים על נוקר. כשהוצגה לו ערכת כלי ניקוי הנשק של הנאשם, מסר כי יתכן ואחת המברשות עליהן הצביע הסנגור יכולה לגרום לסימנים שנמצאו על הנוקר, אך נדרש לבדוק זאת במסגרת ניסוי, והוא אינו יכול לאמת זאת או לשלול זאת.

מומחי התביעה העידו על השכלתם ונסיונם. המומחה רפי סיסו הוא מהנדס חומרים בהשכלתו. הוסמך כמומחה נשק במעבדה ועובד בתחום כ-20 שנים. הוא אינו חבר בארגון ה-AFTE (הארגון הבינלאומי המוביל של מומחי זיהוי והשוואת סימני כלים ונשק) אך עובד לפי שיטתם, ומדי חצי שנה, מבצע מבחנים של הארגון ושל הארגון האירופאי המקביל.

המומחה אבי קופמן הוא מהנדס מכונות בהשכלתו. כיהן כסגן ראש המעבדה. קיבל את הסמכתו במז"פ, ואף שלא הוסמך על-ידי AFTE הוא משתף עימם פעולה, משתתף בכנסים, קורא ספרות מקצועית ופרסם מאמרים רבים בדירוג מחקר A.

המומחה פבל גיברץ אף הוא מהנדס בהשכלתו, וכן בעל תואר שלישי במשפטים (מדע פורנזי). הוא חבר בארגון ה-AFTE, השתתף בכנסים בינלאומיים ופרסם עבודות מחקר רבות.

164. במשפט ניתנו חוות דעת מטעם שלושה **מומחי הגנה**. **ד"ר סליארדס** בעל 35 שנות ניסיון בחקירות פורנזיות אשר ניהל מעבדה של למעלה מ-350 חוקרים פורנזים ושירת כמדען הראשי במעבדת החקירה הפלילית של צבא ארצות הברית. **פרופ' דיוויד פייגמן** היה יועץ בכיר ל-PCAST, נחשב לאחד החוקרים הבכירים בתחום קבלת ההחלטות המדעית. כיהן בוועדת המחקר הלאומית של ארה"ב, והוא דיקאן הפקולטה למשפטים באוניברסיטת קליפורניה בארה"ב. **פרופ' ניקולס סקוריץ'** - מאוניברסיטת קליפורניה הוא ראש המחלקה לפסיכולוגיה מדעית, הוא חיבר למעלה מ-75 מאמרים אקדמיים במימון גופים רשמיים בארה"ב בהם המחלקה לביטחון לאומי והמרכז להערכת ראיות מדעיות.

165. בשנת 2016 התפרסם **דו"ח של ועדת PCAST**, הועדה המייעצת לנשיא בארה"ב במדע וטכנולוגיה. הדוח בחן שש שיטות פורנזיות בהן נעשה שימוש לאיסוף ראיות במשפט הפלילי,

ובניהן זיהוי כלי נשק. הדו"ח קבע כי אין בנמצא מחקר אמפירי מספק הבוחן את שיעור הטעויות בשיטה לפי עובדים בוחני כלי הנשק, ולכן לא ניתן לקבוע כי היא אמינה.

בשנת 2020 פורסם **מחקר האיימס 2** בתגובה לדוח האמור, מחקר שנעשה עבור ה-FBI. במהלכו בוצעו השוואות בין קליעים ותרמילים. 256 בוחני נשק החלו את המחקר שכלל שלושה סבבי בדיקה, אך רק 80 מהם השלימו את המחקר. השיעור הכולל של תוצאה חיובית שגויה, היה 0.933%.

תמצית טענות המאשימה

166. לשיטת התביעה, תחום השוואת תרמיל לנשק שימש כבסיס להכרעה משפטית בשורה של מקרים במשפט הישראלי. מדובר בשיטה קבילה, גם אם מעולם לא נבחנה ברמה המהותית. בהתאם לפסק הדין בעניין מצגורה, אין צורך להוכיח מחדש והנטל הוא על ההגנה להפריך את הקבילות. עם זאת, נטען כי המאשימה בסיכומיה התייחסה לנושא כאילו היא בוחנת את שאלת הקבילות מלכתחילה.

167. המאשימה הציגה במסגרת הליך זה חוות דעת עליה חתומים שלושה מומחים ממז"פ, להם השכלה כמהנדסים הרלוונטית לתחום הנשק ולהבנת מנגנון היווצרות הסימנים, וניסיון רב שנים במעבדת הנשק. שלושתם עובדים לפי שיטת ה-AFTE (הארגון הבינלאומי המוביל של מומחי זיהוי והשוואת סימני כלים ונשק).

168. מומחי התביעה הציגו במסגרת עדותם בבית המשפט בסיס מדעי הנדסי ונתונים המלמדים על הטבעת סימנים ייחודיים על גבי תרמיל הנורה מנשק, וכן הציגו שורה של מחקרים אמפיריים התומכים ביכולתם של מומחים לאתרם ולקבוע התאמה על פיהם.

נטען כי המומחים שהביאה ההגנה לצורך תקיפת קבילותה של הראיה אינם מומחים בתחום הנשק. למומחי ההגנה חסר ידע, הבנה או ניסיון בהנדסה, ידע שהוא חיוני לצורך איתור הסימנים שמותיר הנשק בתרמיל ולצורך הבנת משמעותם הנדרשת לבקרת הנושא.

צוין כי ההגנה טענה לאורך ההליך כי הנחות היסוד עליהן מבוססת השיטה לא הוכחו, אלא שמעדות מומחה ההגנה סאליאדרס עולה כי הוא איננו חולק על הטענה לפיה תהליך הייצור של כל נשק מותיר סימנים ייחודיים ברמה המיקרוסקופית (נ/11 עמ' 4; פרו' מיום 4.2.2024 עמ' 779 שו' 14-6). מומחה ההגנה פייגמן אמר שהוא אינו חולק על כך שמומחה נשק יכול להתאים בין תרמיל לנשק, וגם המומחה סקוריץ אישר כי האפשרות הזו קיימת, אף שטען כי אין לכך הוכחה אמפירית.

טענות המאשימה ביחס לחוות הדעת בהתאם למבחן הפנימי

169. המומחה סיסו העיד כי ניסוי הירי הראשון נערך עם כפפות במטרה לשמור על טביעות אצבע, והוא הותיר סימנים חלשים מדי. ניסוי הירי השני שבוצע ללא כפפות, הותיר סימנים

בני השוואה. המומחה הסביר שעוצמתם של הסימנים תלויה בין היתר בסוג התחמושת ובאופן אחיזת הנשק. גם המומחה גיברץ העיד כי אופן אחיזת הנשק, כמו גם החומר ממנו יוצר התרמיל והטמפרטורה הסביבתית, משפיעים על איכות הסימנים. מסיבה זו לא הצליח למצוא את הסימן הייחודי על כל תרמילי הניסוי.

המאשימה טענה כי קביעתו של מומחה ההגנה סאליאדרס, הסותרת את עדות מומחי התביעה, ולפיה אחיזת הנשק איננה משפיעה על הסימנים, נשארה בשדה התיאורטי, כאשר לעד אין ניסיון בירי או מומחיות בנשק.

170. המומחה סיסו העיד כי המעבדה פועלת בהתאם לסטנדרטים של AFTE והסביר כי יש שלוש דרגות מרכזיות לבחינת התאמה - חיובי, שלילי ו-"לא חד משמע", כאשר הכוונה היא שאין כמות ואיכות מספקת של סימנים המאפשרת קביעת התאמה או שלילתה. המומחה הבהיר שאין נתונים מספריים או רף למעבר בין הדרגות, אלא מדובר בשיקול דעת של המומחה. האבחנה בין הסימנים ודירוגם מתבססת על מבחנים, תאוריות, חומרי למידה וניסויים במעבדות בעולם.

בהשוואה תלת מימדית ניתן לראות בסימנים המשווים את עומק הטבעת הסימן, הזווית, המרחק מסימנים אחרים, המיקום, כשלצורך התאמה חיובית כל אלה חייבים להיות זהים. השילוב של כמות ואיכות הסימנים נבחנת על ידי המומחה על סמך ניסיונו, על סמך היכרותו עם תהליכי הייצור, ההבנה על אופן פעולת הכלים והשפעת הפעולות השונות על הסימנים, ותוך שימוש בידע שצבר באמצעות קורסים שביצע ולמידה לאורך השנים.

171. המאשימה הפנתה להסברם של המומחים ביחס לאבחנה בין סימנים סוגיים, תת סוגיים וייחודיים. המומחה סיסו הסביר כי סימנים סוגיים, תוכננו מראש על ידי היצרן, ואילו סימנים ייחודיים הם סימנים אקראיים שנוצרים בעת ייצור הנשק, קורוזיה או שבר. המומחה הצביע על הסימנים הסוגיים בגלוק 4. כשנשאל על ההבדל בין סימן תת סוגי לסימן ייחודי הסביר כי ניתן להבדיל ביניהם, שכן בעוד סימן ייחודי הוא אקראי, סימן תת סוגי קשור בתהליך הייצור שנקבע מראש, הוא רציף וחוזר על עצמו באותה אוריינטציה ומיקום. לשיטתו, בנשק גלוק דור 4 לא מתקבלים סימנים תת סוגיים.

המומחה קופמן הסביר שסימן תת סוגי מופיע על קבוצה שיוצרה על ידי אותו כלי עיבוד באותה רמת בלאי. לדבריו, אין סיכוי שיהיה בקדח הנוקר של אקדח גלוק סימן תת סוגי בגלל האופן בו נוצר, תוך שילוב בין שלוש שיטות ייצור, כאשר גם אם זו מכונה אחת שמייצרת את הכלי היא אינה יכולה לחזור פעמיים על אותה פעולה בדיוק. הסימנים שמצא בקדח הנוקר הם בהכרח ייחודיים.

בשונה מחבריו, המומחה גיברץ תיאר סימנים תת סוגיים בגלוק דור 4 (מגרעת בולטת וקווים מקבילים), אך הסביר כי הוא מתעלם מסימנים תת סוגיים בעת שבוחן וקובע השוואה חיובית.

172. לשיטת המאשימה, במעבדה נוקטים משנה זהירות, ובהעדר כמות ואיכות סימנים מספקת לא היו שלושת המומחים קובעים התאמה אלא מסווגים את הסימן כלא חד משמעי. במקרה זה, על רקע שינוי בנוקר, נבדק קדח הנוקר שאותו לא ניתן היה להשחית, והוא ששימש בסיס להשוואה אצל שלושת המומחים. המומחים הציגו באמצעות תמונות את ההתאמות שמצאו: סיסו העיד על רכסים, קו חצוי, קו מעל קו, ונקודה שחוזרים על עצמם באותו מרחק, זווית וכיוון תאורה. לדבריו, ממצאים אלו נצפו היטב בתלת מימד וניתן היה לראות את העומק, הרכסים והעמקים. בקשת על הפיקה אותרו סימנים שנמצאו כ"לא מספיק" אך מחזקים את הממצא. על גבי הקליע מצא סיסו סימנים סוגיים בלבד.

המומחה קופמן מצא בקדח הנוקר אוסף של צורות גיאומטריות: צורה מעוגלת, צורה חצי עגולה עם ראש סיכה, סימנים קטנים ואקראיים שהם ייחודיים ויש להם עומק - בליטות ושקעים. לדבריו, מדובר בסימנים בכמות ואיכות מספיקה.

המומחה גיברץ העיד כי הסימנים הייחודיים שמצא הם מגרעת, נקודות וקווים עם אקראיות. בעניין זה הפנתה המאשימה לכך שאף לשיטת מומחה ההגנה סקוריץ מומחה יכול להשוות בין "סימנים סוגיים" שכן מדובר בסימנים שקל להשוות ביניהם והסיכוי לטעות בעניין זה נמוך מאוד (פרו' מיום 6.2.2024 עמ' 627).

173. לטענת המאשימה מעדותם של המומחים סיסו וקופמן עולה שנעשה שינוי מכוון בנוגע לנוקר. המומחה סיסו אמנם אישר כי אינו יכול לשלול אפשרות שניקוי הנשק הוא שגרם לשריטות בנוקר. עם זאת, המאשימה הדגישה בעניין זה כי מדובר בטענה שנשמעה לראשונה בעת עדות המומחה בבית המשפט והיא גרסה חדשה וכבושה של הנאשם. הנאשם שמר על זכות השתיקה בחקירותיו, בין היתר כאשר נשאל ספציפית על הסימנים של השיוף שנמצאו בנוקר.

174. לטענת המאשימה, המומחים פעלו באופן עצמאי בביצוע הבדיקות ובמתן חוות דעתם.

סיסו העיד כי המומחים הנוספים עבדו על התרמילים מההתחלה, בלי לדעת את תוצר ההשוואה. הוא הסביר שהמומחה אשר ממלא את הרובריקה של חוות הדעת השניה וחותרם, ניגש לרשום את התוצאה הסופית רק לאחר הבדיקה במיקרוסקופ. כך שגם אם המומחה הנוסף ראה את מסקנותיו, זה נעשה לאחר הבדיקה שלו ולאחר שהסיק מסקנות עצמאיות.

קופמן הסביר כי חוות-דעת שניה ניתנת כשיש התאמה או שלילה של נשק, והיא בגדר בקרת איכות שחוות דעת ראשונה לא תיחתם בלעדיה. לדבריו, אם מומחה אחד קבע חיובי והמומחה השני קבע "לא חד משמעי", הם ילבנו את הנושא ובמקרה של אי הסכמה יקבע לפי הדרגה הנמוכה.

קופמן אישר כי דיבר עם המומחה סיסו על ההשוואה מהיום הראשון, אך לדבריו עבד באופן עצמאי לחלוטין והתעמק בסימנים. הייתה בדיקה במקביל אך חוות הדעת ניתנו בזו אחר זו.

גיברץ התייחס לכך שנדרשה בדיקה ממושכת של התרמילים שהייתה קשה ולכן הוא ניסה לבצע

הרבה השוואות ועדכן את סיסו שלא הגיע למסקנה ולמחרת התחיל מחדש. המומחה אישר כי נאמר לו שמדובר בנשק גלוק אך הדבר לא השפיע על מסקנותיו.

טענות המאשימה ביחס למבחן החיצוני

175. לשיטת המאשימה, השיטה שלפיה פעלו בוחני הנשק בתיק זה מקובלת בקהילה המדעית הרלבנטית של מומחי נשק. המומחה סיסו העיד כי אין מחקר שמראה כי שני כלי נשק שונים יותירו אותו סימן, וציין כי מומחה עם הכשרה מתאימה יכול להשוות סימנים ייחודיים. המומחה הציג בעניין זה ארבעה מחקרים, אשר לשיטתו מתקפים את השיטה (ת/22א-ד). המומחה התייחס לביקורת שהועברה על התחום בדו"ח ה-PCAST, וציין כי יש על כך השגות, כאשר ה-AFTE הביע עמדתו שהנחות היסוד של השיטה הוכחו. בנוסף הציג העד את מחקר האיימס 2, אשר בוצע בשנת 2020 (לאחר דו"ח ה-PCAST), וכלל 173 חוקרים, שם שיעור השגיאה החיובית עמד על 0.93% בלבד. המומחה הסביר שסדרת הניסויים הללו, ושיעור הטעות הנמוך שנמצא בה, מוכיחה את הנחות היסוד. המאשימה ציינה בעניין זה כי מחקר האיימס 2 עומד בכל הקריטריונים הנדרשים ממחקר בתחום. דו"ח ה-PCAST ציין שנדרש עוד מחקר אחד לתיקוף השיטה, ומאז נערכו עוד 5 מחקרי "קופסה שחורה" שאיששו את השיטה, ומצאו טווח שגיאה שנע בין 0.5% ל-1.5%. המומחה סיסו העיד כי לא קיימים נתונים סטטיסטיים מישראל, אך טען כי במבחני המיומנות של המעבדה בארץ, שבוצעו לפי תקן אמריקאי ואירופאי, שיעור השגיאה קרוב לאפס.

176. המאשימה סבורה כי עדי ההגנה כפרו ביכולת של המומחה לזהות סימנים ייחודיים ולקבוע התאמה על פיהם, אך עשו כן בהתבסס על מחקרים אמפיריים, שהצביעו על שיעור שגיאה של פחות מ-2%.

בניגוד לעמדת מומחי ההגנה בתיק זה, ה-PCAST קבע שיש להתמקד בטווח השגיאה החיובי ולהתעלם מה-"לא חד משמעי", שכן זה אינו רלבנטי לצורך ההכרעה המשפטית שכן הוא אינו מעמיד בסיכון את הנאשם. בכך אישר הדו"ח המקיף את טווח השגיאה של פחות מ-2%.

לשיטת המאשימה, קביעת מומחה לפיה ההתאמה בין הסימנים "לא חד משמעית" איננה שגיאה, ולא נכון להחשיב זאת כטעות.

שלושת מומחי ההגנה הסכימו כי השאלה האם יש להחשיב את "לא חד משמעית" מצויה במחלוקת לא פתורה בין החוקרים השונים בתחום, וכלל לא ניתן לומר כי קיים קונצנזוס בנושא.

177. לשיטת המאשימה, טענת ההגנה בדבר חזרתיות נמוכה בביצועי הבודקים במחקרים שנסקרו על-ידי הצדדים, נובעת מכך שההגנה מחשבת גם בנושא זה את הבודקים שסיווגו את ההתאמה כ"לא חד משמעית". אם מתעלמים מכך, ובודקים את החזרתיות, מוצאים כי היא גבוהה - כ-87%. ביחס לאמירתו של מומחה התביעה גבירץ לפיה בבדיקות שנעשו בהפרש זמן יתכן שוני בתוצאה שאליה הגיע המומחה, הבהיר העד במסגרת חקירתו החוזרת כי יתכן שינוי במסקנה ברמה אחת של מעבר מחיובי ללא מספיק או להפך, אבל כשמול הבודק

מצויים דפי העבודה שלו מהבדיקה הראשונה, הסיכוי לכך יורד.
178. אשר לעמדת בתי המשפט ביחס לתחום, טענה המאשימה כי תחום השוואת הנשק נמצא כקביל בשורה של פסקי דין בארץ ובעולם. המאשימה הפנתה למספר פסקי דין בהם ראה זו התקבלה ושימשה יסוד להכרעה משפטית. גם עדי ההגנה הסבירו כי לאורך השנים בארצות הברית התקבל תחום זה כקביל, ואך לאחרונה החלו להטיל ספקות בקבילות התחום ולקבוע מגבלות ביחס לחוות דעת אלה. כלל המומחים אישרו שיש פסיקה אמריקאית לכאן ולכאן, יש פסיקה שהגבילה את קבילותה של חוות הדעת ויש פסיקה שאימצה אותה במלואה.

ההגנה הפנתה לפסק הדין ממדינת **מרילנד בארה"ב** (Maryland v. Aburque), שהגבילה את חוות דעת מומחי הנשק לקבוע התאמה סוגית בלבד. המאשימה טוענת כי קיימת פסיקה מגוונת, אין פסיקה מבית המשפט העליון של ארצות הברית ומדובר במדינה אחת מני רבות. מעבר לכך, השיטה האמריקאית היא שיטה של מושבעים שאינה דומה לשיטה הישראלית. זאת ועוד, פסק הדין ממדינת מרילנד מצביע על קשיים בחוות הדעת בנסיבותיו של אותו מקרה מסוים מבלי לפסול עקרונית את קבילותה של הראיה מקום בו תוצג תשתית ראייתית מתאימה, כפי שהוצגה בענייננו.

179. המאשימה עותרת לקבוע כי בתיק העומד בפנינו הוכח שנשק מותר סימנים ייחודיים על בסיס עדויות מומחי התביעה, וכן מבקשת לקבוע כי הוכח שמומחי נשק יכולים לקבוע התאמה על בסיס הסימנים הייחודיים בדיוק גבוה, על בסיס דו"ח ה-PCAST והמחקרים אליהם הפנו מומחי התביעה, המצביעים על שיעור טעות של פחות מ-2%, וליתן לחוות דעת מומחי התביעה משקל מלא, בהעדר כל חוות דעת נגדית אשר בחנה את התרמילים הספציפיים ואת נשקו של הנאשם.

תמצית טענות ההגנה

180. ההגנה אישרה בסיכומיה כי בתי המשפט קיבלו לאורך שנים ראייה מסוג השוואת תרמיל לנשק, לעיתים בהסכמה ולעיתים לאחר ניסיון להטיל דופי במומחה או בעבודתו הספציפית, אך טענה כי ראיה זו מעולם לא אותגרה בפן המדעי שלה ומעולם לא צלחה את המבחנים שנקבעו בפסיקה לגבי קבילותה של ראייה מדעית. משעה שבתי המשפט בישראל מעולם לא "הפשילו שרוולים" ובחנו את הסוגיות שבמחלוקת, הרי שהנטל להוכחת קבילותה של הראיה צריך להיות מוטל על כתפי התביעה.

עם זאת, נטען כי ההגנה הביאה בפני בית המשפט תמונה רחבה, העידה מומחים בעלי שיעור קומה ו"תקפה" את קבילותה של הראיה באופן מעמיק, ובכך הוכיחה במאזן הסתברויות ולמצער הטילה ספק ממשי בדבר האפשרות לסמוך על חוות הדעת ולקבלה כראיה, אף אם הנטל חל עליה. לשיטת ההגנה, אין לקבל ראייה זו כקבילה הן ביחס להתאמה הספציפית לנשקו של הנאשם והן ביחס להתאמה הסוגית.

181. ההגנה הציעה לבחון את הראיה בבדיקה תלת שלבית: בשלב הראשון, המקדמי, יש לבסס אפילו ברמה לכאורית שמאחורי "הרעיון" אשר מובא בפני בית המשפט עומד מדע, ולא

תיאוריה בלתי מבוססת, אשר כלל לא ניתן להכניסה בשערי בית המשפט. בשלב השני יש לבחון את המדע עצמו תחת מבחני האש שהותוו בפסיקה, ולבדוק האם ניתן לסמוך על הממצא העובדתי שמובא בפני בית המשפט. בשלב השלישי, רק אם הראייה עברה את מבחני האש, יש לבחון את עבודת המעבדה במקרה הספציפי ולבדוק שמא זו מפחיתה מערך הממצא העובדתי אותו מבקשים לקבוע, בהיבטים של קבילות ומשקל.

182. השלב הראשון - ההגנה סבורה כי תחום השוואת הסימנים על תרמילי נשק הינו בגדר תיאוריה שלא הוכחה, וכי התביעה לא עברה ולו את השלב המקדמי שהוא ביסוס לכאורי של התיאוריה שעל בסיסה מושתתת חוות הדעת.

נקודות המוצא של השיטה מכוחה פעלו מומחי התביעה הן כי תרמיל אשר משאיר עליו סימנים ייחודיים תמיד יהיה שייך רק לאקדח מסוים, וכי מומחה הוא בעל יכולת לזהות את אותם סימנים ייחודיים. ההגנה ביקשה ממומחי התביעה להניח תשתית ולו מינימלית לתיאוריה העומדת בבסיס שיטתם, אך לא קיבלה לכך מענה. בסופו של יום הבהיר המומחה סיסו כי שיעור הטעות הנמוך במחקרים שאותם הציג הוא המתקף את השיטה. ואולם, העד סיסו נעדר כל ידע מחקרי, ואין ביכולתו להוכיח את האלמנט המחקרי שבבסיס התיאוריה. מעדותו עלה כי כלל לא היה ער באופן מלא לביקורת הקיימת ביחס להנחות היסוד של השיטה. לשיטת ההגנה, העד סיסו גילה חוסר בקיאות במאמרים, בשיטה, בביקורת ובמונחים בסיסיים. ההגנה הציגה בפני בית המשפט, באמצעות שלושת מומחיה, כי קיימת מחלוקת ממשית בנוגע לתקפותה של השיטה ומהימנות תוצאותיה.

183. השלב השני - בחינת הראייה במבחני האש - אף אם ייקבע כי יש לבחון ראייה זו לגופה, סבורה ההגנה כי הראייה איננה עוברת את "מבחני האש" אשר הותוו בפסק דין מצגורה ועל כן אין לקבלה. נטען כי בראייה האמורה ישנם קשיים משמעותיים הקשורים בסובייקטיביות, בהיעדר סטנדרט ידוע, בהיעדר מדידה, בהיעדרה של ספרות מתאימה לאבחנה בין סימנים תת-סוגיים לייחודיים, ובהיעדר יכולת להסביר לבית המשפט את הממצאים.

184. נטען כי בתחום השוואת הסימנים אין כל סטטיסטיקה (עמ' 77 שורות 13-26), הבודקים משתמשים במנעד של מילים למתן תשובה, ואין חיבור בין התשובה המילולית (חיובי, שלילי, לא מספיק וכו') לבין תשובה מספרית. גם המעבר בין השלבים אינו ברור ואיננו מוגדר על ידי קריטריונים ברורים, העד אינו יכול לעזור לבית המשפט להבין מה המשמעות של המונחים המילוליים ואין לו כל מושג אם יש למונחים הללו מימד אובייקטיבי (עמ' 78 שורות 11-30). קשיים אלה מתעוררים בבחינת "התיאוריה כולה" וביתר שאת אם נבקש להתמקד בשאלת המעבר בין קביעה חיובית לקביעה כי הנתונים אינם מספיקים (או לא חד משמעיים לפי הארגון האמריקאי).

185. לשיטת ה"מומחה" עצמו, אופן החזקת האקדח משפיעה על הסימנים, סוג התחמושת, משך השימוש בנשק כולם יוצרים סימנים נוספים על גבי התרמילים - ואפילו ההטבעה משתנה. וביחס לתיק הספציפי ובכלל לא ידע העד לומר מהם הסימנים הייחודיים אשר מהווים הסכמה מספקת לקביעת "חיובי" (עמ' 167 לפרוטוקול).

186. לטענת מומחי התביעה קביעה בדבר התאמה "חיובית" היא תולדה של מציאת סימנים

ייחודיים על ידי אנשי המעבדה. העד סיסו הגדיר סימנים תת-סוגיים כסימנים שנוצרו על ידי אותה מכונה וציין כי חוות הדעת בענייננו עוסקת בסימן ייחודי וכי הוא יודע לקבוע שמדובר בסימן ייחודי. עם זאת, ציין כי אין לו רשימה של סימנים תת-סוגיים וכי אין מדריך כזה שקובע מה הם סימנים ייחודיים או בשיטת האלימינציה מהם סימנים תת-סוגיים (פרוטוקול עמ' 220). גם העד פבל גיברץ לא ידע לתאר מהם הסימנים התת-סוגיים האופייניים לסוג אקדחו של הנאשם. הוא אמנם חזר על הטענה כאילו יש ספרות אשר מסבירה מהו סימן ייחודי, אולם ספרות זו לא הוצגה. העד קופמן הציג תיזה חדשה (בניגוד לחבריו) לפיה בכלל בגלוק דור 4 אין סימנים תת-סוגיים וכי כל הסימנים באזור פתח קדח הנוקר הם ייחודיים, זאת למרות שהוא לא מכיר הוכחה מדעית לכך בגלוק דור 4 (פרוטוקול עמ' 530).

187. מכאן כי לטענת ההגנה בדיקת התרמילים איננה נושא מדיד, היא תולדה של תחושה סובייקטיבית, לכל "מומחה" יש את הגישה שלו, את רמת הכיול שלו, את הטענות שלו מתי סימן הוא תת-סוגי ומתי הוא ייחודי, ללא אמת מידה ברורה. לכן, יש לדחות את שיטת הבדיקה כולה.

188. **השלב השלישי - הכשלים בבדיקת מעבדת הנשק בתיק זה** - "המומחים" הנוספים גיברץ וקופמן, לא כתבו מטעמים חוות דעת ועדותם "הראשית" נשמעה לראשונה על דוכן העדים. העד גיברץ ציין כי "חוות הדעת השניה", היא בכלל לא מסמך לבית המשפט (עמ' 425 ש' 17). ההגנה עותרת לקבוע כי עדותם של אלה, נעדרת כל משקל וזאת ממספר טעמים. ראשית, לא נכתבה על ידי מי מהם חוות דעת מומחה ולא ניתן היה לבחון את התנהלותם של העדים בעת ביצוע העבודה. שנית, העד גיברץ ציין כי בכלל לא מדובר בחוות דעת לבית המשפט, ושלישית כפי שהעיד גיברץ התהליך הוא "תהליך" קבוע אשר הוא מבצע, ומכאן כי הוא כלל לא העיד בפועל על התהליך שביצע בתיק זה.

189. המדינה מנסה להיתלות בטיעוניה בכך שלא רק "מומחה" אחד מצא התאמה חיובית, אלא בכך ששלושה מומחים עשו כן. דא עקא, כי טענה זו של המדינה, חשפה את התנהלות המעבדה במטה הארצי במערומיה. ההגנה טענה כי מעדויות מומחי התביעה עלה ששני המומחים הנוספים, ידעו על מסקנותיו של סיסו, ולכן לא מדובר בחוות דעת בלתי תלויות.

190. זאת ועוד, גיברץ אישר כי אמר לרפי סיסו בלילה הראשון של הבדיקה, ב-7.11.21, שאינו יכול לקבוע כל מסקנה והמשיך בבדיקה רק למחרת, וכי הציע לסיסו לבצע בדיקה נוספת. כלומר ביום 7.11 סיים רפי סיסו את הבדיקה, כאשר לא מצא סימנים, העביר אותם לחוות דעת שנייה שלא מצאה גם כן סימנים וכך גם חוות הדעת השלישית (עמ' 510 שורה 15). ובמקום לסיים את הבדיקה החליט לבצע ניסוי נוסף - בעצת קיברץ. נתון זה כלל לא גולה במסגרת חוות הדעת אלא רק במהלך העדויות בבית המשפט (עמ' 439 שורות 1-2).

191. בסופו של יום ולאחר חקירה נגדית, התברר כי שלושת עדי התביעה עבדו יחד, דיברו ביניהם, הגיעו לאותה מסקנה וכתבו אותה באותו עמוד. כאמור לעיל, לשאלה מפורשת של בית המשפט האם יכול להיות שטרם הגעה למסקנה יודע ה"מומחה" השני כי חברו מצא

מסקנה חיובית גם באיזה איזור ומיקום, אישר קופמן כי: "**היו דיבורים, אני לא מכחיש זאת**" (עמ' 524 שורות 29-32).

192. לפיכך, טוענת ההגנה כי הניסיון להציג "קונצנזוס מלאכותי" ועוד בדרך של "חוות דעת שנייה ושלישית" כאשר בפועל בוצעה בדיקה משותפת והיה ידוע מראש כי התוצאה היא חיובית מטילה צל כבד על שיטת הבדיקה.

193. לטענת ההגנה, יש לדחות את עדות המומחים בנוגע לשיבוש הנוקר. מדובר בטענה דחוקה אשר נטענה על ידי רפי סיסו ולא נתמכת בבדיקות שבוצעו. באופן זה ניסה סיסו להסביר את חוסר ההתאמה בתרמילי הניסוי.

194. בנוגע להתאמה הסוגית, ההגנה טענה לפער בין עדותו של סיסו שמסר שהנשק הוא מסוג גלוק דור 4, לבין מזכר שרשם מפיו עופר תכלת, לפיו נאמר לו על ידי סיסו כי האקדח מסוג גלוק אך ישן ולא כולל את מאפייני גלוק דור 4 ודור 5.

195. לאור הכשלים, ההגנה מבקשת לקבוע כי עבודת המעבדה, על כל רבדיה ממחישה את הקושי שבקבלת התיאוריה. אף אם היה מדובר בתיאוריה מוכחת ובשיטה תקפה, עדיין התנהלות המעבדה בתיק זה אינה מאפשרת לקבל את ממצאי הבדיקה, גם בנוגע להתאמה הסוגית.

196. **המבחן החיצוני** - ביחס למבחן החיצוני טענה ההגנה כי יש לבחון את מקובלות הראייה בקהילה המדעית. נטען כי בשנים האחרונות מדובר בראייה שאיננה מקובלת עוד בקהילה המדעית ולכל הפחות כזו שיש לגביה מחלוקת משמעותית, ומכאן שאין קונצנזוס מקצועי בקשר לראיה זו. המדינה לא הוכיחה את הבסיס למבחן החיצוני, מקובלות בקהילה המדעית, וההגנה הוכיחה בדיוק את ההיפך, חוסר מקובלות בקהילה המדעית.

197. **מומחיות מומחי ההגנה** - טענת המדינה כנגד מומחי ההגנה הינה בין היתר שהם אינם מומחי נשק, ואולם טיעון היסוד של ההגנה הוא כי לא קיים מומחה נשק. כך גם טענת המאשימה כי מומחים למחקר אשר כופרים בתוקף מדעי - אינם יכולים להוות מומחים שעה שהם אינם בודקי נשק. מומחי ההגנה הם בעלי שם עולמי, מהטובים והמוכרים בעולם. עדותם התקבלה בעשרות פסקי דין בארה"ב בנושאים אלה ולמעשה פסק הדין מבית המשפט העליון של מרילנד - מאמץ גם הוא את עדותם. ההגנה מבקשת אפוא לאמץ את חוות דעת המומחים ועדויותיהם במלואן.

198. **סוגיית ה"לא חד משמעי"** - ההגנה טענה, בהתבסס על המומחים מטעמה, כי קיים כשל במחקרים האמפיריים אשר ניסו לבסס את שיטת הבדיקה, בין היתר בשל כך שבמבחני "קופסה שחורה" שנערכו, ממצא של "לא חד משמעי" אינו נחשב כטעות. לטענת ההגנה קיימת מחלוקת ממשית בסוגיית חישוב ה"לא חד משמעי", סוגייה אשר משליכה על שיעור הטעות. מכאן שההגנה הטילה ספק בתקפות הראייה. הימנעות מחישוב ה"לא חד משמעי" כטעות מסתירה מאחוריה שיעור גבוה יותר של False Positive.

199. **חזרתיות** - פרופ' פייגמן הבהיר כי החזרתיות משמעותה שבכל פעם שהמומחה יבצע את הבדיקה, תתקבל אותה תוצאה (עמ' 803 שורות 8-10). מחקר האימס 2 קבע שיעור חזרתיות נמוך באופן שדומה כמעט להטלת מטבע, גם עד התביעה סיסו אישר שהממצאים של חוקרי האימס 2 גילו שיעור חזרתיות (אותו בודק, אותם תרמילים) הינו נמוך, של בין

62.2% - 79%.

200. ההגנה הפנתה לאמרתו של המומחה גיברץ לפיה, אם ינתנו לו שני תרמילים בימים שונים יש אפשרות כי התשובה שלו אם הם נורו מאותו כלי נשק תהיה שונה, אך לא באופן קיצוני מחיובי לשלילי אלא בין חיובי ללא מספיק. לשיטתה, אמירה זו חשפה את הראיה במערומה והציגה את תחום המומחיות כולו באור שלילי במיוחד.

201. **התייחסות הפסיקה לקבילות הראייה** - ביחס לטענת המדינה כי קיימת פסיקה מגוונת ומרביתה תומכת בקבילות השיטה, טוענת ההגנה כי המבחן איננו כמותי. טענת המאשימה כי בפסיקה האמריקאית שאליה הפנתה ההגנה, מדובר בשיטה עם מושבעים איננה רלוונטית שכן מדובר בהחלטות משפטיות בהליך מקדמי או בבית משפט של ערעורים וכי ההגנה לא הציגה החלטות מושבעים.

ההגנה מסכימה כי בתי המשפט בארה"ב הכירו בעבר בראיה אך החלו לבחון אותה מחדש.

202. עוד נטען כי גם אם בענייננו נלך בדרך הילוכו של כב' השופט עמית בעניין זדורוב ונתעלם מהבעיות הקשורות במחקר המדעי - הרי שבמבחן מעניין זדורוב קביעה בדבר התאמה חיובית בהחלט עוסקת "בכיוול" הספציפי של "המומחה". במבחן מעמדתו זו של כב' השופט עמית שפסקי הדין בארה"ב מתייחסים גם מתייחסים לנושא כ"מדע", גם "מומחה התביעה" רפ"ק סיסו כינה את תחום עיסוקו כ"מדע" וממילא התביעה טענה בסיכומיה כי: "מומחי התביעה הציגו בסיס מדעי".

203. במכלול האמור, עותרת ההגנה לקבוע כי חוות דעת המומחה איננה קבילה ולחילופין כי יש לה משקל אפסי. ההגנה סבורה כי על דרך הכלל ובהתאם לפסיקה הזרה ניתן היה לכאורה לקבל את הראייה כקבילה לעניין ההתאמה הסוגית בלבד, אך בענייננו אין לעשות כן, לאור המפורט לעיל.

דין והכרעה

204. לאחר שמיעת העדים, עיון בחוות הדעת ובסיכומיהם המפורטים של הצדדים בסוגיה זו, נראה כי אכן ההגנה העלתה טיעונים לא מבוטלים המצדיקים התמודדות במישור התיאורטי. היריעה בנושא זה לא נפרסה בפנינו די הצורך, כאשר המאשימה לא הניחה תשתית הולמת בנושא, וקיים קושי להכריע בטענות השונות בעניין זה. כל זאת, כאשר הסוגייה היסודית - באיזו מידה יכול אדם מיומן לזהות את הסימנים הייחודיים ולקבוע לפיהם התאמה בין תרמיל לנשק, לא הוכחה כנדרש. ההגנה הביאה שלושה מומחים מטעמה, אשר מומחיותם, בין היתר, בתחום שיטות המחקר, והם הציגו קשיים לכאורה במחקרים אשר תיקפו בארה"ב את שיטת הבדיקה. המאשימה לעומת זאת, הביאה מומחים לנשק, אך לא הניחה תשתית מחקרית לביסוס השיטה. בנסיבות אלה, אין ביכולתנו להכריע בסוגיות אשר עוררו מומחי ההגנה בנוגע למחקרים אשר מתקפים את השיטה, כגון בסוגייה כיצד יש לחשב ממצאים של

בודקים-מומחים ב"מחקרי קופסה" אשר קובעים ממצא "שאינו חד משמעי", כטעות או כממצא שיש להתעלם ממנו, וכן בנושא החזרתיות. לא נובע מכך שהשיטה שבה פועלת מעבדת הנשק של המז"פ בישראל אינה תקפה וראויה או שלא ניתן להוכיח זאת, אלא רק שבמקרה הנוכחי, בהעדר חוות דעת מטעם המאשימה בעניין הבסיס המחקרי של השיטה, לא ניתן להכריע בטענות שהעלתה ההגנה באמצעות המומחים מטעמה.

עם זאת, בענייננו לא נדרשת הכרעה גורפת במבחן החיצוני הנדרש לצורך קביעת קבילותה של ראיה מדעית. נוכח הקשיים שעלו ביישום המבחן הפנימי בענייננו, והבעייתיות שעלתה בעבודת המעבדה בתיק דנן, אני סבורה כי לא ניתן ליתן משקל משמעותי לקביעה בחוות הדעת בדבר ההתאמה הייחודית בין נשקו של הנאשם לתרמילים שנמצאו בזירה. די בכך לענייננו. זאת, ביתר שאת כאשר לטעמי, המארג הראייתי שאינו כולל את ראיית הנשק, די בו להוכחת אשמתו של הנאשם במידה הנדרשת בהליך הפלילי.

205. אין מחלוקת כי בתי המשפט בארץ ובארצות הברית עשו שימוש בראייה המצביעה על התאמה ייחודית בין תרמילים לנשק לצורך הרשעה בפלילים. עם זאת, בארץ טרם התקבלה הכרעה של ראיה זו לאחר כפירה בקבילותה וקיום דיון מעמיק בנושא. לפיכך, וברוח הפסיקה בעניין מצגורה, נראה כי הנטל להבאת הראיות כנגד קבילות הראיה מוטל על ההגנה.

206. מטעם המאשימה העידו, כאמור, שלושה מומחי מז"פ. למומחים רקע הנדסי וניסיון רב שנים בתחום הפורנזי של הנשק. לעומתם, מטעם ההגנה - העידו שלושה מומחים העוסקים בתחום המחקר המדעי. למעשה, ההגנה ביססה את טענותיה על הצד התיאורטי/מדעי מבלי שבדקה את התרמילים שאותרו ומבלי שערכה השוואת סימנים שכן היא כופרת בעצם היכולת לעשות כן. ואילו המאשימה התמקדה בניסיון, בידע ובהשוואה שביצעו המומחים בתיק דנן אך לא הביאה את הצד התיאורטי/המדעי הנדרש לביסוס קבילות הראיה. ניתן לומר כי הצדדים למעשה פעלו וטענו טענות בשני מישורים מקבילים.

מבלי לפגוע ברמתם המקצועית של מומחי המאשימה, לא היה די בעדותם כדי לבסס את התוקף המדעי של השיטה מכוחה הם פועלים. למעשה, המאשימה לא הניחה תשתית להוכחת השיטה, העדים מטעמה לא פרסו את כל היריעה, ואילו ההגנה העלתה מספר נושאים המעוררים תהיות בעניין זה, ואשר יפורטו בקצרה בהמשך.

207. אשר לשאלה, האם השוואת סימנים המותר נשק היא שאלה שבמדע או שמדובר במומחיות בתחום הפורנזי, כפי שפורט לעיל בחלק הנורמטיבי, ישנם פערים בגישות שופטי בית המשפט העליון. בענייננו, הן המומחים והן התביעה התייחסו אל הראיה כראיה מדעית. הם טענו כי ניתן לתת תוקף אובייקטיבי למסקנותיהם וכי מסקנות אלה ניתנות לבדיקה ולהפרכה. לפיכך, לצורך הדיון אצא מנקודת הנחה, לפיה אכן מדובר בעניין שבמדע, ועל כן יש לבחון את הראיה לפי המבחנים שהתווה כב' השופט הנדל בפסק הדין בעניין מצגורה.

המבחן הפנימי

208. בחינת הראיה מעלה מספר כשלים:

א. חוות דעת מומחי התביעה אינן בלתי תלויות זו בזו - במהלך שמיעת הראיות הוברר כי תוך כדי ביצוע הבדיקות, התקיים שיח בין מומחי התביעה. עוד עלה כי לא ניתן לשלול ששני המומחים הנוספים ידעו שהמומחה הראשון, סיסו, מצא התאמה חיובית, בעת שקבעו את מידת ההתאמה שלהם. על כן, טענת המאשימה לפיה שלושה מומחים בלתי תלויים קבעו את ההתאמה הינה בעייתית. למצער לא ניתן לומר שאין הטיה בבדיקותיהם. שני המומחים הנוספים למעשה לא ערכו כלל חוות דעת, ורק במהלך עדותם בבית המשפט התבררו הנסיבות של אופן עבודתם. עוד יצוין כי המומחים העידו על היותו מקרה חריג ביותר בו נערכו בדיקות על ידי שלושה מומחים, ועל הקושי שהיה בבדיקת התרמילים. זאת כאשר לא הוברר כלל מה היה חריג בענייננו שמגדירו ככזה.

כפי שטענה ההגנה, בתחילה אישר סיסו כי הוא מעביר את התרמילים לבדיקה נוספת רק אם הוא מצא התאמה (עמ' 201 שורות 1-3). בהמשך שינה את גרסתו ואמר שהם מקבלים חוות דעת שנייה גם אם מדובר בממצא שלילי (שם, שו' 14). רק לאחר שההגנה הטיחה בעד שלמעשה בתיק זה ישנו נשק שנמצא לגביו שלילי ונשק שנמצא לגביו ממצא חיובי, והנשק השלילי לא הועבר לבדיקה נוספת, אישר העד כי כאשר יש ממצא שלילי, לא נערכת חוות דעת שנייה (עמ' 203 שורות 19-20). המומחה הסביר כי בתיק זה היו שני נשקים ומאחר שהוא קבע לגבי אחד מהם שהוא שלילי, לא היה לו טעם להעביר להעביר לבדיקה שנייה, אלא רק את הנשק שלגביו נמצא ממצא החיובי (עמ' 209 שורות 28-30). זאת ועוד, העד לא שלל את האפשרות שכאשר המומחים האחרים נכנסים למערכת הם כבר רואים את תוצאות הבדיקה שהוא ערך (עמ' 362 שורות 16-17). כלומר, וכך גם לדברי העד קופמן, המומחה אשר קיבל את התרמילים ל"חוות דעת שנייה" ידע שבתיק הזה כבר נמצא ממצא חיובי וכן מיקומו.

ב. קביעת ההתאמה בתחום ההתאמה הייחודית של הנשק היא סובייקטיבית. מומחי התביעה אישרו שאין ניתוח כמותי של הסימנים או סטטיסטיקה, אין ספריה מוגדרת של סימנים ייחודיים, ולמעשה המידע נמצא בראשו של הבודק. קיימת סובייקטיביות בקביעת המומחה את דרגת ההתאמה והמעבר בין הדרגות. המומחה קופמן הסביר שההגדרה לקביעת "חיובי" היא סובייקטיבית. לדבריו, לכל מומחה יש "ספריה בראש" של כלי נשק וסימנים, וכך הוא יודע מה ואיפה לחפש בעת ביצוע ההשוואות. יש בכך קושי, גם בהיבט המהותי, וגם באופן בו ניתן להסביר את הממצאים לבית המשפט.

כפי שטענה ההגנה, בסופו של יום, המעבר בין השלבים, והאבחנה בין סימנים תת סוגיים לסימנים ייחודיים - לא רק שעל בית המשפט אין אלא לסמוך על ה"מומחה", אלא גם שלכאורה אין כל דרך לבקר את המומחה. אין כמות מוגדרת לסימנים מספיקים ומדובר בשיקול דעת של המומחה. למומחה יש סימנים ו"ספריה בראשו" והלכה למעשה אין ספר הדרכה שקובע מהם הסימנים הטובים ביותר שעליהם ניתן לקבוע התאמה חיובית. ההשוואה

גם לא מתבצעת באמצעות מדידה מספרית/כמותית של הסימנים הנחזים להיות ייחודיים. לפיכך, מדובר במסקנה סובייקטיבית.

ג. קושי נוסף נוגע לכך שהמומחים ביצעו את הבדיקה תוך בחינה תלת מימדית, ואילו לבית המשפט הוצגו תמונות דו מימדיות בשחור לבן, באופן אשר מקשה על בחינת הממצאים. הדבר יוצר קושי אמיתי עבור בית המשפט לעמוד על טיב ההשוואה שערך המומחה. משמעות הדבר היא שעל בית המשפט פשוט לסמוך על המומחה. נכון היה להציג את הראיה באופן שיאפשר לבית המשפט לראות את הסימנים כפי שהמומחה המעיד עליהם רואה אותם, או למצער באופן ברור יותר.

במסגרת סיכומיה בעל פה, במענה לשאלת בית המשפט, טענה המאשימה כי המומחים בתיק זה הסבירו את ממצאי ההתאמה ככל שיכלו במגבלות של תמונה דו מימדית, תוך סימון ומתן הסברים על גבי התמונות. לשיטת המאשימה, לא ניתן היה להביא בפני בית המשפט את התמונה התלת מימדית אותה ראה המומחה ואשר לפיה ביצע את ההתאמה. ואולם, כפי שטענה ההגנה, מומחי התביעה תיארו כי מצא השוואה באמצעות טופוגרפיה תלת מימדית - אך לבית המשפט לא הובאה כל תמונה תלת מימדית או הדגמה שכזו. הניסיון להבהיר תמונה תלת מימדית באמצעות דו מימד כפי שנעשה בבית המשפט, הוא ניסיון אשר מעורר קושי רב. המומחים תיארו כי עסקינן לכאורה במיקרוסקופ מתקדם, אלא שאלה לא הציגו לבית המשפט סרטון המתעד את הבדיקה ואת ההתרשמות בזמן אמת, אלא הסתפקו בהגשת חוות דעת מודפסת שבה תמונות באיכות די ירודה. בית המשפט לא יכול היה להתרשם באופן משמעותי מההשוואה שערכו המומחים.

ד. השינוי בנוקב - קיים קושי גם בנוגע לקביעת המומחים שנעשה שינוי מכוון בנוקב. סיסו העיד כי בתרמילי הזירה, נמצאו באזור של הטבעת הנוקב סימנים חריגים המעידים על שיוף. לדבריו, אזור הנוקב איננו אזור שיש בו בדרך כלל שחיקה, ומכאן הבין שמדובר בשינוי שאיננו אקראי אלא נעשה באופן מכוון (פרו' 26.12.2022, עמ' 385-386). גם המומחה קופמן העיד שמצא כבר לאחר ניסוי הירי הראשון סימנים לשינוי בנוקב, שריטות אלכסוניות מצד לצד שאינן אופייניות, וכי הדבר הדליק אצלו "נורה אדומה". הוא ציין כי בשל השינוי בנוקב והעדר הסימנים על תרמילי הניסוי אל מול תרמילי הזירה, שקל את האפשרות כי אין מדובר באותו הנשק, אך הוא פסל אותה מפני שהבין שמדובר בהשחתה של הנוקב. לטענת המאשימה, יש לקבל את עדות המומחים מטעמה שמדובר בשינוי מכוון של הנוקב.

מנגד, כפי שטענה ההגנה, סיסו כתב בתיק העבודה כי "יתכן והנוקב של אקדח גלוק מס"ד 093ABUR עבר שינוי מכאני". בחוות דעתו הכתובה שנערכה לאחר מכן, האפשרות הפכה לקביעה מפורשת, ונקבע שהנוקב שיוף. סיסו לא מסר תשובה מניחה את הדעת לשאלה הכיצד זה שהאפשרות שהעלה בתיק העבודה הפכה לקביעה חד משמעית בחוות הדעת. סיסו אישר כי איננו יכול לשלול כי הסימנים שנוצרו על הנוקב נוצרו משימוש במברשת ברזל או סקוץ' במהלך רגיל של ניקוי הנשק (עמוד 422 שו' 17-20). בבית המשפט הציגה ההגנה את

ערכת ניקוי הנשק שנתפסה בביתו של הנאשם, בה נמצאה מברשת מתכת קשיחה המשמשת לניקוי הנשק, כשהיא שחוקה. מומחה המאשימה אהרונסון קבע כי ישנה התאמה חלקית בלבד, בין הסימנים שעל קצה הנוקר לבין הסימנים שמתקבלים מניסוי שיוף באמצעות נייר שיוף. כך שהאפשרות כי הנוקר שויף באמצעות נייר השיוף היא אפשרות שלא נתמכת בראיות. על גבי נייר השיוף שנתפס בביתו של הנאשם לא נמצאו שבבים מתכתיים אשר יוכלו להצביע על שיוף הנוקר (עמוד 450). אהרונסון אישר כי אינו יכול לדעת מתי נוצרו הסימנים הנמצאים על הנוקר ובפרט האם לפני הרצח או אחריו (עמ' 537 שורות 10-14).

משלא הוכח מהו המועד להיווצרות הסימנים, והאם הסימנים שנוצרו באמצעות נייר השיוף שבביתו של הנאשם, נותר קושי לקבוע שהנאשם שייף את הנוקר במתכוון, ולא ניתן לשלול את האפשרות שמברשת הניקוי המתכתית השחוקה היא אשר הותירה את אותם סימני שיוף מיקרוסקופיים על גבי ראש הנוקר (עמ' 546 שורות 17-18).

בסיכומי של עניין זה, מסקנת המומחה שהנוקר שיוף נסמכת על אי ההתאמה שנמצאה. מסקנה זו אינה פשוטה, ולכאורה מדובר בהיסק מעגלי ובעל קושי לוגי, בבחינת הנחת המבוקש. שכן, מהראיות בתיק לא ניתן לקבוע מתי הנוקר שיוף, האם קודם לרצח או לאחריו, ולא ניתן לקבוע כיצד הדבר נעשה. לא בכדי נושא השינוי בנוקר אינו מופיע בעובדות כתב האישום, ולא מיוחסת לנאשם עבירה של שיבוש הליכי חקירה ומשפט. ההסתמכות של סיסו על כך שהנוקר הושחת הינה בעייתית, ויתכן כי גרמה להטיה אצל המומחים. אמנם שיוף הנוקר מתיישב עם התנהלות הנאשם לפני ואחרי ביצוע הרצח לצורך הסתרת זהותו, אולם אין זה מוכיח מעבר לספק סביר את מועד השיוף. אכן, הנאשם כבש את הסברו לשיוף, ולא מסר אודות אופן הניקוי של אקדחו שיתכן וגרם לשינוי בנוקר. אילו עשה כן, ניתן היה לבדוק את הטענה ובוודאי מול כלי הניקוי שהוצגו לראשונה רק בבית המשפט. ואולם, בסופו של יום עדי התביעה לא שללו את האפשרות שהניקוי באמצעות כלים אלה גרם לשינוי הנוקר.

ה. קושי נוסף קיים בכך שלפי עדות מומחי המאשימה, אופן החזקת האקדח ועוצמת האחיזה בו משפיעים על זיהוי הסימנים הייחודיים, כך שזהות היורה ופעולת הירי שלו, עשויה להשפיע על זיהוי הסימנים.

מומחה ההגנה, סאלידארס, חלק על כך וטען שהסימנים מוטבעים בבסיס התרמיל עוד לפני שהאקדח התחיל בתנועת הרתיעה שלו, כך שלא יכול להיות שלעוצמת האחיזה תהיה השפעה על עוצמת הטבעת הסימנים.

מעדותו של סיסו עלה כי את ניסוי הירי הראשון ביצע כשעל ידיו כפפות, ותוך שהקפיד על אחיזה חלשה של האקדח, כדי לא להרוס את ממצאי טביעות האצבע שנבדקו במקביל לזמן בו בוצע הניסוי. בשל כך, לאחר ניסוי הירי הראשון הטבעת הסימנים הייתה חלשה. את ניסוי הירי השני ביצע למחרת בבוקר, ללא כפפות.

הממצאים שנמצאו כחיוביים מתייחסים רק לניסוי הירי השני. קיים קושי בכך שלפי שיטת מומחי המאשימה רק ניסוי ירי נוסף באותו אקדח הוביל להשוואת סימנים חיובית, והדבר מקשה על קבלת המסקנה שהסימנים הייחודיים מאפיינים את האקדח עצמו, ללא קשר לזהות היורה ואופן ביצוע הירי.

המבחן החיצוני

209. באשר לתיקוף המדעי, לא ניתן לקבוע כי הראיה אינה מקובלת בקהילה המדעית, או בקהילה המשפטית. אך קיימים מספר קשיים:

בכל הנוגע לשיעור הטעות, יש מחלוקת כיצד יש לכלול את הממצא ה"לא חד משמעי" - האם יש לסווג זאת כטעות או כהעדר ממצא, כשלסיווג זה יש משמעות בחישוב שיעור הטעות (False Positive). טענת המאשימה בעניין זה, לפיה רק המקרה של טעות בהתאמה חיובית הוא חשוב על מנת לא להרשיע חף מפשע, להבדיל מ"לא חד משמעי", עליו לא תסתמך הרשעה, היא טענה מפתה. ואולם קשה לקבלה.

מומחי ההגנה הסבירו בהרחבה מדוע אי הכללת ה"לא חד משמעי" כטעות, מסווה שיעור טעות מסוג False Positive גבוה יותר מזה שדווח במחקרים. זאת בין היתר משום שהיא מאפשרת לבוחני הנשק שהשתתפו במחקר להימנע מדגימות קשות, לענות במסגרת המחקר (להבדיל מעבודתם השוטפת), רק על דגימות קלות להשוואה, לפנות ל"לא חד משמעי" כמעין מפלט או ברירת מחדל.

מומחי ההגנה שעיסוקם בשיטות מחקר וככאלה אינם מחויבים להבנה בנשק, הצביעו על טווח אפשרי של טעות, אשר הינו רחב ואם נקבלו, הוא אינו מאפשר להסתמך על הראיה.

נזכיר כי סיסו ציין כי שיעור הטעות הנמוך הוא שמתקף את השיטה, וכאמור, יש מחלוקת בעניין זה. מעבר להפניה לשיעור הטעות הנמוך, לא הובאה עדות מפורטת על תיקוף השיטה.

210. כפי שצויין לעיל, אל מול המחקרים המלמדים על הקשיים במתן תקפות לראיה, לא ניצבה עדות מקצועית בתחום המחקרי מטעם המאשימה. אמרת גיברץ על חוסר החזרתיות מדגימה קושי רב. כלשונו: **"אם הייתי עושה בדיקה ואחרי זמן הייתי מקבל את המוצגים ואולי לא הייתי מגיע לאותה מסקנה חיובית"** (עמ' 442 שורות 21-17). העד הוסיף כי אם יהיו ברשותו דפי העבודה שלו והוא יתמקד באותם האזורים בהם מצא סימנים בעבר, ואז הסיכוי שישנה את רמת ההתאמה נמוך יותר. עצם האפשרות הזו מטרידה ומדגישה את השרירותיות בקביעת דרגת ההתאמה, גם היא "רק" בין "חיובי" לבין "לא חד משמעי", כאשר חוסר העקביות יכול להיות בקביעת ההתאמה אצל אותו בודק עצמו.

211. אבהיר כי פרטתי כאן קשיים עיקריים, בהתאם למבחנים הפנימי והחיצוני ולמבחני המשנה שעלו בהלכת מצגורה, והניתוח המשפטי נעשה כולו בהתאם להלכה זו. אך אף אם אלך לשיטת כב' השופט עמית ואקבע כי מדובר במומחיות בתחום הפורנזי המבוססת על ניסיונו והכשרתו של המומחה, דבר המחליש חלק מהטענות הנוגעות למבחני המשנה השונים כפי שתוארו לעיל, עדיין בתיק זה קיימים הקשיים הספציפיים בעבודת המעבדה, אשר אינם מאפשרים למצוא את חוות הדעת, ככל שהיא נוגעת להתאמה הייחודית בין תרמילי הזירה לתרמילים שנורו מהנשק, כמהימנה ובעלת משקל משמעותי המאפשר קביעת ממצא על פיה.

התאמה סוגית

212. להבדיל מסוגיית ההתאמה הייחודית, אני סבורה כי ניתן ליתן משקל מלא להשוואה הסוגית ביחס לנשק. הקשר זה טענה ההגנה כי סיסו העיד שאמר לחוקרים שהאקדח נראה כמו גלוק דור 4 על סמך הסימנים הסוגיים (פרוטוקול עמ' 248, ש' 7). לעומת זאת, במזכר שערך עופר תכלת נכתב כי התרמילים הם מכלי נשק מסוג גלוק אך ישן, שאינו כולל את המאפיינים הסוגיים של גלוק דור 4 ודור 5. לטענת ההגנה, סיסו אישר בבית המשפט כי אמר את הדברים לחוקר רפי תכלת ולא ידע להסביר את העובדה ששלל את הנשק של הנאשם כבר לפי המאפיינים הסוגיים.

213. בעניין זה, אין ביכולתי לקבל את טענות ההגנה. כפי שטענה המאשימה, הסיווג הסוגי של התרמילים כאלו שנורו מגלוק דור 4 נעשה על ידי המומחה סיסו עוד ביום 19.10.2021, לאחר בחינת תרמילי הזירה. המומחה נשאל על הפער בין דבריו לבין המזכר שרשם עופר תכלת (נ/4) על כך שהסימנים מצביעים כי מדובר בדגם ישן, והבהיר שלפי הסימנים הסוגיים לא יכול היה לשלול כי מדובר בגלוק דור 4, שכן בחלק מאקדחי גלוק דור 4 נותרו מאפיינים סוגיים שלא השתנו וזהים לדגמים הישנים יותר. לדבריו, מדובר באי הבנה בינו לבין השוטר שרשם את המזכר (פרו' מיום 26.12.2022, עמ' 371-365).

214. אכן, המומחה סיסו הסביר מהם הסימנים הסוגיים בגלוק ושבעניין זה קיימת ספריה ברורה. הסברו של סיסו למזכר של השוטר תכלת, בהחלט מתקבל. סיסו העיד כיצד אמר במפורש כי מדובר באקדח גלוק דור 4 או 5 ולהערכתו השוטר תכלת כתב אחרת. כלשונו: "**אני אמרתי א' והוא כתב ב**" (פרו' עמ' 370 שו' 17), ולדבריו בשום שלב לא שלל גלוק מסוג 4. אף הפסיקה האמריקאית אליה הפנתה ההגנה קיבלה את הראיה הנוגעת להתאמה סוגית. לפיכך, יש ליתן משקל מלא לקביעה הסוגית, לפיה התרמילים נורו מאקדח גלוק דור 4 כמו זה של הנאשם.

215. **לסיכום פרק זה: המאשימה לא הניחה תשתית הולמת להתמודדות מול טענות ההגנה במישור התיאורטי של תקפות ראיית ההתאמה הייחודית בין תרמיל לנשק ממנו נורה, ועל כן יש קושי להכריע בטענות בעניין זה.** כאמור לעיל, **אין משמעות הדברים שהשיטה שלפיה פועלת מעבדת המז"פ בישראל אינה ראויה או תקפה,** אלא שבתיק זה לא הונחה על ידי המאשימה תשתית מחקרית אשר על פיה ניתן יהיה להכריע בטענות בעניין זה.

ואולם, בעניינו אין צורך בכך, **נוכח הכשלים שעלו ביישום המבחן הפנימי,** בהתנהלות המעבדה בתיק זה, **המשליכים על המשקל שניתן לתת לראייה, כך שאינו משמעותי דיו על מנת לקבוע על סמכה ממצא ברור נגד הנאשם.** מה עוד שממילא קיימות ראיות נסיבתיות רבות ומשמעותיות להוכחת אשמתו של הנאשם, גם ללא ראייה זו. עם זאת, יש ליתן משקל מלא לקביעה הסוגית, ולקבוע כי התרמילים נורו מאקדח גדול דור 4, כמו אקדחו של הנאשם.

ז. התנהלות הנאשם בחקירה, עדותו בבית המשפט וטענת האליבי

216. הנאשם נעצר ביום 7.11.2021 בשעות הבוקר, ונמסר לו כי הוא חשוד בביצוע רצח. במהלך

מעצרו סירב לחתום על דו"ח המעצר ודו"חות החיפוש (ת/155, ת/91).

קודם לחקירתו הראשונה נועץ הנאשם בעו"ד, והוזהר כי הוא חשוד ברצח המנוח. החקירה התנהלה על ידי רפ"ק בנו והחוקרת בר גבאי, ובתחילתה הכחיש הנאשם כל קשר לרצח, אך ענה על שאלות חוקריו. בשלב מסוים הוצא הנאשם מחדר החקירות למפגש קצר עם בנותיו. כשחזר אל החדר, ביטא הנאשם כעס על כך שעיכבו לחקירה את בני משפחתו וזעזעו אותם. הנאשם אמר שאינו מבין מאיפה החשד שלהם בו נובע (ת/7א עמ' 17 שו' 9-3). החוקרת בתגובה אומרת לו שבגלל שהוא אדם נורמטיבי, לא העריך נכון את יכולותיה של המשטרה וחשב שהוא יכול לבצע את הפשע המושלם. הנאשם משיב לה בזחיות: **"תמשיכי לקשקש"** (ת/7א עמ' 18 שו' 7). בהמשך החקירה מוסיף הנאשם לענות על שאלות, וזאת עד לשלב בו נשאל שאלות הנוגעות להגעתו לעיר רחובות. יצוין כי שאלותיה של החוקרת בר גבאי בשלב זה ולאורך החקירה כולה היו ענייניות לחלוטין, ולא הייתה כל התנהגות חריגה מצדה. ואולם, משלב זה סירב הנאשם לשוחח עם החוקרת, ואמר: **"תעברי לשאלה הבאה... אני אסביר לך, את סימנת מטרה... את גם יהירה מאוד... מרגע זה אני לא מדבר איתך"** (ת/7א עמ' 27 שו' 21-15). בהמשך פנה לרפ"ק בנו ואמר- **"תקשיב היא לא מנסה להבין את החקירה אוקיי? ... היא כאילו מסמנת מטרה ופשוט מנסה להכניס אותי למשבצת מרגע זה אני לא מדבר איתה זכותי..."** (עמ' 27 שו' 30-28). בנו השיב לנאשם שאף אחד לא סימן אותו כמטרה, וכי עבדו ימים רבים עד שהגיעו לתובנה כי ביצע את הרצח.

לאחר הפסקת סיגריה, נשאל הנאשם מה שמע על הרצח, והשיב כי ביום שישי בבוקר ישן, בתו שיר התקשרה אליו בסביבות 08:30-09:00 ושאלה אותו אם שמע מה קרה, ואז הוא הדליק את הטלפון וצפה בחדשות (ת/7א עמ' 32). החוקרת שאלה את הנאשם האם השעות בהן נקב הן השעות בהן התעורר או השעות בהן נודע לו על הרצח. הנאשם בתגובה אינו עונה על השאלה, אלא שב ותוקף את החוקרת, טוען כי היא מתעמרת בו ויוצרת אנטגוניזם, וכי הוא מוכן לענות רק לשאלות של החוקר בנו. אף שלא ענה על שאלתה של החוקרת, אמר הנאשם לבנו: **"אני מתחייב כל מה שתשאלו לענות לכם... מי שאין לו מה להסתיר מדבר חופשי"** (ת/7א עמ' 33 שו' 12-11). בהמשך, השיב הנאשם על שאלות ביחס לדפוס נסיעותיו עם האופנוע. בין היתר, מסר כי בתקופה האחרונה היה מושבת פיזית בשל שריר שנתפס לו ומכה שקיבל במסגרת טיול רכיבה בו השתתף בשבת שקדמה ליום הרצח (ת/7א עמ' 35). לקראת סיום החקירה, אמר הנאשם **"תבינו עוד יום יומיים שאין לי שום קשר לפרשה"** (ת/7א עמ' 43 שו' 3). הנאשם ביקש כי ירשם ששיתף פעולה וענה על כל השאלות, אך בסיום החקירה סירב לחתום על ההודעה (עמ' 44-43).

כשנשאל על כך בעדותו בבית המשפט, טען הנאשם כי ראה שיש חוסר הלימה בין מה שנכתב לבין מה שאכן נאמר בחקירה ולכן סירב לחתום (פרו' מיום 18.9.2023, עמ' 740 שו' 17-16).

אלא שמתיעוד החקירה עולה כי הנאשם הודיע כי הוא מסרב לחתום עוד בטרם קרא את ההודעה. בסופו של דבר הסכים הנאשם לקרוא את ההודעה אך מבלי לחתום עליה, ולאחר שקרא תיקן במספר מקומות את הכתוב, ואף ביקש להראות לחוקרת את סימן המכה על רגלו.

217. ההגנה טענה בסיכומיה כי התשובות שמסר הנאשם בחקירתו הראשונה הן תשובות "שמקרבות אותו לאש", בייחוד באשר לדפוס נסיעותיו עם האופנוע והיותו היחיד הנוהג בו. לשיטת ההגנה, הדבר מלמד על שיתוף הפעולה של הנאשם ועל כנות תשובותיו.

טענה זו אינה יכולה להתקבל. די אם אזכיר, כפי שצוין בפרק העוסק בנושא המעקבים, כי בחקירה זו הנאשם אינו מוסר לחוקרים על המעקבים שביצע, אף שנשאל ישירות על הגעתו לרחובות. מדובר בהסתרה מכוונת, כאשר לא יכול להיות חולק באשר לחשיבות הנושא ביחס לאירוע הנחקר. וכפי שהובהר, ההסברים שסיפק הנאשם לכבישת גרסתו בעניין זה אינם יכולים להתקבל (ראו סעיף 73 לעיל).

218. לאחר תום חקירתו הראשונה, הובא הנאשם לתחנת המעצר בנתניה. בחיפוש שבוצע בתחנה, התבקש הנאשם על ידי כלאי לרוקן את כיסיו, והנאשם עשה כן, אך לאחר שהכלאי ביצע בעצמו חיפוש נוסף בכיסיו, הוא הבחין כי בכיס מכנסיו הקדמי של הנאשם נותר כרטיס סים. הנאשם אישר כי מדובר בכרטיס סים שלו (ת/171). מבירור שערכה היחידה החוקרת עלה כי כרטיס הסיים שימש את הנאשם ביום הרצח, והוחלף בסיים אחר ימים ספורים קודם למעצרו (ת/40; פרו' מיום 20.2.2023 עמ' 458). הנאשם בעדותו בבית המשפט אישר כי 4-5 ימים קודם למעצרו פנה לאלה פנגה, האחראית על הטלפונים במקום עבודתו, על מנת להחליף את כרטיס הסיים, וטען כי עשה זאת בשל בעיות קליטה שהחלו במכשיר הסלולר שלו ימים ספורים לאחר הרצח (טענה זו של הנאשם נתמכת בהודעתה של אלה-ת/20). עוד טען הנאשם כי לא הייתה לו כוונה להסתיר את הסיים אשר היה במכנסיו לאורך כל יום המעצר, אלא שבשל גודלו הזעיר הוא עצמו והשוטרים שערכו את החיפושים בכיסיו לא שמו לב לכך.

ואולם, הנאשם לא סיפק הסבר מדוע מלכתחילה שמר את הסיים הלא תקין בכיס מכנסיו (פרו' מיום 11.9.2023 עמ' 668-669; פרו' מיום 18.9.2023 עמ' 741 שו' 9-2). אבהיר בעניין זה כי הימצאות הסיים בכיס המכנסיים מעוררת חשד, שכן מדובר בסיים אשר שימש את הנאשם ביום הרצח, ואשר לפי טענת הנאשם הפך בלתי תקין, כך שלא הייתה כל סיבה להוסיף ולהחזיקו (וראו עדות אלה פנגה לפיה לאחר החלפתו הסיים הישן מנותק ולא ניתן לעשות בו שימוש- ת/20 שו' 25, 33). עם זאת, אציין כי בסופו של יום, לא אותרו בסיים זה ראיות משמעותיות המפלילות את הנאשם.

219. חקירתו השניה של הנאשם נערכה יומיים לאחר מעצרו, ביום 9.11.2021, זאת לאחר שבית-המשפט האריך את מעצרו ב-10 ימים. הנאשם נחקר על ידי רפ"ק בנו בלבד, והחוקרת בר, אשר לטענת הנאשם התעמרה בו לאורך חקירתו הראשונה, לא נמצאת בחקירה זו. הנאשם מסר בתחילת החקירה כי הוא מרגיש מצוין, ולאורך כל החקירה שתק ועצם את עיניו (ת/8ב). גם כאשר החוקר בנו מטיח בו האשמות, נותר הנאשם בשתיקתו.

220. ההגנה טענה בסיכומיה כי הנאשם שתק בחקירה השניה בשל עצת עורך דינו דאז, אשר ניתנה לו לאחר דיון הארכת המעצר. ואולם, בעדותו בבית-המשפט טען הנאשם כי בעת

הגעתו לחקירה השניה דווקא תכנן לשתף פעולה, והתנהגותו של החוקר בנו היא שגרמה לו לשמור על שתיקה: "רציתי בחקירה השניה להגיד לעצמי תמשיך לשתף פעולה ואז חקירה שניה נפתחה בסרטי וידאו והסתה ביני לבין הילדים והנכדים, באותו רגע הבנתי שאני לא צריך לשתף פעולה" (פרו' מיום 18.9.2023, עמ' 737 שו' 17-19). ובהמשך: "בנו הגיע לנתניה ואני אמרתי שאני אשתף פעולה. הוא לקח אותי לחדר חקירות והוא אמר הילדים שלך עקצו אותך, הבן שלך לא מדבר איתך, ככה התחיל כבדיחה ואמרתי שאני לא מדבר איתו. אם הם היו נותנים לי כוס קפה ואומרים לי שהם מחפשים את הרוצח ומבקשים שאשתף פעולה הייתי משתחרר באותו יום. הם אשמים שהם גרמו לי להיות אשם..." (עמ' 737 שו' 22-25).

אלא שבניגוד לטענת הנאשם, צפיה בתיעוד החקירה מלמדת כי הנאשם החל בשתיקתו תוך עצימת עיניו מיד עם היכנסו לחדר החקירה, ואפילו על השאלה האם התייעץ עם עורך-דין לא השיב. החוקר בנו שאל את הנאשם האם הוא בסדר ומרגיש טוב, וביקש ממנו שוב ושוב לפתוח את עיניו, אך הנאשם לא עשה כן והתמיד בשתיקתו. רק לאחר דקות ארוכות, החל החוקר לשאול את הנאשם שאלות, ובהמשך אף להטיח בו את ההשלכות האפשריות של המעשה בו הוא חשוד על בני משפחתו (ראו: ת/8א עמ' 1-4; ת/8ב, מתחילת החקירה ועד מונה 00:25:27).

221. חקירתו השלישית של הנאשם (ת/9) נערכה ביום 15.11.2021, על ידי החוקרים דוד בנו ובר גבאי. הנאשם נשאל בפתח החקירה מה יש לו להגיד על החשד נגדו, וענה: "זכות שתיקה. אני חף מפשע לחלוטין" (ת/9א עמ' 2 שו' 22). לאחר מכן שתק לאורך כל החקירה. בין היתר נשאל על הסיים שאותר בכיס מכנסיו ושתק גם בנושא זה. בסיום החקירה פנה הנאשם לבנו ואמר: "אתה יודע בלב שלך מעבר לזה שאתה עושה את העבודה שלך שלא עשיתי שום דבר ואני לא מעורב... הפאזל לא מסתדר לך... בלב שלך אתה יודע שאין לי שום מעורבות בנושא הזה וזה יסתיים הסיפור..." (ת/9ב עמ' 15). כשבנו ענה לו שבית המשפט לא סתם האריך את מעצרו, חזר הנאשם לשתיקתו.

בסיום החקירה, לאחר שפעם נוספת סירב לחתום על הודעתו, ביקש הנאשם לציין לעניין הסיים בכיס מכנסיו כי אלה פננה, האחראית על הטלפונים בחברה בה עובד, החליפה לו סים ביום רביעי, שלושה-ארבעה ימים לפני מעצרו, בשל ניתוקים שהיו בחברת הוט מובייל. הנאשם הפנה את החוקרים ליצור קשר עם אלה כדי שתאמת את גרסתו בעניין (ת/9א עמ' 23).

בעדותו בבית המשפט נשאל הנאשם מדוע מסר לחוקריו על הסיים מיוזמתו, אם החליט כי הוא לא משתף פעולה ושותק בהתאם לעצת עורכי דינו. הנאשם טען כי הנושא עלה כחלק משיחת חולין שלא במסגרת החקירה, ואחרי שכבר דיברו על כך מסר זאת שוב בחדר החקירות. כשהוטח בו כי שתיקתו הייתה סלקטיבית, וכי ידע לדבר עם החוקרים ולמסור את מה שנוח לו, שלל זאת בתוקף, אך לא סיפק הסבר אחר להתנהלותו (פרו' מיום 18.9.2023, עמ' 719-720).

222. חקירתו הרביעית והאחרונה של הנאשם נערכה ביום 21.11.2021 (ת/29). בחקירה זו,

במשך כשעתיים וחצי, מטיחים החוקרים בנאשם את מלוא הראיות שנאספו נגדו בפירוט רב-נושא המניע; ההודעות ששלח בקבוצת הוואטצאפ; נתוני האיתוראן והתצפיות בשטח; תמונות האופנוע ונתוני פתיחת המאזדה ביום הרצח; כיסוי לוחית הרישוי באמצעות איזולירבנד; וחוות הדעת בעניין הנשק. הנאשם שתק לאורך כל החקירה, למעט מספר פעמים בהם עצר את החוקרים, וכינה את הראיות המוטחות בו "רצף של שטויות" ו-"אוסף של ספקולציות". רק בסיומה של החקירה, החל הנאשם למסור התייחסות לחלק מהנושאים עליהם נשאל:

"כפי שאמרתי בהתחלה ולאורך כל הדרך אין לי קשר לרצח של אלדד פרי ואני חף מפשע. כל הממצאים שלכם של איתוראן כ"הכנה" לרצח יופרכו בבית המשפט ואתם תראו שיש סיבה מצוינת לכל הימצאותי באזור הזה ובאיזורים סמוכים ומפתיע אותי איך אתם מוציאים דברים מהקשרם. הייתי מגדיר את זה כגועל נפש. אם הייתי יכול לתת לכם עכשיו את הפירוט מה עשיתי שם לאורך כל הזמן, אם היה לי אישור מהעו"ד הייתי מספר לכם וממוטט לכם את המגדל שבניתם. זה אחד. שני החבר'ה הנחמדים שהיו איתי בתא המעצר בנתניה [הכוונה למדובבים], הם אלה ששאלו אותי ואני נמנעתי מלדבר איתם מהיום הראשון ולא הזכרנו פעם אחת את הנושא של אלדד פרי... התייחסות נוספת לזעם שלי שהצטבר על אלדד פרי יש הבדל בין זעם לבין כעס לבין אכזבה לבין לרצוח... אין קשר ביני לבין כל התמונות שאתם מראים בחקירה של האופנוע וכיוצא בזה... לגבי האיזולירבנד גם אצלך ואצל בנו בבית יש איזולירבנד. איזה קשקוש בלבוש שאתם משייכים את האיזולירבנד לתמונה שהצגתם. אין קשר בין האקדח שלי שצמוד אליי לבין מה שאתם מתארים פה... אתם טועים ולא מסוגלים להפנים שאתם טועים... אתם לא מציגים פה את כל הפרמטרים שמזכים אותי... אתם סימנתם את המטרה... אה אז הנוקר לא מתאים אז אתה החלפת את הנוקר... אתה טועה לאורך כל הדרך... הנחת הנחה ועל זה בנית מגדל... אל תשכח שאתה חוקר ולא שופט..." (ת/29 א עמ' 45-40).

223. במסגרת חקירתו הנגדית, הוטח בנאשם כי בחירתו לשוחח עם החוקרים בסיומה של החקירה האחרונה מהווה אינדיקציה נוספת לכך שלא באתם לעצת עורכי דינו, אלא בחר לדבר כשהדבר היה נוח לו ולבחור באופן סלקטיבי לאיזה נושאים להתייחס ולאיזה לא. הנאשם שלל זאת, וטען כי בחקירה האחרונה בחר למסור את ה"אני מאמין שלו" לגבי כל מה שחקרו אותו. ברי כי אין בתשובתו זו הסבר מדוע ישנם נושאים רבים שהוטחו בו ואליהם בחר שלא להתייחס (פרו' מיום 18.9.2023 עמ' 720 שו' 22-21).

224. עוד בנושא התנהלותו של הנאשם בחקירה, אציין כי בחיפוש בביתו של הנאשם אותרה בין היתר מצלמת רשת שנמצאה על שולחן בכניסה לבית כשהיא בטעינה (ת/159). בהאזנות סתר שבוצעו לבנותיו של הנאשם, הזכירה אחת מהן את המצלמה, אמרה כי היא מצלמת את הבית לאורך כל שעות היממה, והעלתה את האפשרות להוכיח באמצעותה כי הנאשם היה בבית בזמן האירוע (ת/178, שיחות 272 ו-274 מיום 7.11.2021 בשעות 21:09 ו-21:21). במקביל, אותרה בטלפון של הנאשם אפליקציה בשם ICSEE, שהותקנה/שודרגה

שלושה ימים קודם למעצרו, ואשר באמצעות שימוש בה יכול היה הנאשם לצפות בזמן אמת בצילומי המצלמה שבביתו (ת/41; פרו' מיום 20.2.2023 עמ' 459 שו' 1-2). מכך למדו החוקרים כי מדובר במצלמה פעילה, וסברו כי יתכן וניתן יהיה לאתר בה קבצי וידאו שנשמרו. בעקבות זאת, פנו החוקרים לנאשם וביקשו את עזרתו בפתיחת המצלמה לצורך בדיקה אם קיים בה תיעוד מיום הרצח. על אף האפשרות כי המצלמה תוכל לסייע בהוכחת טענת האליבי שהעלה, סירב הנאשם לסייע בפתיחת המצלמה. בשל סירובו של הנאשם נדרשו החוקרים להוציא צו חדירה לענן, פעולה שאיננה שגרתית ודורשת אישורים רבים. בסופו של יום במצלמה עצמה לא אותר כרטיס זיכרון ואף לא אותרו קבצים שנשמרו באפליקציית ICSEE (עדות בנו, פרו' מיום 3.7.2023 עמ' 365 שו' 1-9; ת/96 מסמך 198ב; ת/137).

225. **לסיכום חלק זה:** אומר כי הרושם המתקבל מצפייה בתיעוד החזותי ועיון בתמלילי חקירתו של הנאשם הינו כי הנאשם שיתף פעולה באופן חלקי בלבד בחקירתו הראשונה, התנהג ביהירות ותקף באופן מילולי את החוקרת בר גבאי, ללא כל הצדקה לכך. החל מחקירתו השניה שתק ולא ענה על שאלות באופן גורף, אך בחר באופן סלקטיבי להעלות מיוזמתו נושאים מסוימים אל מול חוקריו. הנאשם לא סיפק הסברים לראיות משמעותיות שהוטחו נגדו, ואף סירב לסייע לחוקרים בפתיחת מצלמת ביתו, אף שזו הייתה יכולה לעזור בביסוס טענת האליבי שלו. ברי כי **התנהלותו של הנאשם בחקירותיו אינה מתיישבת עם היותו אדם נורמטיבי ונעדר עבר פלילי, והיא ודאי אינה מתאימה לאדם הטוען כי הינו חף מכל פשע, ואשר מעוניין להוכיח את חפותו.**

226. בעדותו בבית המשפט מסר הנאשם הסברים להתנהלותו בחקירה, אך כפי שצוין לעיל, הסברים אלו אינם יכולים להתקבל. טענותיו כנגד התנהלות החוקרים אינן עולות בקנה אחד עם ההתרשמות העולה מצפייה בתיעוד החזותי המלא ועיון בתמלילי החקירות, לפיה החוקרים ניהלו את החקירה ושאלו שאלות בענייניות ובמקצועיות, תוך מתן אינספור אפשרויות לנאשם למסור את גרסתו; טענתו כי פעל בהתאם לעצת עורכי דינו אינה מתיישבת עם עדותו ביחס לרצונו לשתף פעולה בחקירתו השניה, ועם העובדה שבחר למסור לחוקריו פרטים מסוימים באופן סלקטיבי בחקירות השלישית והרביעית. בסופו של יום, אף ההגנה בסיכומיה אישרה כי התנהלותו של הנאשם בחקירות מעלה קשיים. הנאשם בעדותו טען כי בדיעבד הוא סבור שטעה והיה עליו לשתף פעולה, אך מיד הוסיף כי החוקרים הם האשמים והם שגרמו להתנהלותו זו (פרו' מיום 11.9.2023, עמ' 666 שו' 22-24).

227. במסגרת עדותו בבית המשפט, התקשה הנאשם ליתן הסברים לראיות שהוטחו בו. תשובותיו היו במקרים רבים מיתממות, הסבריו דחוקים מאוד, והוא הותיר רושם בלתי מהימן. בדומה להתנהלותו בחקירה, כאשר נשאל שאלות קשות או שהוטח בו כי הסבריו אינם מתיישבים עם הראיות, בחר שוב ושוב לתקוף את חוקרי המשטרה ולעיתים אף את התובע. בסיום חקירתו הנגדית, כשנשאל אם רוצה להגיד משהו למשפחת המנוח, השיב: "בגלל אנשים כמוך בפרקליטות לא מוצאים את האדם האמיתי" (פרו' מיום 18.9.2023, עמ' 752

שו' 4-3).

228. בסעיפים 45 ו-49 לעיל ציינתי את ניסיונו של הנאשם במסגרת עדותו בבית המשפט להפחית מעוצמתו של המניע לרצח. בסעיפים 69-78 לעיל עמדתי בהרחבה על גרסתו הכבושה והשקרית של הנאשם בעניין המעקבים. כעת אתייחס לטענת האליבי אותה העלה הנאשם, ואציין כבר עתה כי גם בעניין זה גרסתו של הנאשם התבררה כשקרית, שכן היא אינה מתיישבת עם ראיות רבות שנאספו ממקורות שונים, המלמדות על פעולותיו של הנאשם בבוקר הרצח.

טענת האליבי

229. במענה לכתב האישום, לאורך המשפט ואף בסיכומים, עמדה ההגנה על טענתה כי בזמן ביצוע הרצח היה הנאשם בביתו, וכך גם האופנוע, הנשק והטלפון שלו היו בביתו בזמן זה. יצוין כי לאחר דיון בעתירה לגילוי ראיה שהגישה ההגנה, הסכימה המאשימה להצהיר לפרוטוקול כי היא "מוכנה להניח לטובת ההגנה שהטלפון של הנאשם היה באזור ביתו במועדים הרלוונטיים לרצח" (פרו' מיום 9.6.2024). ברי כי אין הדבר מלמד בהכרח על נוכחותו של הנאשם עצמו בביתו בזמן הרצח, שכן השארת מכשיר הטלפון בבית בעת יציאה לביצוע מעשה רצח מתוכנן מראש, כפי שמיוחס לנאשם, הינה מעשה מתבקש.

230. טענת האליבי של הנאשם עלתה כבר בחקירתו הראשונה, ולפיה בבוקר הרצח ישן בביתו, בתו שיר התקשרה אליו בסביבות 08:30-09:00 ושאלה אותו אם שמע מה קרה, ואז הוא הדליק את הטלוויזיה וצפה בחדשות. כך נודע לו על הרצח (ת/א עמ' 32). יצוין כי במהלך שיחתו עם המדובבים, מסר הנאשם כי בבוקר יום הרצח קם בשעה 7 בבוקר ושהה בביתו, ולאחר מכן, בשעה 9:30, הלך לחבר שלו בשם אלון (ת/119).

231. מעיון בפלט התקשורת של הנאשם (ת/37), בתוצרי פריקת הטלפון שלו (ת/176), ובנתוני האיתוראן ברכבו מיום הרצח (ת/175), ניתן ללמוד את הפרטים הבאים:

בשעה 05:36:11 ביום הרצח פתח הנאשם את רכבו, ולאחר כשלוש דקות סגר אותו. מיד לאחר מכן פתח שוב את רכבו, ובשעה 05:41:25 סגר אותו.

בהמשך אותו הבוקר, בשעה 06:36:48, שוב פתח הנאשם את רכבו וכעבור שלוש דקות, בשעה 06:39:44 שב וסגר אותו.

בשעה 07:20 ישנה פעילות DATA במכשיר הטלפון של הנאשם. במכשיר התקבלו בזמן זה cookies של אתר האינטרנט כלכליסט.

בשעה 07:57:22 פתח הנאשם את רכבו, והחל בנסיעה רציפה בשני הרחובות הסמוכים לביתו, וזאת עד החזרה לביתו בשעה 08:04:58.

בשעה 08:09:34 נשלחה בקבוצת הוואטצאפ "וועד אורות פרי בסט" הודעה על-ידי אחד

המשתתפים בה נכתב "**הבנתי שאלדד פרי נורה היום ברחובות**". לאחריה נשלחות הודעות נוספות בעניין. לא ניתן להסיק מהנתונים מתי נקראו ההודעות על ידי הנאשם, אך יצוין כי הנאשם הזכיר בחקירתו הראשונה כי נשלחו הודעות בקבוצה לאחר הרצח (ת/א עמ' 36 שו' 17).

בשעה 08:23:33 פתח הנאשם שוב את רכבו, וסגר בשעה 08:27:43.

בשעה 08:58:09 קיבל הנאשם שיחה נכנסת מאדם המכונה ברשימת אנשי הקשר "דניאל מתעניין חיל הצנחנים" (ככל הנראה אדם שהתעניין ברכישת דירתו של הנאשם). הנאשם משוחח עמו בטלפון במשך 52 שניות.

בשעה 09:11:19 שב הנאשם ופתח את רכבו, נסע מביתו, וחזר בשעה 09:39:36.

בשעה 10:24 ו-10:25 מחייגת אל הנאשם בתו שיר, אך הנאשם לא עונה לה.

רק בשעה 10:40 חוזר הנאשם לבתו שיר, ומשוחח איתה 3:37 דקות.

232. שיר נחקרה במשטרה, ובהודעתה מסרה תחילה כי היא "לא יודעת ולא זוכרת" על מה שוחחה עם הנאשם בשיחת הטלפון שניהלו ביום 15.10.2021 (ת/א עמ' 16 שו' 24-25). בהמשך עדותה, ולאחר שהחוקר אומר לה במפורש כי אביה חשוד ברצח אלדד פרי אשר התבצע באותו היום, סיפרה כי שוחחה עם הנאשם לאחר ששמעה על הרצח, וזאת על מנת לצחוק איתו אם הוא זה שרצח את המנוח, אך הנאשם ישר הכחיש וענה לה בצחוק "נראה לך יש לו מספיק אנשים שהוא מסובך איתם" (ת/א עמ' 22-23). יצוין כי בשונה מטענת הנאשם, שיר לא מזכירה בדבריה כי היא זו שסיפרה לנאשם לראשונה על הרצח.

233. בעדותו בבית המשפט, שינה הנאשם את גרסתו באשר להתעוררותו בבוקר הרצח. הנאשם מסר כי בבוקר הרצח היה בביתו ו"ישן לסירוגין", ואישר כי אם זוהתה פעילות באיתוראן של רכבו הרי שבזמן זה היה ער ופתח את רכבו, ולאחר מכן חזר לישון, אך הוא אינו זוכר זאת, אלא הסיק זאת מהראיות שהוצגו במשפט. לדבריו, חקירתו נערכה שלושה שבועות לאחר יום הרצח, ולא סביר לצפות ממנו לזכור זאת ולמסור לחוקרים אם ירד אל רכבו בבוקר הרצח (פרו' מיום 11.9.2023, עמ' 675-673; פרו' מיום 18.9.2023 עמ' 730-728).

234. גרסתו של הנאשם לפיה "ישן לסירוגין" שונה שוני מהותי מהגרסה שמסר במשטרה. אזכיר כי מכלול הראיות הנסיבתיות שנאספו ביחס ליום הרצח (ראו פרק ה' לעיל), מלמדות על נסיעה של הנאשם עם אופנועו אל זירת הרצח וחזרה לביתו בין השעות 05:41-06:36. אישורו של הנאשם כי היה ער בשעה 05:41 וחזר בשלב כלשהו לאחר מכן לישון, ולא ישן ברציפות עד שיחת הטלפון מבתו כפי שהשתמע מדבריו בחקירה, מהווה שינוי מהותי אשר ברי כי אף אילו היה מתקבל כמהימן, גורם לטענת האליבי שלו ביחס למועד הרצח לאבד מכוחה.

235. בניגוד לנטען על ידי הנאשם בעדותו, גרסתו המתוקנת, גרסת ה"שינה לסירוגין", מהווה גרסה כבושה לחלוטין. כאמור, בחקירתו הראשונה מסר לחוקרים כי ביום שישי בבוקר ישן, והתעורר בשעה 08:30-09:00 בעקבות השיחה מבתו (תוך שמסר שעה שגויה ומוקדמת מזו בה התרחשה השיחה בפועל). הנאשם לא תיאר כלל "שינה לסירוגין". למעשה, כשנשאל על-ידי החוקרת שאלה ישירה- האם קם בשעה 8:30 או שזו השעה בה נודע לו הרצח, הנאשם לא ענה, פנה לבנו ואמר לו "אתה שואל את השאלות", ושב ותקף מילולית את החוקרת (ת/א עמ' 32 שו' 21-39). בהמשך, כשבנו אומר לו "כשקמת ביום הרצח ב-08:30-09:00" ושואל אותו מה עשה לאחר השיחה עם בתו, הנאשם לא מתקן ולא מזכיר כי התעורר בשעה הרבה יותר מוקדמת ואת הפעולות הרבות שביצע קודם לשיחת הטלפון, אלא מספר רק על נסיעתו המאוחרת יותר לפתח תקווה (ת/א עמ' 33 שו' 16-25).

236. ההגנה טענה בסיכומיה כי התנהלותו של הנאשם במסירת טענת אליבי כבר בחקירתו הראשונה הינה התנהלות תמימה, ולא ניתן לשלול שהנאשם פשוט טעה ולא זכר במדויק באיזו שעה התעורר ומה עשה בבוקר יום הרצח, ולכן לא סיפר זאת לחוקריו. ואולם, הנאשם לא טען בשום שלב בחקירתו הראשונה כי אינו זוכר מה עשה ביום הרצח, אלא להיפך, מסר טענת אליבי מפורטת, זאת אף שנעצר ונחקר רק שלושה שבועות לאחר הרצח.

מעבר לכך, טענה זו של ההגנה איננה מתיישבת עם התנהלות הנאשם בחקירתו האחרונה. בחקירה זו, הוטח בנאשם כי טענת האליבי שמסר לפיה ישן בביתו היא שקרית, ומוצגים לו נתוני האיתוראן לפיהם פתח את רכבו בשעות 05:36-05:41, ואף הנתונים המלמדים כי נסע עם רכבו בשעה 07:57 (ת/א עמ' 26, עמ' 30). הנאשם בתגובה שתק. בהמשך החקירה, כאשר תקף את חוקריו ונתן התייחסותו לחלק מהראיות שהוטחו בפניו, לא חזר על טענת האליבי שלו, ולא התייחס לראיות שהוצגו לו בעניין זה ואשר סותרות את גרסתו (ת/א עמ' 40-45).

237. לא ניתן לקבל את גרסתו של הנאשם לפיה "ישן לסירוגין" אף כאשר היא נבחנת לגופה, ויש לקבוע כי מדובר בטענת אליבי שקרית, שכן היא אינה מתיישבת עם הראיות האחרות המצויות בתיק, ואשר מלמדות על התנהלות הנאשם בבוקר הרצח. מהנתונים שפורטו לעיל עולה כי הנאשם החל את פעילותו ביום הרצח בשעה 05:36 לפנות בוקר (יוזכר כי מדובר ביום שישי בשבוע, בו הנאשם לא עובד). כשנשאל בעדותו מדוע נדרש לפתיחת רכבו בשעה זו, השיב הנאשם כי הרכב משמש לו כמחסן, ויש לו שם בגדים, תרופות, כלי עבודה ומסמכים שונים, אך לא פירט מה מכל אלה נדרש לו בשעת בוקר כה מוקדמת (פרו' מיום 18.9.2023 עמ' 730 שו' 6);

האינדיקציות הקיימות לפעילות סולרית של הנאשם בבוקר הרצח אינן מתיישבות עם טענתו כי ישן לסירוגין, בפרט לא שיחת הטלפון שניהל בשעה 08:58. הן גם אינן מתיישבות עם הטענה כי נודע לו על הרצח רק ב-10:40, עת שוחח עם בתו;

מעל הכל, שתי נסיעותיו של הנאשם ברכבו, הראשונה בין השעות 07:57-08:04, והשנייה בין השעות 09:39-09:11, אינן מתיישבות עם טענת ה"שינה לסירוגין". הסברו של הנאשם, שעלה לראשונה במסגרת חקירתו הנגדית, כי יתכן והתעורר, נסע לסופר לעשות קניות ולאחר מכן חזר לישון (עמ' 734 שו' 5), אינו מתיישב עם נתוני האיתוראן. מדובר בשתי נסיעות נפרדות, כשכל נסיעה הינה רצופה וללא עצירות. אחת, בה נוסע הנאשם בשני הרחובות הצמודים לביתו, מבלי לעצור בדרך, והשנייה, בה הוא נוסע מביתו לכיוון היציאה מראשון לכיוון נס ציונה ובחזרה, גם כאן מבלי לעצור בדרך. יצוין בהקשר זה כי המאשימה העלתה אפשרות לפיה נסיעות אלה של הנאשם נועדו לבחון האם ישנן מצלמות בסביבת ביתו ובמסלול נסיעתו לכיוון הזירה. אף שמדובר בהשערה הגיונית בנסיבות העניין, איני סבורה כי הוצגו די ראיות המאפשרות לקבוע זאת. הסרטון אליו הפנתה המאשימה בעניין זה (ת/146), בו נטען כי ניתן לראות את הנאשם מביט לעבר המצלמה ומיד מסב מבטו לכביש, אין די בו על מנת לקבוע ממצא עובדתי בעניין זה, אך הנסיעות עצמן, כאמור, סותרות את טענת האליבי.

טענת הפציעה בשבוע שקדם לרצח

238. ביום הרצח, בשעה 18:38, כתב הנאשם לקבוצת הרכיבה שלו בוואטצאפ את ההודעה הבאה: **"השריר ברגל שמאל תפוס לי מאז שנכנסתי למים הקפואים בנחל חרמון בשאר ישוב, בקושי דורך על הרגל. עדין לא כשיר לרכוב. תהנו"** (ת/39, עמ' 4).

בחקירתו הראשונה הוסיף הנאשם על טענת השריר התפוס גם מכה שקיבל מסלע: **"אותה תקופה גם הייתי מושבת פיזית טוטאלית... הייתי שבת בשאר ישוב שבוע לפני כן... נכנסתי למים לנחל חרמון כל השריר שלי נתפס אני אפילו קיבלתי שם מכה בסלע לא רכבתי מנוטרל במשך שלושה שבועות לא עליתי על האופנוע... רק לפני שבוע הייתי על אופנוע פעם ראשונה"** (ת/7א עמ' 35 שו' 20-11). כשנשאל הנאשם כיצד חזר מהטיול, השיב כי חזר כשהוא רוכב על האופנוע, וכי הכאבים ברגלו החלו רק יומיים לאחר הפציעה. כשנשאל על ידי בנו האם הגיע לעבודה לאחר פציעתו, אישר שעבד אבל טען שהלך כשהוא צולע (ת/7א עמ' 41). יצוין כי תחילה, ציינה החוקרת בהודעה כי לא ראתה מכה או נפיחות ברגלו של הנאשם. בסיום החקירה, לאחר שהנאשם הפנה אותה פעם נוספת, הוסיפה הערה בה ציינה שראתה סימן כחול קטן בעקב הרגל השמאלית (ת/7 עמ' 16).

בעדותו בבית המשפט התייחס הנאשם לפציעתו, והוסיף כי הפציעה גרמה לו לצליעה קשה: **"כשנכנסתי לתוך הנחל למים הקפואים מעדתי וכתוצאה מהמעידה בשלב יותר מאוחר, עוד לא הרגשתי את הנזק שקרה לי באותו רגע, כל הרגל שמאל התנפחה והייתי עם סימנים כחולים וזה גרם לי לצליעה קשה..."** (פרו' מיום 11.9.2023 עמ' 664). כשנשאל מדוע לא הלך לרופא, השיב: **"לא על כל דבר צריך ללכת לרופא. לא הייתי מושבת. יכולתי לנהוג וגם עבדתי באותו זמן"** (פרו' מיום 18.9.2023, עמ' 746). זאת אף שבעדותו מסר על צליעה קשה אשר על פניו מצדיקה פניה לרופא, ובחקירתו תיאר את פציעתו ככזו שגרמה לו להיות מושבת טוטאלית.

239. מוסא עבודי, חברו של הנאשם לקבוצת הרכיבה, נחקר והודעתו הוגשה בהסכמה. מוסא נשאל האם בזמן הטיול בשאר ישוב או בחזרה ממנו ראה או שמע שהנאשם נפל או נפצע, והשיב בשלילה: "**היה בריא והכל רגיל**" (ת/51 שו' 21-24). חבר נוסף של הנאשם, משה סלם, לא זכר שהנאשם סיפר על פציעה או אמר לו שהשריר שלו תפוס (ת/88 עמ' 2; פרו' מיום 29.5.2023 עמ' 525 שו' 20-27). בתו של הנאשם שיר לא סיפרה בחקירתה על פציעתו של אביה, אף שלדבריה היא משוחחת איתו מדי יום, והייתה שמה לב אם היה שינוי כלשהו בהתנהלותו (ת/17 שו' 43-54).

240. מהאמור לעיל אני סבורה כי לא היה בפציעה הנטענת של הנאשם כדי למנוע ממנו לבצע את הרצח ביום 15.10.2021, שבוע לאחר הטיול בו טען כי נפצע. הנאשם חזר מהטיול ורכב את כל הדרך משאר ישוב לראשון לציון על האופנוע, המשיך להתנהל כרגיל באורחות חייו והלך לעבודה, ונראה כי פרט להודעה אותה שלח ביום הרצח, לא סיפר למקורבים אליו דבר בנוגע לפציעתו הנטענת, דבר שאינו מתיישב עם האפשרות כי נפצע פציעה אשר גרמה לו נזק משמעותי שמנע ממנו לרכב כשבוע לאחר מכן. יוזכר כי נסיעתו של הנאשם ביום הרצח נמשכה פרק זמן קצר של כ-15 דקות נסיעה בהלוך מביתו לזירה ופרק זמן דומה בחזרה מהזירה לביתו.

241. **לסיכום פרק זה: התנהלותו של הנאשם בחקירה, גרסאותיו הכבושות, הסתירות הרבות שהתגלו בעדותו בבית המשפט, וטענת האליבי השקרית שמסר - כל אלה מלמדות על חוסר מהימנותו של הנאשם. מעבר לכך, שקריו של הנאשם עומדים בדרישות הפסיקה המאפשרת ליתן להם משקל ראייתי עצמאי העולה כדי סיוע.** מדובר בשקרים הנוגעים לנקודות מהותיות ביותר: המעקב אחר המנוח בתקופה שקדמה לרצח ואשר נועד ללמוד את אורחותיו, וטענת האליבי ביחס לבוקר בו בוצע הרצח; השקרים נועדו לסכל את החקירה ולהרחיק את הנאשם מהעבירה אותה ביצע; הם הופרכו באמצעות ראיות עצמאיות; ולא ניתן להם כל הסבר מספק (ראו בעניין זה: ע"פ 2854/18 **משה נ' מדינת ישראל** (27.8.2019); ע"פ 7985/20 **גואטה נ' מדינת ישראל** (29.1.2023)).

הדעת נותנת כי אדם שטוען לחפותו, וזו חקירתו הראשונה במשטרה, ישאף לשתף פעולה ולמסור גרסתו המלאה להוכחת חפותו. התנהלותו של הנאשם בחקירותיו הייתה רחוקה מאוד מכך, ונמשכה גם במהלך חקירתו הנגדית בבית המשפט, עת ביהירות ובהתנשאות, נמנע מלהשיב עניינית על השאלות הנוקבות שהוטחו בו.

צבר הראיות הנסיבתיות מבסס את המסקנה המרשיעה

242. בפרקים הקודמים פירטתי את הראיות המרכזיות אשר צירופן יחד מאפשר את הסקת המסקנה המרשיעה: המניע לביצוע הרצח; המעקבים אחר המנוח במשך 7 חודשים, והחזרה הגנרלית שביצע הנאשם שלושה ימים קודם לרצח; הראיות ביחס ליום הרצח עצמו, המביאות יחד למסקנה כי האופנוע שנצפה בזירה הוא אופנועו של הנאשם הנמצא בשימוש הבלעדי; למצער ההתאמה הסוגית בין נשקו של הנאשם לנשק שירה את התרמילים שאותרו בזירה; שקריו המהותיים של הנאשם בחקירתו ובעדותו בבית המשפט, העולים כדי סיוע.

לכך מתווספות התנהגויות מפלילות של הנאשם, שנועדו להסוות את מעשיו: הימנעות משימוש בוויז ומחיקת היסטוריית החיפוש בשלב המעקבים; השארת הטלפון בביתו ביום הרצח; פירוק הארגזים המחוברים לאופנוע, והשימוש באיזולירבנד להסתרת לוחית הרישוי; שליחת הודעה ביום הרצח לפיה פציעה ברגלו מונעת ממנו לרכב על האופנוע; החלפת כרטיס הסיים לאחר הרצח ושמירתו בכיסו.

243. הראיות שהוצגו לעיל הן ראיות מגוונות, המשתלבות יחד היטב, ויוצרות תמונה כוללת, אשר אף אם איננה שלמה לחלוטין, היא מאפשרת להסיק את המסקנה המרשיעה בהתבסס על ההיגיון והשכל הישר. הראיות הנסיבתיות יוצרות יחד מסקנה פלילית מסתברת המסבכת עד מאוד את הנאשם ומצדיקה את העברת הנטל "הטקטי" אל ההגנה לטעון לתרחיש חלופי. בהתאם לפסיקה, ונוכח טיבן של הראיות בענייננו, יש לקבוע כי הנטל המועבר אל ההגנה בנסיבות תיק זה הינו נטל מוגבר.

244. קודם לבחינת תרחישים חלופיים אפשריים, ראיתי להתייחס לטענתה הכללית של ההגנה, אשר עלתה הן במהלך המשפט והן בסיכומים, כי מעשה הרצח נחזה כ"מקצועי", באופן שאינו מתיישב עם ביצועו על ידי הנאשם, אדם מבוגר כבן 64 הסובל מנכות, ואשר הינו נעדר כל עבר פלילי או רקע עברייני. בהקשר זה הפנתה ההגנה לראיות שהוצגו בדבר קשייו של הנאשם בהליכה, הנובעים לפי הנטען ממחלה בה חלה בשנת 2009 ואשר הובילה לפגיעה במערכת השרירים (נ/10; פרו' מיום 11.9.2023 עמ' 664 שו' 26-32). ואולם, מחומר הראיות עלה כי הנאשם רכב על אופנוע כמעט מדי שבת, ובעדותו אישר כי לרכב על אופנוע זה "יותר קל מלעמוד" ונדרשת לשם כך יציבות קלה מאוד (פרו' מיום 11.9.2023 עמ' 665 שו' 9-11; פרו' מיום 18.9.2023 עמ' 743 שו' 16-28). הנאשם מסוגל לעמוד ולבצע ירי, ולמעשה מדובר במי שהינו חובב נשק, אשר מבצע מטווחים להנאתו, ומתרברב בדף הפייסבוק שלו על יכולותיו הטובות בירי (ראו: ת/42, ת/77). בשנת 2020 ביצע הנאשם חמישה מטווחים, למרות שלצורך חידוש רישיון הנשק נדרש לבצע מטווח רק פעם ב-3 שנים. בין היתר, ביצע הנאשם מטווח שבועיים קודם לרצח (ת/133). מכאן שלנאשם היכולת הפיזית לבצע את מעשה הרצח המיוחס לו בכתב האישום, חרף גילו ונכותו הקלה. לכך יש להוסיף כי ההתרשמות הבלתי אמצעית מהנאשם כאדם מתוחכם מתיישבת עם הראיות המצביעות על פעולות שביצע במטרה להסתיר ולהסוות מעשיו, זאת חרף העדרו של ידע וניסיון עברייני קודם.

היעדר תרחיש חלופי

245. במסגרת סיכומיה, לא הציגה ההגנה תרחיש חלופי מלא אשר יכול להסביר את מכלול הראיות שנאספו כנגד הנאשם ואשר אינו מפליל אותו במיוחד לו. תהיות והשגות שונות שהעלתה ההגנה ביחס לכל ראיה בנפרד, נבחנו על-ידי במסגרת הפרקים הקודמים ונדחו מנימוקים שונים. על אף האמור לעיל, ובהתאם לפסיקה לפיה על בית-המשפט לנסות ולבחון תרחישים חלופיים אף אם אלה לא נטענו מפורשות על-ידי ההגנה, אתייחס להלן לטענות שונות שהעלתה ההגנה במהלך ניהול המשפט, ואשר היה בהן כדי לרמוז על

אפשרות אחרת מלבד זו כי הנאשם הוא שביצע את הרצח.

246. במסגרת חקירות העדים השונים בתיק, הצביעה ההגנה על מספר גורמים שלשיתתה היו מצויים בסכסוך עם המנוח, ורמזה לקשר אפשרי שלהם לביצוע הרצח.

ראש צוות החקירה בנו העיד בעניין זה כי בשים לב לזהות המנוח, כבר בשלב מוקדם יחסית של החקירה החלו לעסוק בנושא חדלות הפירעון, ובחרו להתמקד באפשרות כי הרצח בוצע על ידי מי מהרוכשים שטרם נמסרו להם דירות (פרו' מיום 3.7.2023 עמ' 355-356). במסגרת זו, נבדקו מעורבים פוטנציאליים רבים. כך למשל, נגבתה עדות מגבי עזרא, מי שעבד עם המנוח מספר שנים, בניסיון לדלות ממנו פרטים על אנשים אותם כדאי לבדוק. בעקבות עדות זו עלתה אינדיקציה לאדם בשם משה לוריא שאיים על המנוח. לאחר בדיקה נשללה מעורבותו (פרו' עמ' 366 שו' 1-11). גם אחיו של המנוח, לירון פרי, מסר לחוקרים שמות של גורמים שהיו עלולים לפגוע במנוח. בעקבות זאת נעשו בדיקות מסוימות ביחס לשמות שעלו, אך לא כל הגורמים נחקרו, שכן משאביו של צוות החקירה היו מוגבלים (ת/129; פרו' עמ' 611-612). בנו הסביר כי היו אנשים רבים שהיו מאוכזבים מהתנהלותו של המנוח, ובתחילת החקירה היו החוקרים בעלטה ונאלצו לבדוק כל כיוון שהגיע לפתחם. אך בשלב מסוים התגבשו די ראיות אשר הצביעו על הנאשם, ולכן הוחלט לתעל את המשאבים, ועל אף שבוצעו בדיקות נוספות ביחס למעורבים אפשריים, לא מוצתה החקירה ביחס לכל אחד מגורמים אלה (פרו' עמ' 365 שו' 17-24; פרו' עמ' 366 שו' 14-21; ת/138).

בעדותו נשאל בנו על אדם בשם אלמוג סיני, והסביר כי הגיעה למשטרה ידיעה ברמה כללית ביותר, לפיה סיני היה מעורב באירוע רצח. בעניין זה בוצעו בדיקות סמויות, מחקרי תקשורת וכן בחינת מצלמות בסביבת ביתו. למעט האמרה הכללית לא אותרה כל ראיה המקשרת אותו לרצח המנוח. בסופו של יום נגבתה ממנו עדות ונשללה מעורבותו (עמ' 366 שו' 22-26).

ההגנה הזכירה אנשים נוספים, בין היתר אדם ממשפחת "אבו גאנם", אשר לטענתה הגיעו למשרדי החברה, צעקו ואיימו. עו"ד מור כהן שעבד בחברה נשאל על כך, ולדבריו היחסים עם משפחת "אבו גאנם" היו "בסדר גמור", והשמות הנוספים שהעלתה ההגנה אינם זכורים לו כאנשים שהגיעו למשרדים ואיימו (פרו' מיום 24.7.2023, עמ' 636-637).

247. אני סבורה כי עדותו של ראש צוות החקירה מלמדת כי החוקרים והשוטרים שעסקו בתיק פעלו במקצועיות וביסודיות, ובתחילת החקירה בחנו כל ראיה שהובאה לפתחם. רק לאחר שנבנה תצריף ראיתי ברור ומובהק המכוון לנאשם כמבצע הרצח, צמצמו את הבדיקות הנוספות ובחרו להתמקד בנאשם. ההתמקדות בנאשם החלה רק לאחר 13 ימי חקירה, כאשר קודם לכן שמו של הנאשם כלל לא עלה כחשוד, ואילו גורמים אחרים שנבדקו בתקופה זו לא נמצאו רלוונטיים.

248. טענה נוספת שהעלתה ההגנה הינה כי המדינה התמקדה מראש ברוכב אופנוע אחד, מבלי לבדוק בקפדנות את המצלמות הרבות שהיו ברשותה לצורך בחינת רוכבי אופנוע או קטנוע

נוספים. בפרט, הצביעה ההגנה על רכב דו גלגלי שנקלט במצלמת בשיסט אצ"ל בסמוך לביצוע הרצח וכדקה בלבד לאחר הרכב עליו הצביעה המאשימה כמבצע הרצח. רוכב זה, אותו כינתה ההגנה "**הרוכב הלבן**", התנהל לשיטתה בצורה מחשידה ביותר: הוא עבר את הצומת ברמזור אדום, ואף נראה במצלמה כי עשה תנועת יד לעבר מותן ימין שלו, באופן היכול להתיישב עם סידורו של אקדח. רפ"ק בנו השיב כי למעט החצייה ברמזור אדום לא היה דבר נוסף שהחשיד את רוכב האופנוע הנ"ל. צבע קסדתו וחולצתו הארוכה היו שונים מהתיאור שמסרו עדי הראיה ביחס לאופנוע שנצפה בזירה, ועל כן למעט חיפוש ביתר המצלמות בסביבה לא בוצעו פעולות נוספות ביחס אליו ומעורבותו נשללה. זאת בשונה מרוכב האופנוע עם הקסדה השחורה, אשר לבושו וצבע קסדתו תאמו את תיאורם של עדי הראיה, והיו זהים לאלה של האופנוע שנקלט במצלמת עין הנץ כשלוחית הזיהוי שלו מכוסה (פרו' עמ' 372 שו' 16-22).

ביחס לטיב בדיקתן של המצלמות הרבות שנאספו בתיק זה, הסביר רפ"ק בנו כי בתחילת החקירה, בשלב בו הייתה המשטרה "בעלטה", ביקשו החוקרים לאסוף מצלמות רבות מאוד. בפועל, ברגע שהגיעו לנאשם כחשוד עיקרי, רבות ממצלמות אלה התייתרו ולא נבדקו.

בנו נשאל על בדיקות נוספות שלטענת ההגנה היו צריכות להיעשות, והשיב בכנות שהבדיקות עליהן הורה היו צריכות להיות מוגבלות וריאליות, זאת על מנת לאפשר לצוות להתקדם בחקירה (פרו' עמ' 598 שו' 1-3). הסבריו בעניין זה מקובלים עליי ואיני סבורה כי מדובר במחדלי חקירה אשר פגעו ביכולת ההגנה להעלות תרחיש חלופי. לא בכדי ההגנה, שעשתה בתיק זה מלאכה מקצועית ביותר, לא העלתה באופן מפורש תרחיש חלופי אחר שמתיישב עם צבר הראיות הנסיבתיות שפורטו.

249. צבר הראיות הנסיבתיות מלמד מעבר לכל ספק סביר כי הנאשם הוא שביצע את רצח המנוח בבוקר יום ה-15.10.2021. לא הוצג ולא מסתמן תרחיש חלופי סביר כשלהו למסקנה זו.

הנסיבות המחמירות בהן בוצע הרצח

250. לנאשם יוחסה עבירה של רצח בנסיבות מחמירות, כשהנסיבה המחמירה היא מעשה שנעשה לאחר תכנון או לאחר הליך ממשי של שקילה וגיבוש החלטה להמית. בענייננו, הוכחו שתי החלופות הנ"ל: לעניין התכנון המוקדם - הנאשם, אשר פעל מתוך כעס רב על המנוח, החל לעקוב אחר שגרת יומווללמוד אורחותיו וזאת לאורך תקופה שנמשכה שבעה חודשים. שלושה ימים קודם לרצח ביצע "חזרה גנרלית", בשעה ובמקום בו ירצח את המנוח שלושה ימים לאחר מכן. לעניין הליך השקילה וגיבוש ההחלטה להמית - ביום הרצח הצטייד הנאשם באקדחו, המתין במקום להגעת המנוח, ירה בו מטווח קצר 7 כדורים שפגעו בין היתר בראשו של המנוח והובילו למותו המידי בזירה. מיד לאחר מכן, נמלט הנאשם מהמקום. הנאשם פעל להסוות את מעשיו, בין היתר באמצעות הסתרת לוחית הרישוי של האופנוע עליו רכב. התנהלותו מלמדת על החלטיות ועל נחישותו לממש את תוכניתו להמית את

המנוח.

251. נוכח מכלול הראיות והנימוקים שפורטו לעיל, אציע לחברי להרשיע את הנאשם בעבירת רצח בנסיבות מחמירות, לפי סעיף 301א(א)(1) לחוק.

כב' השופטת דבורה עטר

אני מסכימה.

כב' השופט עמי קובו

אני מסכים.

252. לאור המפורט לעיל אנו מרשיעים פה אחד את הנאשם בעבירת רצח בנסיבות מחמירות, לפי סעיף 301א(א)(1) לחוק העונשין.

ניתן והודע היום ג' חשוון תשפ"ה, 04/11/2024 במעמד הנוכחים.

עמי קובו, שופט, סגן
הנשיאה

דבורה עטר, שופטת

רות לורך, שופטת -
נשיאה

ב"כ המאשימה:

לאור הכרעת הדין, נבקש תסקיר קורבן משפחת המנוח לפי סעיף 177 לחסד"פ, ביררנו עם כל המשפחה, מדובר במשפחה מורחבת, למנוח היו 8 ילדים ואבקש ששירות המבחן ישוחח עם המשפחה כך שלביהמ"ש תהיה תמונה מלאה.

נבקש להאריך את מעצרו של הנאשם אשר פוקע ביום 10/11/24.

בהתאם לכתב האישום נבקש לחלט את האופנוע ששימש את הנאשם לצורך ביצוע הרצח, נעלה זאת גם בטיעונים לעונש.

ב"כ הנאשם:

לענין הבקשה להארכת מעצר אין לנו התנגדות בשים לב לסעיף שבו הורשע הנאשם חברי יכול לעתור למאסר עולם לפיצוי המקסימלי ולחילוט האופנוע ואין טעם לתסקיר קורבן וביהמ"ש יכול לקבוע מועד לגזר דין.

הנאשם:

חשוב לי לציין שאני חף מפשע, נקלעתם לטעות ואני מקווה מאוד שיתברר בערעור.

ב"כ המאשימה:

שוחחתי עם משפחת הנאשם והם מבקשים תסקיר קורבן ואנו נמסור את השמות לשירות המבחן.

החלטה

מועד הטיעונים לעונש נדחה ליום 27/01/25 שעה 14:30.

שירות המבחן מתבקש לערוך תסקיר נפגעי עבירה בהתאם למסמך שיוכן על ידי ב"כ המאשימה.

מאחר שהנאשם הורשע בדין היום, מוארך מעצרו ב 90 יום נוספים מיום 10/11/24.

המזכירות תעביר עותק ההחלטה לשירות המבחן.

התסקיר יוגש עד ליום 22/01/25.

הנאשם יובא לדיון באמצעות שב"ס.

ניתן והודע היום ג' חשוון תשפ"ה, 04/11/2024 במעמד הנוכחים.

עמי קובו, שופט, סגן
הנשיאה

דבורה עטר, שופטת

רות לורך, שופטת -
נשיאה